

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 14: Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Skattefrihed for lommepenge og gaver, der hidrører fra indsamlede bidrag m.v.).

Af Jacob Buksti (S) og Anders Samuelsen (RV) m.fl.

(Fremsat 6/12 2001. Første behandling 10/1 2002. Betænkning 6/2 2002. Ændringsforslag nr. 1-3 af 18/2 2002 uden for betænkningen af Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)).

Der var ikke stillet ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 3 ændringsforslag af Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 24 stemte for, 78 imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 3 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om konsekvenserne af besparelserne på den fattigdomsorienterede udviklingsbistand og på miljøbistanden?«

Af Margrete Auken (SF), Aage Frandsen (SF), Anne Grete Holmsgaard (SF) og Jørn Jespersen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 7/12 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 13/12 2001).

Formanden:

Ordføreren for forespørgerne, fru Margrete Auken. Skal vi ringe med klokken?

Margrete Auken (SF):

Vi kan også lige give dem 10 sekunder til at komme ud.

Formanden:

Må jeg bede om, at samtalerne bliver dæmpet ned?

Margrete Auken (SF):

Også lige for næsen af mig, ikke?

Formanden:

Det gælder overalt i salen.

Begrundelse

Margrete Auken (SF):

Tak hr. formand.

Da Bill Clinton i marts i fjor talte i Børsen Executive Club, var der næppe nogen fra den nuværende regering eller dens grupper til stede, ellers kunne de jo umuligt have gjort, som de har nu: hjerteløst og hjerneløst skåret i vores ulands- og miljøbistand.

»Verden har i dag anbragt sig på to krudttønder«, sagde Clinton, »og de kan blive antændt når som helst. Den ene er fattigdommen med den globale sundhedskrise og de uhyrlige forskelle i levestandard, uddannelse, indflydelse. Den anden er den nu hundredårige opvarmning af jorden, som med fortsatte temperaturstigninger om blot to årtier bliver katastrofalt uholdbar«.

Endvidere sagde Bill Clinton, at krisen med fare for transnational terror kun kan afværges med politik, ikke med våben.

Vi kunne vel nok have ønsket, at han havde sagt det, mens han var præsident. Nu ser vi frem til de taler, vi får fra statsministeren og udenrigsministeren, når det er forbi med deres periode her.

Men kort før sin afgang fik Clinton dog udvirket en efterretningsrapport om truslerne mod verden de næste 15 år, der ifølge New York Times konkluderede, at USA's største sikkerhedsrisiko om 15 år ville være vandmangel for op imod halvdelen af globens befolkning, over 3 milliarder mennesker.

Til Clintons advarsel – længe før 11. september – kom lignende ord fra andre med indsigt og mod til at vide af det, man ser; først og fremmest må vel chefen for Verdensbanken, James D. Wolfensohn, nævnes. Aldrig tøver han med at understrege betydningen af at sætte langt mere seriøst ind i fattigdomsbekæmpelsen, end man gør nu.

Så sent som den 8. november erklærede fem udviklingsministre, hvoriblandt den danske, med hensyn til EU's udviklingsbistand, at en fordobling af EU's udviklingsbistand i løbet af de næste 5 år vil være et kraftfuldt signal. Den globale koalition mod fattigdom har akut behov for opbakning.

Kl. 14.05

Samtidig har den danske bistand fået topkarakter af OECD, hvis DAC-rapport flere gange har givet dansk bistand ros, og i det store review, gennemgangen af dansk bistand fra 1999, glæder man sig også over, at den ser ud til at være holdbar både i volumen og kvalitet.

Der er jo stærk og bred opbakning til den, sagde man fra OECD. Ak ja. Regeringen skærer nemlig nu i de allerfattigstes tilskud, i aids-bekæmpelse, i vandforsyning og skolegang og basal sundhed, i udvikling af demokratiprojekter, i den fortræffelige miljøbistand osv. Hvorfor gør man det? Der er forsøgt flere undskyldninger, men de er vage og pinlige.

Måske skal man glæde sig over, at regeringen dog skammer sig over sit gnieri ved at friholde velhavende danskere for skattestigninger. Dette ulyksalige skattestop koster i sig selv, og dertil kommer så de mange løfter. Men hvis regeringen ikke må ramme vælgernes pengepung, er der jo kun verdens fattigste til at betale. Hvor luset.

Jeg håber, vi tager fejl. At regeringen indser, at den hurtigst muligt må iføre sig førertrøjen igen og lægge sig forrest som én, der pacer resten af holdet og ikke som nu ligner én, der signalerer, at vi godt kan gear ned og tage den med ro.

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Fattigdommen i verden er en af vor tids største udfordringer. Skal fattigdom udryddes, kræver det først og fremmest, at ulandene selv fører en fornuftig politik. Når det sker, så skal de rige lande til gengæld også stå klar med bistand, vel at mærke en bistand, der effektivt kommer de fattige til gode, og her er der brug for nytænkning.

Danmark skal turde at gå nye veje i kampen mod fattigdom. Bistanden skal gøres bedre, den skal gøres mere effektiv. Der skal ny dynamik i samarbejdet med vore partnerlande med mere fokus på de fattige og større krav til regeringerne i ulandene om at vise respekt for menneskerettigheder og for demokrati.

Regeringen har lanceret en række nye initiativer på særlige områder, som vi giver prioritet. Det drejer sig om genopbygningsbistand til Afghanistan på 200 mio. kr. Det gælder en styrket indsats mod hiv/aids på 110 mio. kr. Det gælder en særlig pulje på 70 mio. kr. til fattigdomsbekæmpelse og fremme af kvinders rolle i udviklingsprocessen samt i det hele taget øget fokus på erhvervsudvikling og integration af udviklingslandene i det internationale handelssamarbejde.

Regeringen tilslutter sig FN's målsætning om at halvere den andel af verdens befolkning, som lever i yderste fattigdom inden 2015, og derfor skal den direkte fattigdomsbekæmpelse styrkes i dansk bistand.

Her i 2002 vil den samlede danske bistand være på omkring 13,9 mia. kr., og det svarer skønsmæssigt til en bistandsprocent på ca. 1 af bruttonationalindkomsten opgjort efter de inter-

nationale retningslinjer fra OECD. Til sammenligning skønnes Norges bistand at nå op på ca. 0,9 pct. af BNI, mens Sverige skønnes at ville yde 0,74 pct. af bruttonationalindkomsten i 2002.

Danmark vil altså i 2002 fortsat være det land, der yder klart mest til de fattige. Men lige så vigtig er bistandens kvalitet, så ulandene får mere for pengene. Og for at sikre en effektiv udnyttelse af midlerne er det nødvendigt med klare målsettinger og klare krav både til os selv og til vores samarbejdspartnere. Kun ved at se kritisk på bistanden kan vi sikre, at pengene bliver brugt på den rigtige måde.

Også andre rige lande og ikke mindst vore partnere i EU må tage deres del af ansvaret for at nå FN's målsætning om at halvere fattigdommen. Regeringen vil derfor presse hårdt på, for at andre rige lande begynder at bevæge sig op mod vores niveau. Og det kan vi tillade os at gøre, fordi vi stadig ligger helt i front og yder mest.

For regeringen handler det dog ikke blot om, at vi skal være nummer ét med pengene. Vi skal være med i toppen, ja, men det vigtigste er at være førende med kvalitet og effektivitet. Det er først og fremmest her, Danmark skal være helt i top, hvis vi skal fastholde den folkelige opbakning bag den meget høje danske bistand.

Kl. 14.10

Det er altså en form for partnerskab, og i dette partnerskab ligger, at Danmark med god ret kan stille krav om, at vores samarbejdspartnere overholder nogle helt grundlæggende spilleregler. Det gælder god regeringsførelse, respekt for menneskerettighederne og demokrati samt i det hele taget vilje til at medvirke til håndteringen af internationale problemer såsom terrorbekæmpelse og flygtningestrømme.

Vi vil ikke acceptere gentagne krænkelse af menneskerettigheder, undertrykkelse af presse og af opposition. Det må få konsekvenser. Derfor ophører samarbejdet med Eritrea, Malawi og Zimbabwe, hvor der ikke er vilje til fremme af demokrati og god regeringsførelse.

Det er vigtigt, at udviklingslandene selv tager et ansvar for at skabe den nødvendige økonomiske vækst og den nødvendige udvikling. Det er en del af den pagt, vi indgår med dem. Derfor lægger regeringen vægt på, at modtagerlandene udarbejder egne nationale strategier for, hvordan fattigdom bliver bekæmpet gennem social og økonomisk udvikling.

De fattige lande må etablere et positivt og vækstorienteret erhvervsklima for at opnå den økonomiske vækst, der er en forudsætning for

fattigdomsbekæmpelse. For at støtte den proces vil regeringen styrke fokus på erhvervsudvikling som en del af bistanden; men i det hele taget er bedre markedsadgang for ulandene afgørende for at sikre en bæredygtig økonomisk udvikling og derigennem bekæmpe fattigdommen i udviklingslandene.

Ansvar for egen udvikling og økonomisk vækst er vigtige forudsætninger for en fremadrettet udvikling, og derfor skal ulandene sikres en plads i den internationale økonomi ved at få fri adgang til verdensmarkedet. Regeringen vil gøre en særlig indsats for at støtte udviklingslandenes handelspolitiske interesser og kapacitet. Bedre markedsadgang for ulandene vil være et prioritetsområdet under det danske EU-formandskab.

Regeringens gennemgang af den danske bistand er det første vigtige skridt i omlægningen af bistandsindsatsen. Arbejdet med at sikre en effektiv fattigdomsorienteret bistand fortsætter. Gennemgangen har vist, at nytænkning og fornyelse er vejen frem i dansk bistand.

Herefter vil jeg så give ordet videre til udenrigsministeren, der vil redegøre for hovedlinjerne i gennemgangen og udmøntningen af dens konklusioner i finanslovsforslaget.

Formanden:

Det er selvfølgelig venligt ment, men her er det formanden, der giver ordet, skal jeg hilse og sige.

Udenrigsministeren.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Tak for ordet, hr. formand.

Regeringen har som bekendt foretaget en kritisk gennemgang af bistanden for målrettet at effektivisere den danske indsats. Det vil være for omfattende at referere regeringens gennemgang i detaljer, den er jo optrykt i bogform den 29. januar.

Lad mig så fra denne bog trække de væsentligste elementer frem:

Som statsministeren netop har understreget, skal der ikke herske nogen tvivl om, at Danmark skal være blandt de absolut førende lande i verden, når det gælder om at bekæmpe fattigdommen i udviklingslandene.

Nyprioriteringen af bistanden skærper derfor fattigdomsbekæmpelsen og effektiviserer samtidig bistanden. Bistanden er blevet væsentligt mere målrettet mod den direkte fattigdomsbekæmpelse, fremme af kvinders rolle i udvik-

lingsprocessen og fremme af demokrati og menneskerettigheder.

Som led i dette arbejde har vi også fundet områder, hvor der var behov for en opprioritering af den danske indsats, og en række nye initiativer bliver derfor lanceret.

Det drejer sig om en samlet ramme for bistand til Afghanistan på 200 mio. kr. i 2002.

Regeringen ønsker desuden at gennemføre en styrket indsats mod hiv og aids, den skæres ikke ned, sådan som fru Margrete Auken sagde. Vi giver et bidrag på 110 mio. kr. til den nye globale fond til bekæmpelse af hiv/aids, tuberkulose og malaria, og i alt 165 mio. kr. til aids-bekæmpelse.

For at give momentum til arbejdet med at styrke fattigdomsorienteringen og kvinders rolle i udviklingsprocessen afsættes der også en ny pulje på 70 mio. kr. til særlige indsatser, der bidrager med nye metoder på området.

Der vil blive etableret en ramme for ubundne, blandede kreditter inden for den eksisterende ordning, så den samlede ramme for blandede kreditter øges med i alt 25 mio. kr., og som nævnt af statsministeren, afsætter regeringen 20 mio. kr. til en særlig indsats til fremme af udviklingslandenes integrering i det internationale handels- og investeringssamarbejde.

Kl. 14.15

Et centralt budskab til de lande, vi samarbejder med, er, at dansk bistand skal ydes efter princippet hjælp til selvhjælp, ellers hjælper hjælpen ikke længe. Vore modtagerlande skal leve op til grundlæggende krav om god regeringsførelse, for hvornår har dårlig regeringsførelse været til gavn for de fattige befolkningsgrupper?

Systematiske og vedvarende krænkelse af menneskerettighederne og demokratiske spilleregler vil derfor ikke længere blive accepteret, og det er derfor, som statsministeren også har nævnt, at vi stopper samarbejdet med Zimbabwe, Eritrea, Malawi. Det er lande, hvor undertrykkelse og intimidering af opposition og presse desværre er blevet hverdagskost, og hvor dette mønster helt klart må opfattes som en bevidst politik fra de pågældende regerings side trods Danmarks og andre landes pres for at fremme en demokratisk proces.

Samarbejdet med Zimbabwe vil derfor blive afsluttet snarest muligt, mens samarbejdet med Malawi og Eritrea vil blive udfaset i løbet af henholdsvis 2003 og 2005. Jeg lægger vægt på, at der så vidt muligt sikres en bæredygtighed i aktiviteterne i forbindelse med udfasingen.

Også i andre lande har vi fundet, at udviklingen i samarbejdet nødvendiggør større eller mindre justeringer i bistanden.

Nøgleordene er, at vore partnere må være rede til at tage ansvar for egen udvikling og vise vilje til at fremme en demokratisk udvikling. Det er jo meningen med selve partnerskabsstrategien, som vi her i Folketinget jo er enige om.

Vi er rede til at støtte de steder, hvor der sker en positiv udvikling, og til at drage konsekvenserne, hvor det modsatte er tilfældet.

Regeringens gennemgang har vist, at der i en række lande er et meget konstruktivt samarbejde med regeringer, der har taget det nødvendige ansvar, lande, hvor dansk bistand er med til at støtte en positiv økonomisk og demokratisk udvikling. Det er situationen i Benin, Bolivia, Ghana, Mozambique, Tanzania. Vi er derfor indstillet på at fortsætte samarbejdet med disse lande på uændret niveau.

Jeg vil gerne understrege, at et stærkt internationalt samarbejde er en forudsætning for at løse de globale fattigdomsproblemer. I det hele taget er mange af verdens store problemer af grænseoverskridende karakter og kan kun løftes internationalt. Derfor vil Danmark fortsat have et stærkt internationalt engagement, og vi vil yde støtte til de multilaterale udviklingsorganisationer. Samspillet med den bilaterale indsats vil blive øget, fattigdomsbekæmpelse vil i de fleste lande tage udgangspunkt i de nationale fattigdomsstrategier, der er under udvikling med støtte fra Verdensbanken og IMF.

Men også på det multilaterale område er der behov for en effektivisering af bistandssamarbejdet. Det multilaterale udviklingssystem er i mange sammenhænge præget af bureaukratiske organisationer, der spreder sig for meget på alt for mange aktiviteter i de enkelte lande.

Vi skal derfor koncentrere samarbejdet om de organisationer, som viser vilje til at fokusere og effektivisere deres indsats. Med denne form for tilpasning af bidragene vil vi bidrage til at presse på, for at en effektivisering og en afbureaukratisering af organisationerne finder sted.

Konkret betyder det, at bidragene til Verdensbanken og til de regionale udviklingsbanker stort set opretholdes uændrede. Verdensbanken er inde i en positiv udvikling, hvor fattigdomsbekæmpelse og en styrket lokal forankring er sat i fokus for bankens arbejde.

For en række andre organisationer er det imidlertid klart, at trods mange års tale om reformer har vi endnu ikke set de nødvendige

fremskridt i felten. Derfor reduceres det frivillige bidrag til UNDP med 50 mio. kr. For en række andre af FN's særorganisationer er støtten stort set uændret, eller der sker mindre tilpasninger, mens støtten til ILO, UNESCO og UNIDO reduceres mere mærkbart.

Når det gælder miljøbistanden ligger det fast, at Danmark også fremover vil yde en stor indsats. Jeg tror, alle ved, at den særlige miljøbistand under Mifresta er steget endog meget kraftigt de seneste år. Der har været et stort pres for at udfylde de stadig stigende tilsagnsrammer. Der er i dag brug for at sikre, at modtagerlandene i højere grad tager ansvaret for indsatserne. Derfor er denne bistand reduceret forholdsvis mere end den øvrige bistand.

Det er dog vigtigt at fremhæve, at der ud over den halve milliard kroner, som den nuværende miljøbistand under Mifresta-rammen udgør i 2002, finansieres et stort antal indsatser på miljøområder over ulandsrammen. Det sker både inden for rammerne af egentlige miljøprogrammer og i programmer inden for andre sektorer. Faktisk udgør den samlede danske miljøbistand til udviklingslandene skønsmæssigt over 2 mia. kr. i 2002.

Kl. 14.20

Også på andre områder vil der kunne komme nye initiativer. I lyset af de globale ændringer efter den 11. september lægger regeringen afgørende vægt på, at ingen danske programsamarbejdslande yder direkte eller indirekte støtte til international terrorisme.

Der er desuden behov for en tættere kobling mellem bistandspolitikken og dansk flygtningepolitik. Internationalt set vil Danmark derfor imødekomme UNHCR ved at arbejde for øget hjælp til nærområder, der støder op til lande, hvor der er konflikt eller borgerkrig. Vi vil gerne hjælpe lande, der er hårdt ramt grundet store flytningstrømme fra konflikthærgede nabolande via bilaterale eller multilaterale initiativer, men det centrale er, at initiativerne skal finde sted inden for en overordnet ramme med fokus på fattigdomsbekæmpelse.

Det har været afgørende, at gennemgangen af den danske bistand omfatter alle områder. Det gælder således også den bistand, der ydes gennem danske ngo-programmer. I den sidste halvdel af 1990'erne voksede støtten via de danske ngo'er med 70 pct. Det er meget, og jeg ved ikke rigtigt, hvor mange andre steder noget er steget med 70 pct. i de sidste år af 1990'erne.

Også ngo'erne bør derfor stoppe op og overveje, hvordan den fremtidige indsats skal fokuseres. Ngo'erne må sikre både sammenhæng og effektivitet i deres programmer. Bistanden via ngo'erne reduceres derfor med omkring 9,5 pct. i forhold til den tidligere regerings finanslovsforslag, men det er ngo'erne selv, som inden for rammebevillingerne prioriterer indsatsen. De afgør selv, hvor de vil stramme op, og hvor de vil lade stå til.

De konkrete omlægninger af bistanden og den række af nye initiativer, der iværksættes, er udtryk for en mere målrettet og effektiv anvendelse af bistandsmidlerne, helt i tråd med Rigsrevisionens beretning i øvrigt. Et af de centrale budskaber fra Rigsrevisionen var jo netop, at vi skal opstille klare mål for indsatsen, foretage en systematisk og effektiv opfølgning og vurdere vore resultater i relation til målene.

Også når det drejer sig om kriterier for valg af programsamarbejdslande er det vigtigt, at vi fremover mere klart præciserer, hvorledes de enkelte kriterier er opfyldt i de konkrete tilfælde. Vi kan og skal blive bedre på disse områder, og det har jeg allerede sat ekstra tryk på i Udenrigsministeriet.

For at opsummere: Danmark vil altså trods besparelserne fortsat bære den førertrøje, fru Margrete Auken troede vi ikke bar. Vi bærer førertrøjen, når det gælder både udviklingsbistand og miljøbistand til udviklingslandene.

Forhandling

Margrete Auken (SF):

Jeg takker for besvarelsen. Man skal jo til efterhånden at være glad for at få sine fordomme bekræftet, og det er jo sørgeligt, især fordi de er så forfærdelige.

Jeg vil godt begynde med at sige, at noget af det, som har kendetegnet danskerne, har været en stor vilje til solidaritet. Det har været godt, og det har været nemt at få bistanden igennem, og det er jo bl.a. derfor, at OECD i sit store review gør opmærksom på, at trygheden ved den danske bistand og volumen er, at der er så stor konsensus om den.

Når jeg nu hører de to ministre tale om det, skulle man ikke tro, vi havde været igennem »Partnerskab 2000«. Det er virkelig, som om ingenting var sket, og når man f.eks. tager det sidste eksempel, udenrigsministeren her nævnte, nemlig den 70 pct.s øgning til ngo'erne, så er vi

altså på randen af vildledning. De 70 pct. skyldes, at der er kommet mange flere ngo'er med, fordi man har udliciteret en hel masse af vores bistand. De store organisationer, Folkekirken, Nødhjælp, Ibis og MS har ikke fået nogen stigning. De har faktisk været fastlåst de sidste tre år, de er simpelt hen kroner og øre-fastlåste, og der er ikke engang en regulering, f.eks. er Folkekirken Nødhjælp jo nu skåret tilbage til 1989-niveau indekseret til lidt under 92. Så er det altså grove løjer at komme og påstå, at de har fået en øgning på 70 pct., men det er hele vejen igennem nogenlunde niveauet for det, vi får at vide.

Når man f.eks. siger, at vi ikke længere kan støtte, fordi der jo skal stilles betingelser i form af good governance, og hvad ved jeg, og nævner Eritrea og Malawi, så tager man de to usleste af de mindste af de små frem. Så ser man fuldstændig bort fra kritikken af den debat, der har været, i øvrigt også efter at finansloven blev offentliggjort. Der har været kronikker, Christian Sørensen havde en her forleden dag i Politiken, og der har været en række indvendinger fra organisationer, der kender til vilkårene. Så spørger man udenrigsministeren, hvad han mener om det. Så siger han: Jeg er uenig. Så bliver det jo med statsministerens sædvanlige arrogance: Spørg vælgerne, hvem der har ret.

Det er jo sådan måden at gøre det her på. Så behøver vi ikke længere at snakke med hinanden i det her Folketing, så falder argumenter til jorden. Spørg vælgerne, hvem der har ret, vi har magten. Og det er jo rigtig nok.

Sådan omtrent er det blevet i denne her sammenhæng, og Danmark kan jo så forvandle sig fra at være forbillede til at være skræmmebillede, og det er ikke ret sjovt.

Kl. 14.25

Det er klart, at vi endnu ligger højt, og det håber jeg da selvfølgelig at vi holder fast ved, og at denne her debat i hvert fald kan munde ud i, at vi ikke skal skære yderligere, for så begynder det at blive virkelig pinligt. Men man kan jo godt høre, når man tager signalerne andre steder fra, at det da er ganske betænkeligt. Jeg er da spændt på, hvordan det bliver, om Dansk Folkeparti virkelig vil støtte, at vi også skal holde os oppe på det niveau, som vi selv efter nedskæringerne jo er på.

Men at påstå, at vi er med til at pace de andre, er simpelt hen ikke rigtigt. Det signal, vi sender, er, at man roligt kan skære ned, og at det jo ikke gør noget, at man gør det, når man nu ligger sådan nogenlunde i forhold til en meget snæver

ramme. De 0,7 pct., som blev lovet i sin tid, var jo før, der skulle komme miljøbistand på, hvis vi går tilbage til Rio.

Nu vil jeg lige sige, at det bliver hr. Jørn Jespersen, der tager miljøbistanden og beregningerne i øvrigt, så det kommer jeg ikke mere ind på.

Jeg vil godt gøre opmærksom på i denne her sammenhæng, at 0,7-pct.s-rammen er en skrabet ramme, og at de andre lande så ikke lever op til den, er ikke noget argument for, at vi skal skære yderligere, slet ikke hvis vi vil ligne nogle, der har politisk lederskab.

Hvis man tager en række af de områder, hvor der bliver skåret, og jeg nævnte lige før Malawi og Eritrea, så rammer man nu bønder, og det er de fleste af dem, man rammer store gode projekter, vi er i gang med om kvindeinddragelse, om uddannelse. I Malawi har vi store problemer med fri presse, som der bestemt ikke er noget af, men derfor kan man ikke stoppe alt. Det har aldrig før været betingelsen for dansk bistand, at der skulle være orden i tingene inden. Det har aldrig før været betingelsen. Det har været betingelsen, at vi arbejdede på disse ting, at det var noget af det, vi arbejdede med, men da ikke, at det skulle være i orden. Så ryger jo stort set alle de lande, vi samarbejder med.

Malawi har ikke en fri, men en alternativ presse. Det har et meget stort korruptionsproblem. Men så skal vi da arbejde med, hvad vi gør ved det, og det ved udenrigsministeren jo udmærket godt, for da vi i et af spørgsmålene har bedt om en sammenligning med Egypten, får vi faktisk et meget fornuftigt svar – spørgsmål 24 i bilag 100, hvis nogen vil se det. Der gør ministeren jo rede for, at det her tager tid, og at vi må have forståelse for, at det ikke er sådan noget, man gør lige på en studs osv.

Hvis de samme gode argumenter kom Eritrea og Malawi til gode, var de jo ikke blevet lukket. Det er jo, fordi det her drejer sig om, at der skal stoppes, at der skal spares, og det er det eneste argument, der holder nogenlunde igennem det her system.

En række af de andre nedskæringer rammer f.eks. aids-programmet. Når jeg nævner aids i min begrundelse, skyldes det jo, at der skæres meget mere, end der gives i den fond, der kommer, fordi en række af de nedskæringer, der nu rammer rundtomkring både ngo- og Danidabistand, er aids-programmer.

Det er jo nogle af dem, som Rigsrevisionen ikke kan finde ud af at vurdere. Jeg vil nok sige,

jeg synes, at den rigsrevisionsrapport dog er noget af det ynkeligere, vi har set. Man skulle tro, at de troede, alt foregik ovre på Asiatisk Plads, og at det var dér, man kunne regne frem og tilbage. Jeg forstår altså ikke, hvad der er foregået. Vi må snakke med vores statsrevisorer om, hvordan man har kunnet lade den slippe igenem. Det er ikke fremmende for respekten for Rigsrevisionen, at rapporten er på det niveau, som den er. Den inviterer jo nærmest til, at vi går tilbage til at bygge veje og institutioner på sådan en måde, at man kan se, her begynder vi, her er vi færdige, og nu tager vi hjem.

Lad mig lige til sidst, for nu sidder der en formand og med god grund rømmer sig, på vegne af SF, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at foretage en kritisk gennemgang af Danmarks udviklingsbistand for at opklare, om den er effektiv og kan leve op til »Partnerskab 2000«.

Regeringen nedsætter en gruppe på fire internationale anerkendte bistandseksperter til at forestå gennemgangen. Danidas styrelse udformer kommissoriet og udpeger deltagerne.

Følgende emner inddrages:

- Værdien af langsigtede programsamarbejder,
- relevansen af sanktioner ved krænkelse af menneskerettigheder,
- den multilaterale bistand,
- hvordan man hjælper lande i 3. verden med bekæmpelse af korruptionsproblemer m.v.,
- privatsektorindsatsen og
- effektivitet og kapacitet i administration og bevillingssystemer.

Danmark har som et af jordens rigeste lande råd til at opretholde en høj udviklingsbistand og dermed udvise internationalt lederskab. Folketinget opfordrer derfor regeringen til ikke at foretage yderligere nedskæringer, mens gennemgangen foregår, og til efterfølgende at leve op til målsætningen om 1 pct. af BNI i udviklingsbistand og en gradvis indfasning af målet om 0,5 pct. i MIFRESTA-støtte fra år 2005.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 18).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingerne.

Kl. 14.30

Pia Larsen (V):

Regeringen har foretaget en kritisk gennemgang af bistanden for at sikre, at vi får mere effektivitet og bedre kvalitet i den danske udviklingsbistand.

Vi skal sikre, at bistanden går til de rigtige, at vi undgår, at bistanden kommer til direkte eller indirekte at understøtte regimer, som ikke respekterer de fundamentale og demokratiske principper, og som ikke overholder menneskerettighederne.

Danmark har i mange år været førende inden for ulandsbistanden. Det vil vi fortsat være. Men det er lige så vigtigt, at Danmark er førende, når det gælder bistandens kvalitet. Danmark skal turde gå nye veje i kampen mod fattigdom. Der skal ny dynamik i samarbejdet med vore partnerlande med mere fokus på de fattigste.

Det er vigtigt, at Danmark fastholder den mangeårige målsætning for dansk udviklingsbistand, nemlig at fremme bæredygtig udvikling gennem fattigdomsorienteret økonomisk vækst. Danmark skal sammen med andre bilaterale og multilaterale donorer aktivt arbejde for, at danske programsamarbejdslande udvikler en effektiv og langsigtet national strategi til bekæmpelse af fattigdom.

På grundlag af de politiske målsætninger i regeringsgrundlaget om styrkelse af den direkte fattigdomsbekæmpelse, fremme af demokrati og menneskerettigheder og styrkelse af kampen mod terrorisme er bistanden nu blevet væsentligt mere målrettet mod disse centrale områder samt mod fremme af kvinders rolle i udviklingsprocessen.

Det betyder, at en række nye initiativer er sat i værk. Blandt disse kan jeg nævne en samlet ramme for bistand til Afghanistan på 200 mio. kr.; en styrket indsats mod hiv/aids gennem bidrag på 110 mio. kr. til det nye globale fond for bekæmpelse af hiv og aids, tuberkulose og malaria; en pulje på 70 mio. kr. til særlige indsatser, der bidrager med nye metoder til fattigdomsbekæmpelse og til inddragelse af kvinder i udviklingsprocessen; en ramme på 25 mio. kr. til etablering af en ordning for ubundne, blandede kreditter og en indsats på i alt 20 mio. kr. til fremme af udviklingslandenes integration i internationalt handels- og investeringssamarbejde.

Regeringen har i sin kritiske gennemgang af bistanden lagt vægt på, at alle, Danmark samarbejder med, skal tildeles bistand efter fortjene-

ste, et gensidigt forpligtende samarbejde, hvor Danmark også kan stille krav om, at vore modtagerlande lever op til grundlæggende krav om god regeringsførelse.

Viljen til at tage ansvaret for sin egen udvikling skal gøre sig gældende i forhold til respekt for menneskerettighederne og demokrati. Danmark må sammen med sine EU-partnere stille krav om god regeringsførelse, vilje til at øge respekten for menneskerettigheder og demokrati i udviklingssamarbejdet.

Systematiske og vedvarende krænkelse af menneskerettigheder og demokratiske spilleregler vil vi ikke længere acceptere. Derfor afslutter Danmark programsamarbejdet med Malawi, Eritrea og Zimbabwe.

De tre lande er blevet vurderet til ikke at opfylde danske minimumskrav om god regeringsførelse og overholdelse af menneskerettigheder. Undertrykkelse og intimidering af opposition og presse er blevet hverdagskost, og regeringerne udviser ingen vilje til at ændre på situationen.

I en række øvrige lande giver den nuværende udvikling på visse områder grund til bekymring. Det er Bangladesh, hvor man i højere grad bør tage ansvar for egen udvikling; i Burkina Faso, hvor man har brudt FN's våbenembargoer. Uganda har gennem en årrække set gennem fingre med plyndringerne i Den Demokratiske Republik Congo, og i Vietnam har man ikke udvist den nødvendige vilje til demokratisk fremdrift og fornyelse.

Også på det multilaterale område mener Venstre, at der er behov for effektiviseringer. Bistanden skal gives der, hvor den gør størst nytte.

For nogle organisationer har man ikke kunnet konstatere den nødvendige vilje til reformer på trods af mange års tale herom. Eksempelvis har UNDP haft vanskeligt ved at gennemføre sin koordinerende rolle.

Danmark har gennem en årrække forsøgt at øge udviklingseffekten i UNDP's virksomhed. Der er da også sat en reformproces i gang, som er blevet positivt modtaget i UNDP, men indsatsen på landeniveau er stadig væk for uregelmæssig.

Kl. 14.35

Samtidig mener Venstre, at det på multilateralt niveau er nødvendigt med en liberal og retfærdig handelspolitik. Øget frihandel og bedre markedsadgang for ulandene bliver et prioriteringsspørgsmål i forbindelse med det danske formandskab i andet halvår af 2002, med FN

konferencen om udviklingsfinansiering i marts i år og med verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg i september.

Gennemgangen af den danske ulandsbistand har inkluderet alle områder, herunder også de danske ngo'er. Dansk udviklingsbistand ydes i meget stor grad gennem uafhængige, private organisationer.

Arbejdet gennemføres i høj grad ved hjælp af en stor og prisværdig indsats af frivillige. De udfører ikke kun et stort stykke arbejde, men hjælper også med at udbrede kendskabet til den danske bistand i befolkningen. Ngo'erne er en broget flok fra mindre græsrodsbevægelser til store, internationalt baserede organisationer som f.eks. Røde Kors. Fælles er, at deres styrke og legitimitet skal komme fra deres forankring i den danske befolkning.

For mange ngo'er sker finansieringen i for stor udstrækning gennem statslige midler, f.eks. fra Danida. Det sætter spørgsmålstejn ved ngo'ernes folkelige forankring, for ngo'erne er jo netop non-governmental organizations. Det har aldrig været meningen, at organisationerne skal være fuldt ud afhængige af tilskud fra staten.

For miljøbistandens vedkommende kan vi konstatere, at den er steget kraftigt de seneste år. Der har været meget stort pres for at udfylde de stadig stigende tilsagnsrammer, og der er behov for at sikre, at modtagerlandene i højere grad tager ansvaret for indsatserne. Derfor er det fornuftigt at reducere denne bistand forholdsvis mere end anden bistand.

Sluttelig skal jeg fremsætte følgende

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til:

- I overensstemmelse med »Partnerskab 2000« at fremme bæredygtig udvikling gennem fattigdomsorienteret, økonomisk vækst som den grundlæggende målsætning for dansk udviklingsbistand,
- at fortsætte det gensidigt forpligtende samarbejde med programsamarbejdslandene på basis af landenes nationale fattigdomsstrategier, herunder med fokus på kvinders rolle i udviklingsprocessen,
- i et tæt samarbejde med det internationale donorsamfund at stille stærkere krav til programsamarbejdslandene om god regeringsførelse, respekt for menneskerettighederne og demokrati,

- at vurdere programsamarbejdslandene delta-gelse i den internationale alliance mod terror og andre former for konstruktivt, internationalt og regionalt samarbejde, herunder vedrørende tilbagetagelse af egne statsborgere,
  - at fastholde Danmarks aktive internationale rolle gennem støtte til det multilaterale system,
  - at Danmark i WTO, EU og på Johannesburg-topmødet medvirker til at fremme udviklingslandenes integration i verdensøkonomien og bilateralt styrker erhvervsudvikling som en strategisk prioritet i udviklingssamarbejdet.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 19).

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Der er foreløbig seks, der har bedt om korte bemærkninger til fru Pia Larsens indlæg, og vi tager dem tre ad gangen. Den første er hr. Jørn Jespersen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Allerførst vil jeg gerne spørge Venstres ordfører, om hun kan bekræfte, at der i et tidligere udkast til forslag til vedtagelse fra regeringspartiernes side stod en målsætning om, at Danmark fortsat skulle ligge i det absolutte førerfelt blandt dem, der giver bistand, men det er altså nu røget ud. Kan Venstres ordfører bekræfte det og i givet fald give en forklaring på, at det er røget ud?

Kl. 14.40

Så vil jeg gerne spørge, om det er rigtigt at forstå det på den måde, at den nedskæring, der nu finder sted, er det, som Venstre før valget sagde var en midlertidig fastfrysning – en midlertidig fastfrysning – og at der derfor på et tidspunkt vil komme et ophør af denne midlertidige fastfrysning, hvorefter vi vender tilbage til de målsætninger, der hidtil har været bred politisk enighed om.

Så vil jeg for det tredje gerne spørge omkring partnerskabsstrategien, som Venstres ordfører siger, at regeringen også tilslutter sig: Hvordan kan man i en partnerskabsstrategi gennemføre massive omlægninger og nedskæringer uden at tale med partnerne, uden at tale med Folketinget, uden at tale med erhvervslivet, uden at tale med ngo'erne og uden at tale med vores samar-

bejdspartnere i Syd? Hvordan kan det harmonere med en partnerskabsstrategi?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Der er blevet sagt fattigdomsorientering som et af nøgleordene fra regeringens side, både når vi har lyttet til ministrene og til Venstres ordfører, og det lyder jo utrolig fint. I forslaget til finanslov er der også en række FN-organisationer, der får vældig rosende ord med på vejen, fem af FN's organisationer får meget gode karakterer for deres fokus på fattigdommen.

Det, der er konsekvensen af de rosende ord, er, at man går ind og skærer i tilskuddene. Sådan er det lidt over hele linjen. Denne her fattigdomsorientering er faktisk blevet undermineret igennem de nedskæringer, der har været, og jeg vil derfor for det første gerne spørge, på hvilken måde det er, at Venstre sikrer fattigdomsorientering i ulandsbistanden med de nedskæringer, der er gennemført. Man må jo have opfundet nogle helt nye metoder til at bekæmpe fattigdommen, som ikke tidligere har været det her Folketing bekendt. Det var den ene ting.

Den anden ting, jeg gerne vil nævne, er, at jeg gerne vil have lidt klarhed over årsagerne til fokus på privatsektorprogrammet.

Det er jo sådan, at det har vist sig i en meget kritisk rapport, at der er blevet skabt 10.000 selvfølgelig ganske udmærkede arbejdspladser, men at det har kostet 60.000 kr. pr. oprettet arbejdsplads, og at det kniber en lille bitte smule med spredningseffekten. Det vil altså sige, at vi har at gøre med et hjørne af ulandsbistanden, som har vist sig yderst ineffektiv, og derfor vil jeg gerne bede om lidt mere klarhed over, hvorfor det ikke er i den ineffektive del af ulandsbistanden, man skærer.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er stor utålmodighed blandt spørgerne, men jeg vil bare sige, at der er mange, der har bedt om ordet. De får altså ordet i den rækkefølge, vi registrerer dem, og jeg er sådan set også nødt til at sige til fru Margrete Auken, at sådan er det.

Så er det hr. Jann Sjursen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg vil ikke lægge skjul på, at vi fra Kristeligt Folkepartis side finder, at det er udtryk for i virkeligheden en meget stor form for fattigdom,

når vi Danmark føler, at vi er kommet i en situation, hvor vi må reducere ulands- og miljøbistanden til de allerfattigste i denne her verden for at finansiere velfærdsforbedringer i vort eget rige land. Det er i sandhed fattigdom.

Men det har regeringen villet, og det, som vi i dag kan søge at tilvejebringe, er, hvilket beslutningsgrundlag regeringen har haft for at fremsætte også sit finanslovsforslag.

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, fru Pia Larsen: Når det bliver sagt, at Danmark skal være førende, når det gælder kvalitet i udviklingsbistanden, hvad synes fru Pia Larsen så selv om den redegørelse, regeringen har fremlagt som baggrund for sit finanslovsforslag og de nedskæringer på ulands- og miljøbistanden? Er den redegørelse båret af kvalitet, er den båret af, at der er åbenhed i processen om de omlæggelser, som skal finde sted på ulands- og miljøbistanden?

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Først til hr. Jørn Jespersen, som mente at have set en tidligere udgave af forslaget til vedtagelse fra Venstre og De Konservative, hvor hr. Jørn Jespersen tilsyneladende savnede nogle ord: Ja, det gør jeg sådan set også, men der er lavet en vedtagelse i Folketinget om, at sådan nogle vedtagelsestekster kun må være på 150 ord. Så det er årsagen til, at vi har været nødt til at redigere her sidst på formiddagen.

Kl. 14.45

Med hensyn til den midlertidige fastfrysning ved jeg jo, at det spørgsmål har været oppe mange gange i salen, også i spørgetiden til statsministeren og udenrigsministeren. Ja, der er tale om en midlertidig fastfrysning, og hvad der ligger i det, har hr. Jørn Jespersen vist tidligere fået svar på fra statsministeren.

»Partnerskab 2000«: Jamen i det ligger der jo en fattigdomsorientering, som stadig væk gør sig gældende. Og der har i årevis været en løbende dialog med landene, de lande, som vi nu ikke længere kan have som programsamarbejdslande, om, hvordan man kunne forbedre situationen fra de pågældende landes side, og det har ikke rigtig båret frugt. Så man kan ikke sige, at der er nogen, der ikke har været hørt i denne her sag.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil spørger også til fattigdomsorienteringen. Og der vil jeg anbefale, at man læser redegørelsen fra regeringen i

forbindelse med gennemgangen af udviklingsbistanden.

Med hensyn til kritikken af PS-programmet har jeg egentlig svært ved at få øje på, at den kritik er så heftig. Det er i hvert fald ikke et af de værste kritikområder, jeg har været udsat for. Derudover er det jo regeringens opfattelse, at erhvervsudviklingen er et væsentligt element i udviklingsbistanden, fordi det er en naturlig form for økonomisk vækst.

Og til sidst til hr. Jann Sjursen: Beslutningsgrundlaget for finanslovsforslaget har jo været den her kritiske gennemgang af udviklingsbistanden, og med hensyn til kvaliteten af redegørelsen, ja, så er jeg egentlig ganske godt tilfreds med den. Det er i hvert tilfælde et udmærket arbejdsredskab for Venstre.

Første næstformand (Svend Auken):

Og så er der stadig væk fire spørgere, og nu er der seks spørgere. Først fru Margrete Auken.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg skal rette mig efter formandens uopmærksomhedsklausul, det var en nyhed, men vi bøjer os for den evigt almægtige formand.

Jeg har et par spørgsmål til fru Pia Larsen, som sad med i processen om »Partnerskab 2000«s tilblivelse. Sjældent har vi haft så grundig en tilblivelsesproces, over flere år gik den. Jeg tror faktisk også, at fru Pia Larsen var involveret. Vi havde møder i Udenrigsministeriet, vi havde partnere medinddraget, og der foregik lokale studier osv. Det var et grundigt arbejde, og det er jo også lidt karakteristisk, at den foreløbige rapport, der lå – jeg ved ikke, om den er officiel, den har været vidt udbredt i hvert fald – som blev lavet af styrelsen, jo overhovedet ikke nævner muligheden af at skære Malawi og Eritrea væk, ikke nævner muligheden af det. Det var da først, da sparekniven kom, at man pludselig fandt på, at det åbenbart var meget værre dér.

Altså det, vi sidder over for nu, er noget rege-derligt sjusk. Og når vi i vores forslag til vedtagelse har foreslået en vurdering, så er det, fordi vi siger: Kom an! Er det kvalificerede folk, der skal gå ind og se på den danske ulandsbistand, så skal det nok kunne vise sig, at den præcis er langt, langt bedre end alle mulige andre ting, og at OECD's gode karakter til den er berettiget.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Venstres ordfører sagde ikke så meget om miljøbistanden. Det kan jo skyldes, at der kun var 5 minutter, så derfor vil jeg give Venstres ordfører endnu en mulighed.

Jeg kan nemlig ikke rigtig erindre, at jeg overhovedet i valgkampen har hørt Venstre sige noget som helst om, at der skulle skæres på miljøbistand. Derfor vil jeg gerne bede Venstres ordfører om at give mig bare ét citat fra én Venstremand eller -kvinde et eller andet sted i Danmark, der under valgkampen har sagt, at Venstre som en af sine første gerninger vil skære på miljøbistanden.

Det andet, jeg gerne vil spørge om, er i forbindelse med, at fru Pia Larsen henviste til, at miljøbistanden er steget kraftigt. Betyder det, at miljøbistanden efter Venstres mening ikke mere dækker et behov i ulandene? Betyder det, at Venstre ikke mener, der er behov for miljøbistand til ulandene mere? Er der ikke mere problemer med bæredygtighed, gamle sprøjtemidler, affald og urent vand? Mener Venstre ikke, at pengene til miljøforbedringer i ulandene bliver brugt godt nok?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Ja, det slog mig såmænd, at Venstres ordførers tale var bygget op over, jeg er lige ved at sige, den sædvanlige læst om, at den, man elsker, tugter man. Fra regeringens side i finanslovsforslaget snakker man om uddannelser i verdensklasse, derfor vil man, oprindeligt i hvert fald, spare over 1 mia. kr. Man vil gøre alt det gode for fattigdomsorientering, bekæmpelsen af fattigdommen, og derfor skærer man også i ulandsbistanden.

Kl. 14.50

Og det er altså et andet indtryk, end når man hører Venstres ordfører stå her og tale om, hvordan det er vigtigt at prioritere fattigdomsbekæmpelse. Virkelighedens verden er jo, at Venstre lægger op til at skære i ulandsbistanden.

Lad mig spørge Venstres ordfører konkret om, hvordan Venstres ordfører egentlig har det med, at Kofi Annan opfordrer den vestlige verden til at fordoble ulandsbistanden. Hvordan har Venstres ordfører det med, at den danske regering skal overtage EU-formandskabet i en periode, hvor man skærer i ulandsbistanden, og man skal ud og overbevise andre lande om, at de skal hæve deres ulandsbistand, samtidig med

at man foretager en voldsom beskærelse af den danske ulandsbistand? Hvordan har Venstres ordfører det med det?

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Jeg kan bekræfte over for fru Margrete Auken, at jeg deltog aktivt i arbejdet med »Partnerskab 2000«, og det var en meget god og langstrakt proces, det er jeg enig i. Men »Partnerskab 2000« er da også stadig væk grundlaget for regeringens arbejde med udviklingsbistanden, så det ser jeg ikke noget modsætningsforhold i.

Med hensyn til Malawi og Eritrea havde man jo allerede under den tidligere regering øje på, at der var visse ting, som man ikke længere kunne fortsætte samarbejdet omkring med de to lande, så det er altså ikke noget, som denne her regering har fundet på.

Fru Pernille Blach Hansen spørger til miljøbistanden. Ja, jeg er jo ikke i stand til at komme med citater fra en 3 uger lang valgkamp, hvor der har været et eller andet stort antal Venstrekandidater på banen, men jeg kan bare sige, at jeg altid har opfattet det sådan, at miljøbistanden er en del af udviklingsbistanden, og vi talte åbent og klart om at beskære udviklingsbistanden midlertidigt i valgkampen, så det er vist ikke nogen hemmelighed for nogen.

Og til sidst til hr. Helveg Petersen om, hvordan vi skal kunne overbevise andre lande om, at de skal sætte deres bistand op: Jamen der er jo en international målsætning om at nå op på 0,7 pct., og desværre er langt de fleste lande jo meget langt fra at nå den målsætning. Og vi er da udmærket i stand til at holde andre lande fast på, at de skal leve op til og bestræbe sig på at nå 0,7 pct., så længe vi stadig væk ligger på omkring 1 pct. Så det ser jeg slet ikke noget problem i. Vi behøver ikke at være flove eller gemme os i den debat.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Først til Venstres ordfører: Det lyder jo nærmest, som om det vil gavne ulandene ifølge den ordførertale, som Venstres ordfører holder her i dag. Jeg vil bare have ordføreren til at bekræfte, at der her er tale om regulære nedskæringer i udviklingsbistanden. Det er meget vigtigt at få slået fast, så det ikke bare bliver pakket ind i tomme ord og tom retorik.

Jeg er også nødt til at sige igen, for det er noget af det mest væsentlige, vi har hørt her fra ta-

lerstolen i dag, at fru Pia Larsen her nævner, at i det oprindelige forslag til vedtagelse, som regeringen arbejder for, står, at Danmark internationalt skal ligge i det absolutte førerfelt på udviklingsbistandsområdet. Det har man slettet. Det har man slettet ud fra en begrundelse om, at der ikke var plads til ordene.

Jeg synes, det lugter langt væk af, hvad i øvrigt regeringens politik også gør på det område, at det bare er tom retorik, som dækker over hensigter og gigantiske nedskæringer i udviklings- og miljøbistanden over de næste år. Og hvis man regner sammen på finanslovsforslaget, så taler vi jo om 10 mia. kr. og ikke om 1,5 mia. kr.

Derfor vil jeg bare have Venstres ordfører til at bekræfte, at det er det, der er tale om.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Man skal fra tid til anden høre mangfoldige mærkværdige begrundelser. Venstres ordfører tager prisen i dag, synes jeg nok. Man har slettet den absolutte målsætning i sit eget udkast til forslag til vedtagelse om, at Danmark stadig væk skal være i det absolutte førerfelt. Det er jo i sig selv en sænkning af ambitionsniveauet i forhold til, hvor vi har været før. Men det havde man dog trods alt holdt fast i fra V's og K's side: I det absolutte førerfelt. Og så får vi at vide, at det var, fordi der var for mange ord.

Jeg kan oplyse fru Pia Larsen om, at der var 151 ord, så det var såmænd nok gået. Er sandheden ikke snarere, at man har bøjet sig for et krav fra Dansk Folkepartis side om, at der ikke måtte stå, at vi skulle tilhøre det absolutte førerfelt?

Er sandheden ikke, at V og K i dag, fordi man ikke har ønsket at diskutere med alle dem, man hidtil har ført bistandspolitik sammen med, nu er overladt til Dansk Folkepartis nåde og derfor er nødt til at droppe også ambitionen om bare at være blandt de bedste, ikke længere være de bedste, nu heller ikke længere være bare blandt de bedste, men overhovedet ikke at have nogen målsætning, fordi man har overladt sin bestemmelsesret til Dansk Folkeparti? Er det ikke sandheden?

Kl. 14.55

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er godt nok ikke meget svar, man får på sine spørgsmål. Jeg vil prøve en gang til. Det er meget fint, at Venstre er god til at skrive nogle baggrundspapirer om det her, men lige nu har vi

altså en debat i salen. Og så synes jeg, at det er væsentligt, at vi får belyst de her spørgsmål i salen.

Jeg vil gerne igen spørge til det her om fattigdomsorientering. Jeg synes, at det er lidt vigtigt, at Venstre skærer ud i pap, hvordan der kan være sammenhæng mellem, at man står og siger, at man vil prioritere fattigdomsorienteret bistandshjælp, når man samtidig i finanslovsforslaget skærer i den fattigdomsorienterede bistandshjælp. Hvor er sammenhængen?

Det andet fik jeg heller ikke rigtig svar på. Der kom en forklaring fra Venstres ordfører om, at man mener, at erhvervsstøtte kan være fremmende for fattigdomsbekæmpelse. Det er slet ikke det, jeg spørger om. Jeg spørger om, hvordan det kan være, at man beholder et åbenlyst ineffektivt element i ulandsbistanden – et åbenlyst ineffektivt element i ulandsbistanden – inden for privatsektorprogrammet og samtidig skærer i åbenlyst fattigdomsbekæmpende elementer i ulandsbistanden.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Altså vi kan hurtigt få eftermiddagen til at gå, hvis jeg skal stå her og gentage mig selv fra tidligere.

Det forslag til vedtagelse, som jeg på Venstres og De Konservatives vegne læste op før, skulle være på højst 150 ord, og vi synes faktisk, at det væsentlige er det, der står tilbage, for hvis man hørte efter, da det blev læst op både af mig og formanden, vil man se, at de punkter, der står neden under indledningen, faktisk er dem, der er indhold i, og det er faktisk dem, der gør, at udtrykket »det absolutte førerfelt« i virkeligheden bare bliver en gentagelse af det, der står nedenunder. Men man må altså have mig meget undskyldt, hvis jeg forbeholder mig ret til, at Venstre og De Konservative selv prioriterer, hvad vi skal skrive i vores eget forslag til vedtagelse.

Det har været sådan, at vi i går havde nogle forhandlinger med de andre partier, som plejer at ville deltage i det her. Og der måtte jeg jo konstatere, at man er mere interesseret i at drille indenrigspolitisk, end man er i at hjælpe de fattigste i verden. Man kunne godt have taget hensyn til det her, men det ønskede man ikke. Og så har jeg vist ikke mere at sige om det.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil spørger om fattigdomsorienteringen. Jamen vi mener stadig væk, at fattigdomsorienteringen er prioriteret.

Og jeg vil gerne gentage, at privatsektorprogrammet ser vi ikke særlig kritisk på, heller ikke efter den evaluering der har været.

Hr. Jeppe Kofod spørger til de regulære nedskæringer, Ja, nedskæringer eller omlægninger. Det er jo en kendsgerning, at vi i den her finanslov har sparet 1½ mia. Det er ikke en særlig stor del af den samlede bistand, og vi kan stadig væk være den bistand, vi nu giver, bekendt, også i årene fremover.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nej, vi behøver sikkert heller ikke at vade meget mere i det dér forslag til vedtagelse, hvor man siger, at det væsentlige ikke var målsætningen, det var alt det andet; det skar vi bare. Det kunne ikke bruges med ordbegrundelsen, og så er der kun Dansk Folkeparti-begrundelsen, det står vist nok så lysende klart nu, så nu kan de få lov til at syde videre i den, uden at vi behøver at bruge mere tid på den.

Der er jo nok at tage fat på. F.eks. den der påstand om, at vi trænger til en bedre evaluering end den, der faktisk var lavet. Fru Pia Larsen står her og bekræfter, at hun har fulgt hele processen omkring »Partnerskab 2000«.

Det, man kunne diskutere, er: Er Danida i stand til at leve op til partnerskabstanken? Det er det, der ligger i vores forslag til vedtagelse. Der ligger nogle reelle ting, som er fremadrettede. Men den dér smålige, lusede, fornærede måde, man går til det på, hvor man reelt skærer hele vejen igennem på alle projekterne og så kommer man med en klatskilling bagefter i almisseenden, f.eks. på aids, f.eks. altså på en række af de andre ting, miljøet kan vi tage senere hen, når det kommer, sådan en lille klatskilling til sidst, når man har skåret væk, det siger noget om, at der ikke er spor af seriositet i det her.

Og når vi så hører efter, hvad der blev svaret før om privatsektorprogrammet. Jeg synes, det er fint nok at blive i det, men det kræver et meget højt ambitionsniveau og meget store krav til privatsektoren, hvis den skal leve op til det niveau, de andre områder skal leve op til i foretagendet. Og det siger jo også noget om, hvad det er, man vurderer som værdifuld evaluering, når man kan godtage, eller rettere sagt når man ikke godtager nogle af de evalueringer, der ligger. Man sætter så sin egen smag over dem.

Kl. 15.00

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg er blevet bedt om at sige, hvem der er de næste talere, for der er mange korte bemærkninger, og alle vil gerne til orde. Det kommer de også, men i den rækkefølge, de bliver registreret.

Den næste er hr. Morten Helveg Petersen og derefter hr. Jann Sjørnsen. Og så er det fru Pia Larsen.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Der jo mange spørgsmål, der rejser sig eller rettere sagt tårner sig op med hensyn til den førte ulandsbistandspolitik.

Man spørger Venstres ordfører: Hvad er Venstres ordførers ambitionsniveau med hensyn til ulandsbistanden? Nu kan jeg så forstå, at Danmark ikke længere skal være i det absolutte førerfelt i forhold til den oprindelige formulering, men hvad er så ambitionsniveauet? Kan Venstres ordfører sætte ord på det eller måske ligefrem tal på det? Det kunne være meget interessant at få oplyst her i dag.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jann Sjørnsen, og så er det fru Pia Larsen, og som den første efter fru Pia Larsen er det fru Pernille Blach Hansen.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Når jeg tidligere spurgte til spørgsmålet om kvalitet ikke bare i udviklingsbistanden, men også i det baggrundsmateriale, der ligger til grund for regeringens beslutninger, er det såmænd ikke, fordi jeg mener, at embedsmændene i Udenrigsministeriet ikke er i stand til at levere et kvalitetsbetonet stykke arbejde, men fordi jeg mener, at den redegørelse, regeringen har fremlagt, ene og alene er et stykke politisk bestillingsarbejde med den målsætning ikke at vurdere menneskerettighedssituationen, good governance osv. i modtagerlandene, men at nå frem til et tal, der hedder 1,5 mia. kr. i besparelse. Det er selvfølgelig en fair nok øvelse, hvis det er det, man vil, men man skal så bare ikke give indtryk af, at man gør det på baggrund af et stykke kvalitetsbetonet arbejde.

Hvis man så endelig vil se fremad, fru Pia Larsen, er det så ikke det, som vi er nogle partier der gør med et forslag til vedtagelse, hvor vi jo lægger op til at gennemføre det reelle og egentlige kasseeftersyn af udviklings- og miljøbistan-

den, som bl.a. Venstre og De Konservative lagde vægt på i valgkampen?

Derfor er mit spørgsmål til fru Pia Larsen: Vil Venstre være med til at gennemføre et reelt kasseeftersyn af udviklingsbistanden, hvor det er uvildige, internationale eksperter, der foretager undersøgelsen? Eller skal vi lade det være ved de 2-3 ugers arbejde, der er gennemført hidtil?

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Hr. Morten Helveg Petersen spurgte til ambitionsniveauet, om jeg ville sætte tal eller ord på. Jeg vil i hvert fald ikke sætte tal på – jeg har aldrig syntes, at de her debatter har været særlig gode, når vi har diskuteret tal og procenter – jeg vil hellere diskutere kvalitet. Men den enkleste og korteste forklaring er nok at sige til hr. Morten Helveg Petersen: Læs »Partnerskab 2000«. Det er stadig væk håndbogen eller biblen – hvad måske er for stærkt at sige – for regeringen, og »Partnerskab 2000« beskriver meget fint, hvad ambitionsniveauet er for den danske udviklingsbistand, også for denne her regering.

Hr. Jann Sjørnsen spørger til kvaliteten af den gennemgang, der har været, og om vi vil være med til et reelt kasseeftersyn. Det, vi gerne vil være med til, er nogle løbende vurderinger af, hvordan bistanden virker rundt omkring, hvilke modtagerlande vi gerne vil samarbejde med, og om vi skal lægge bistanden om i de pågældende lande og prioritere anderledes inden for de enkelte sektorer og områder. Det er en løbende vurdering, selvfølgelig fordi der sker en løbende udvikling i programsamarbejdslandene, og den udvikling er vi naturligvis nødt til at forholde os til. Så det vil vi gerne.

Jeg synes ikke, det giver mening at lave sådan et engangskasseeftersyn med et eller andet antal udenlandske eksperter, for hvad så næste år, hvis sådan et ikke er gældende længere? Så jeg er faktisk ikke sikker på, at ideen er så forfærdelig god.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi til den næste omgang, og jeg kan sige allerede nu, at der også bliver en omgang efter denne omgang. Det er fru Pernille Blach Hansen og derefter hr. Jeppe Kofod.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Fru Pia Larsen kender ikke nogen citater fra Venstrefolk under valgkampen. Det er så hel-

digt, at det gør jeg. Jeg har et fra den 2. september, fra et Ritzau-interview med hr. Hans Christian Schmidt, der senere er blevet miljøminister, hvor han netop forholder sig til miljøbistanden. Der bliver spurgt ind til, at Venstre vil skære i ulandsbistanden, og der siger hr. Hans Christian Schmidt om Mifresta-rammen: »Nej, det har fundet et udmærket leje, hvor det ligger.«

Her siger Venstres fremmeste mand på miljøområdet under valgkampen, at man ikke vil skære i Mifresta, altså dér, hvor en hel del af pengene til miljøstøtte i Syd kommer fra. Man vil ikke skære dér.

KL. 15.05

Kan fru Pia Larsen vise mig et andet citat, hvor der er nogen, der siger det modsatte? Eller er det ikke bare sådan, som med mange andre sager lige i øjeblikket, at Venstre siger én ting under valgkampen, og så gør man noget helt andet efter valget?

Så vil jeg gerne have svar på det andet, jeg spurgte om tidligere: Mener Venstre, at der er blevet mindre behov for miljøbistand til ulandene? Mener Venstre, at behovet for miljøforbedringer i ulandene er forsvundet? Som ved et mirakel er ulandene af sig selv blevet mere bæredygtige, og der er ikke mere brug for dansk hjælp?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jeppe Kofod og derefter fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil først takke Venstres ordfører for bekræftelsen af, at det, man ser med deres forslag til vedtagelse, er et knæfald for den alleralleryderste højrefløj i Danmark, nemlig Dansk Folkeparti. Det er det, der er realiteten, det er det, vi kan se sort på hvidt, det er det, vi har fået bekræftet i dag, og det er det, der skal ud til den danske befolkning, så man kan se, hvor man har regeringen.

Jeg vil også gerne sige det i forhold til både statsministerens og udenrigsministerens indlæg, for når man læser om finanslovens besparelser i indeværende år og de 3 kommende år og summerer de tal op på ulands- og miljøbistanden, kan man se, at det altså er 10 mia. kr., vi taler om.

Jeg vil bare spørge Venstres ordfører: Hvor i valgkampen har man sagt, at man vil spare så mange penge? Hvor i valgkampen har Venstre

sagt, at man vil forlade det absolutte førerfelt på udviklingsbistandsområdet? Det skylder man den danske befolkning svar på, ellers er det uærlig politik, og det synes jeg da at Venstre skal holde sig for god til at lægge ryg til.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil, og derefter er det fru Pia Larsen.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det eneste svar, jeg kan få på, på hvilken måde man mener der er sammenhæng mellem, at man på den ene side siger, at man vil øge fattigdomsorienteringen, og på den anden side skærer i den fattigdomsorienterede ulandsbistand, er, at fattigdomsorientering stadig er en prioritet.

Jeg er godt klar over, at man ikke har skåret al ulandsbistanden væk. Jeg er godt klar over, at man kun har skåret i noget af ulandsbistanden, og at man derfor stadig væk har fattigdomsorientering som en del af det. Og jeg kan jo så på baggrund af det svar konstatere, at fattigdomsorientering stadig er en prioritering, men en meget lavere prioritering, end det hidtil har været. Det er rart at få klar tale heroppefra.

Den evaluering, der er lavet af Privat Sektor Programmet, viser, at der er skabt 10.000 udmærkede arbejdspladser – det er fint – men at det kniber med spredningseffekten, at det kniber med andre kriterier for god bistand, og at hver eneste arbejdsplads har kostet 60.000 kr.

Jeg synes, det her tyder på, at al kritik af et program, der gavner det danske erhvervsliv, preller fuldstændig af på regeringen, men lige så snart der er kritik på andre områder, end hvad der gavner det danske erhvervsliv, så virker det, som om man går ind og slagter samtlige programmer, der ligner de programmer, der har været kritik af.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Fru Pernille Blach Hansen er god til citater. Denne her gang var det fra Venstres folketingsmedlem, tidligere miljøordfører hr. Hans Christian Schmidt, der havde sagt noget den 2. september 2001 i valgkampen. Så vidt jeg ved, var der ikke valgkamp den 2. september – bortset fra at valgkampen selvfølgelig altid er der på en eller anden måde – men jeg vil ikke forholde mig til citater fra pressen fra hr. Hans Christian Schmidt; det synes jeg ikke er rimeligt.

Hr. Jeppe Kofod bliver ved med at tale om knæfald for den yderste højrefløj. Der kan jeg bare gentage det, jeg sagde før, at der altid har været bred enighed om udviklingsbistanden her i Folketinget, og det er der så ikke mere. Vi er ved at vende tilbage til 1980'ernes fodnoter, hvor det er sjovere at drille regeringen indenrigspolitisk, end det er at hjælpe de fattigste i verden. Man kunne have fået indflydelse på det her, hvis man ville.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil bliver ved med at tale om hjælpen til de fattigste og PS-programmet. Jeg er lige ved at sige, at jeg orker snart ikke mere at give det samme svar. Fattigdomsorienteringen er blevet mere målrettet her, og vi har ikke skåret i hjælpen til de allerfattigste. Når man kommer fra det parti, fru Pernille Rosenkrantz-Theil kommer fra, er det måske svært at forstå, hvad erhvervsudvikling betyder for økonomisk vækst også i udviklingslandene.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er, som om sandheden overhovedet ingen rolle spiller for Venstre i den her sammenhæng. Vi har slet ikke skåret på hjælpen til de fattigste mennesker, siger fru Pia Larsen.

Malawi er røget ud. Det er et af verdens absolut fattigste lande, det er verdens fattigste mennesker. De er bare med et pennestrøg forsvundet ud af dansk bistand. Og så tillader man sig at stå og sige: Vi har ikke skåret på de fattige. Spiller sandheden overhovedet ingen rolle?

Det gælder også i spørgsmålet om miljøbistanden. Fru Pia Larsen vil ikke forholde sig til, hvad der er sagt i valgkampen osv., heller ikke selv om hun bliver konfronteret med, at Venstres miljøordfører har sagt, at der ikke skulle ske beskæringer i miljøbistanden. Fru Pia Larsen kan ikke dokumentere, at nogen andre fra Venstre, inklusive statsministeren, på noget tidspunkt har sagt, at der skulle ske beskæringer, og alligevel står vi i dag nu med en situation, hvor halvdelen af samtlige nedskæringer rammer miljøet. Hvis ikke det er løftebrud, hvis ikke det er lemfældig omgang med sandheden, så ved jeg ikke, hvad det er.

Kunne fru Pia Larsen eventuelt bare løfte sløret for, hvordan det kan være, at man i strid med alt, hvad man har sagt, går ind og skærer halvdelen af det samlede besparelsesbeløb på miljøbistanden.

Endelig mangler jeg svar på mit spørgsmål: Er det en midlertidig fastfrysning, og hvor længe skal den vare?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jann Sjørnsen og derefter hr. Morten Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Det er stadig væk til diskussionen om kvalitet i bistanden og om beslutningsgrundlaget.

Når vi er nogle partier, der i dag fremsætter et forslag om et egentligt kasseeftersyn – som jeg vil kalde det – af udviklingsbistanden eller en uvildig ekspertundersøgelse, er det jo, fordi vi tager Venstre og De Konservative på ordet i forhold til det, der blev sagt i valgkampen, og fordi vi ikke betragter det, der er sket, som en åben og kritisk gennemgang af dansk udviklings- og miljøbistand.

Der er det, jeg nu bare må konstatere at fru Pia Larsen tilkendegiver: Jamen vi skal løbende vurdere osv. osv., og at man altså end ikke er villig til at tage sig selv på ordet i forhold til, hvad man sagde i valgkampen om det her.

Lad mig derfor spørge til noget andet, som jeg synes er højest mærkværdigt, og det er, at regeringen på den ene side fastholder »Partnerskab 2000«-strategien, og på den anden side efter min mening blæser højt og flot på de partnere, der både er i Syd og herhjemme i form af erhvervsliv og ngo'er osv. Bekymrer det ikke fru Pia Larsen, at man i virkeligheden ikke lever op til de målsætninger og de krav om gensidig forpligtelse, som »Partnerskab 2000« bygger på?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Morten Helveg Petersen og derefter fru Pia Larsen.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Også jeg har svært ved at forstå processen omkring tilblivelsen af dokumentet, der er grundlaget for de besparelser, vi nu er vidne til. Det er i hvert fald i lodret modstrid med den måde, man hidtil har grebet de her processer an på med høj grad af åbenhed og involvering af eksterne partnere, det være sig herhjemme såvel som i ulandene. Det er et markant stilskifte, og det første spørgsmål må selvfølgelig være: Er det nogle forventninger, vi kan have til den måde, man vil

bedrive ulandsbistandspolitik på fremover eller ej?

Dernæst siger fru Pia Larsen ganske rigtigt: Kvalitet frem for kvantitet, og det lyder jo også pænt nok. Men ikke desto mindre: Viljen til at yde ulandsbistand er jo et spørgsmål om prioriteringer og dermed også, i hvor høj grad man prioriterer emnet. Dermed er vi også tilbage til en diskussion om midler og om, i hvor høj grad man vælger at prioritere det her felt.

Derfor er jeg nødt til at gentage spørgsmålet til fru Pia Larsen: Hvad er ambitionsniveauet fra regeringens side på det her felt?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pia Larsen, og derefter er det fru Anne Grete Holmsgaard.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Hr. Jørn Jespersen spørger til bl.a. Malawi. Nu er det jo sådan, at for de i virkeligheden ikke særlig mange programsamarbejdslande, som Danmark har valgt at have – i bred enighed i Folketinget – gælder det, at dem stiller vi visse krav til. Det gør vi også via »Partnerskab 2000«. Det handler om god regeringsførelse, det handler om demokrati, og det handler om menneskerettigheder, og det har det altså været ret vanskeligt for Malawi at leve op til.

Så det er da rigtigt, at der er nogle fattige mennesker i Malawi, som det her går ud over, men det ligger jo i partnerskabstanken, at det enkelte land også har et ansvar og en forpligtelse til at leve op til partnerskabet og til de kriterier, som vi er blevet enige om. Jeg ved ikke, om jeg skal komme videre ind på, hvad der gør sig gældende for Malawi, det tror jeg ikke er nødvendigt, men der er altså kriterier. Vi kan jo ikke bare nøjes med at skrive nogle kriterier op og sige, at dem skal man leve op til, hvis man vil være programsamarbejdsland til Danmark; det må jo også gælde i virkeligheden.

Kl. 15.15

Hr. Jann Sjørnsen spørger igen til »Partnerskab 2000« og til kvaliteten. Jeg ved ikke, om jeg har så meget mere at tilføje. Vi synes stadig væk, at vi er godt dækket ind af det, vi har aftalt her i Folketinget i »Partnerskab 2000«, og vi synes ikke, at der ligger nogen manglende respekt for de lande i Syd, som vi samarbejder med, og for erhvervslivet og ngo'erne, for vi mener stadig væk, at den bistand, vi giver, også i år lever op til principperne i »Partnerskab 2000«.

Hr. Morten Helveg Petersen spørger igen til prioriteringer. Ja, det hele er et spørgsmål om prioritering, det er rigtigt. Det er også et udtryk for prioritering, at vi i denne her omgang i år i finanslovsforslaget har foreslået en besparelse på 1½ mia. kr. Det er åbent erkendt, men vi synes stadig væk godt, vi kan være det bekendt.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Anne Grete Holmsgaard og derefter fru Margrete Auken og så hr. Jeppe Kofod.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Fru Pia Larsen har flere gange fremhævet, at det fattigdomsorienterede er det centrale, men sagde så også heroppefra, at der ikke var skåret på de fattigste.

Men faktisk er de to lande, der er de fattigste målt på BNI pr. indbygger, netop Eritrea og Malawi. Jeg vil gerne have, at fru Pia Larsen kommer herop og bekræfter, at det er korrekt, at det er de to fattigste af de lande, Danmark yder bistand til.

Så vil jeg gerne have, at fru Pia Larsen forholder sig til begrebet good governance. Hvad er det for en form for good governance, hvis man ikke fra den danske regering kan opstille nogle kriterier, der er så gennemskuelige for modtagerlandene, at de rent faktisk har en mulighed for at finde ud af, om de lever op til dem eller ikke lever op til dem? Et konkret eksempel:

Hvor er det præcist, Egypten udøver bedre good governance, end Eritrea gør? Kunne vi ikke få en forklaring på det?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Margrete Auken og derefter hr. Jeppe Kofod.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

To ting: Det ene er sammenbruddet for bistands-samarbejdet i Folketinget. Tidligere var det sådan, at Venstre og De Konservative arbejdede sammen med hele Folketinget undtagen med Dansk Folkeparti, ikke fordi de ikke *måtte* være med, men fordi de ikke *ville* være med, for de ville ikke give bistand i det omfang, som vi andre ville. Vi havde et smadder godt samarbejde.

Denne her gang siger fru Pia Larsen, at vi andre har afvist samarbejdet. Nej, vi har da ej, for vi er da ikke blevet indbudt til det; vi er overhovedet ikke blevet indbudt. Vi plejer at have en

fast løbende dialog med bistandsministeren, og det har alle de partier, der var på bistandssiden, været til. Nu cutter Venstre og De Konservative forbindelsen til hele den bistandsvillige del af Folketinget og allierer sig med Dansk Folkeparti. Det er et voldsomt brud på det samarbejde, vi har haft herinde.

Lad mig så lige sige om god regeringsførelse og alt det andet, som fru Pia Larsen nu siger er en af betingelserne: Det har det da aldrig været. Det har været noget af det, vi skulle arbejde for, det var et tværgående hensyn. Men udenrigsministeren har jo selv bekræftet i tilfældet Egypten, at vi var nødt til at have en lille smule besindighed, ellers kunne vi jo kun give bistand til Sverige, og vi kunne jo med Farumsagen dårlig nok være med selv. Det er noget, vi arbejder for, det er ikke noget, vi forudsætter, og det står ikke i »Partnerskab 2000«, at vi forudsætter det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jeppe Kofod og derefter fru Pia Larsen. Og efter fru Pia Larsen er det fru Pernille Blach Hansen, og så håber jeg, vi er ved at være færdige.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Venstres ordfører må have mig undskyldt, at jeg borer lidt i det knæfald, som jeg mener, man har gjort for Dansk Folkeparti, og den ødelæggende effekt det har for det normalt brede samarbejde, vi har på det område i Folketinget.

Jeg står her med vedtagelsen fra den 26. oktober 2000, da vi havde debatten om »Partnerskab 2000« her i Folketinget. Den vedtagelse stemte masser af partier for, men ikke Dansk Folkeparti og Frihed 2000. De stemte ikke for.

I dag har vi en debat, i dag ser vi, at regeringen vælger at skrotte det, der står her i det oprindelige udkast til forslag til vedtagelse, at Danmark skal være med i det absolutte førerfelt på udviklingsbistandsområdet. Det er et knæfald for Dansk Folkeparti. Det har man ikke sagt noget om i valgkampen, og man frafalder også det synspunkt, at Danmark skal have en målsætning på 1 pct. af BNI, selv om regeringen med deres hykleri påstår, at vi også i 2002 leverer 1 pct. af BNI i udviklingsbistand.

Vejen er lagt til en gigantisk nedskæring på det område her, og det skal jeg bare have Venstres ordfører til at bekræfte. Det er sørgeligt, men sådan er realiteterne.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Til fru Anne Grete Holmsgaard med hensyn til Eritrea og Malawi: Det har jeg faktisk svaret på til hr. Jørn Jespersen i forrige omgang.

Kl. 15.20

Med hensyn til god regeringsførelse, ja, så er det jo altså ikke et spørgsmål om, om man er i besiddelse af hundrede procent god regeringsførelse, men om man har viljen til det, om man er på rette vej, om man går fremad eller baglæns. Det er så også et svar til fru Margrete Auken. Det handler jo om viljen til det. Hvis det hele var perfekt i de lande, vi samarbejder med på udviklingsområdet, var der jo ikke nogen grund til, at vi var der. Så det handler om vilje, om man er på vej den rigtige vej eller på vej i den forkerte retning.

Hr. Jeppe Kofod bliver ved med at være så optaget af Dansk Folkeparti. Hvis nu hr. Jeppe Kofod kunne have lidt tålmodighed og høre, hvad Dansk Folkeparti selv har at sige, når det er deres tur til at komme på talerstolen.

Jeg vil bare gøre opmærksom på endnu en gang, at det er Venstre og De Konservative, der har fremsat det her forslag til vedtagelse, og det er os, der står inde for det, der står i det. Jeg kan ikke bekræfte, at vi er på vej i afgrunden, eller hvad det var, hr. Jeppe Kofods bemærkning var.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pernille Blach Hansen, og derefter er det fru Anne Grete Holmsgaard.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Så vil jeg for tredje gang gentage det spørgsmål, Venstres ordfører endnu ikke har svaret på. Er det Venstres mening, at behovet for miljøbistand til ulandene er faldet? Er der ikke mere et behov for miljøbistand i samme størrelsesorden, som Danmark har givet til ulande?

For det andet: Venstres ordfører kan tilsyneladende ikke forholde sig til, om Venstre holder, hvad de lover, men nu er det jo så heldigt, at vi har statsministeren i salen, og derfor vil jeg bede statsministeren forholde sig til: Hvor sagde Venstre noget i valgkampen eller umiddelbart før valgkampen om, at man ville skære i miljøbistanden, og hvordan hænger denne markante beskæring af miljøbistanden til verdens allerfattigste lande sammen med, at Venstres nuværende miljøminister, hr. Hans Christian Schmidt, i september sagde omkring miljøbistanden: »Nej,

det har fundet et udmærket leje, hvor det ligger.«

Jeg har meget, meget svært ved at forstå, hvordan man umiddelbart før valget kan sige én ting og så efterfølgende gå hen og gøre det helt modsatte og så sige, at tingene hænger sammen. Når man så kobler det til, at Venstre taler om mest miljø for pengene og samtidig skærer ned der, hvor man får allermost miljø for pengene, jamen hvor hænger tingene så sammen?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg må sige tak for, at fru Pia Larsen bekræfter, at det er de allerfattigste lande, der er skåret ned på. Med hensyn til good governance siger fru Pia Larsen, at det er viljen, det kommer an på. Ja, naturligvis, det har været sådan i årevis i dansk bistandspolitik, at man fulgte nøje med i, om der var en vilje, men det må vel også være sådan, at man vurderer den vilje over en længere årrække.

Er fru Pia Larsen enig i, at det nødvendigvis må vurderes over en årrække fortsat, inden man griber ind? Og hvad er det så, der gør, at fru Pia Larsen synes, at det er rimeligt at gribe ind efter 3 måneder, som det rent faktisk er sket nu, nemlig siden valget og til i dag.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Når nu fru Pernille Blach Hansen stadig væk gør sig så store anstrengelser med de her citater, og hvem der siger hvad, så har jeg også været nødt til at gøre mig nogle anstrengelser.

Så nu har jeg fremskaffet et citat fra Socialdemokratiets udenrigspolitiske ordfører, hr. Jeppe Kofod, som om bistanden til Uganda ifølge Politiken den 20. april 2001 har sagt: »... Vi kan ikke sige præcist, hvordan det skal gøres, men jeg er åben over for at stoppe bistanden«, siger Jeppe Kofod.«

Så vi har altså blot lyttet til Socialdemokratiet. Det er bare, fordi jeg synes, det er så meningsløst med den her citatkrig.

Til fru Anne Grete Holmsgaard: Det er korrekt, at viljen skal vurderes over en årrække, og det er den også blevet. Den kritiske dialog, hvis man kan bruge det udtryk i den her sammenhæng, med de her lande, hvor vi er nødt til at stoppe programsamarbejdet, har vi jo ikke startet de sidste 3 måneder, siden valget blev udskrevet, eller hvornår det er; den dialog har jo været der i årevis, og det er netop, fordi vi over

en lang, lang årrække har kunnet konstatere, at samarbejdet ikke har fungeret efter de kriterier, vi ønsker at lægge til grund, at vi har været nødt til at sige stop nu.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg synes ikke, fru Pia Larsen forholder sig til, hvad det er, der er forskellen på, hvor den gode vilje er i Egypten, og hvor den gode vilje ikke er i Eritrea. Over en længere årrække, siger fru Pia Larsen. Men af den rapport, som fru Pia Larsen har rost heroppefra som vældig god, fremgår det jo faktisk, at der i Egypten har været problemer i hvert tilfælde i de seneste 10 år.

Kl. 15.25

Hvad er det så, der er skillelinjen mellem at skære ned i Egypten og gøre det, som man har gjort fra regeringens side i Eritrea, vel vidende at Eritrea jo er langt fattigere end Egypten?

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Jeg synes måske, det er lidt vanskeligt her at tage en diskussion om det ene land frem for det andet – der er mange forhold, der gør sig gældende – men det er en kendsgerning, at vi har et fornuftigt samarbejde med Egypten og vi har ikke et fornuftigt samarbejde ud fra de kriterier, vi lægger til grund, med Eritrea. Det har været meget, meget vanskeligt at få styr på nogle grundlæggende rettigheder omkring demokrati og god regeringsførelse i Eritrea, hvorimod jeg må sige, at der er en stor grad af retssamfund i Egypten, selv om alting selvfølgelig heller ikke er perfekt dér; det er også derfor, vi er i Egypten.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jeppe Kofod som ordfører.

Jeppe Kofod (S):

Først og fremmest vil jeg gerne takke SF for initiativet til denne forespørgsel.

Behovet for at afdække konsekvenserne af regeringens nedskæringspolitik på miljø- og udviklingsbistanden er vigtigere end nogen sinde tidligere. Konsekvenserne er fatale. Danmarks foregangsposition i forhold til de udstødte børn, kvinder og mænd i den fattige verden, i kampen for medmenneskelighed og for et bedre miljø og ikke mindst Danmarks troværdighed og omverdenens tillid til os som en supermagt på menneskelighed og globalt engagement er ved at svinde bort.

Der er lagt op til en historisk debat i dag ikke mindst på grund af den borgerlige regerings finanslovforslag, der lægger op til et brud med den internationale indsats, vel at mærke i en tid, hvor Danmark aldrig har været mere velstående og står med en bomstærk økonomi.

Derfor er konsekvenserne af besparelserne de facto et farvel til en klog politik. De er præget af manglende fremsyn, udsyn og storsind i forhold til at give svar på nogle af det 21. århundredes allervigtigste udfordringer.

Lad mig derfor indledningsvis slå fast, at Socialdemokratiet mener, at de besparelser på udviklings- og miljøbistanden i år og de kommende 3 år, som bliver på 10 mia. kr. i alt, hvis man lader finanslovforslaget stå til troende, ikke blot er usympatiske, men indeholder en eklatant manglende forståelse for, hvilke svar Danmark kan være med til at give i forhold til miljøproblemerne, fattigdommen, flygtningestrømmene og i sidste ende den stabilitet, som giver mennesker en tryk tilværelse også i Danmark.

I Socialdemokratiet tror vi på vigtigheden af et samarbejde og et konstruktivt folkestyre, og vi ville, hvis vi havde været indbudt, hellere end gerne have deltaget og bidraget til regeringens kritiske gennemgang af Danmarks udviklings- og miljøsam arbejde med udviklingslandene, men under én forudsætning, nemlig at man ikke skriver konklusionerne, før man har foretaget gennemgangen, og her tænker jeg selvfølgelig på de gigantiske besparelser.

Når regeringen samtidig kalder det en styrkelse af dansk udviklings- og miljøindsatser, herunder fattigdomsbekæmpelse, er det i realiteten et direkte misbrug af begreberne. Lad mig blot i denne begrænsede taletid give et par eksempler på dette.

Regeringen siger, at et stærkt internationalt samarbejde er forudsætningen for at løse globale problemer, og at FN spiller en central rolle for den globale koalition mod terrorismen, en rolle, det er vigtigt at Danmark støtter aktivt, hvorefter samme regering skærer 326 mio. kr. i det danske bidrag til FN.

Regeringen siger, at der skal sikres den nødvendige prioritering af sundhedsområdet ikke mindst i kampen mod hiv/aids, da det er et vigtigt led i en effektiv fattigdomsbekæmpelse, hvorefter man skærer 750 mio. kr. over de næste 4 år i den tematiserede, multilaterale bistand, der bl.a. skulle gå til hiv/aids-bekæmpelse.

Regeringen siger, man skal styrke fattigdomsbekæmpelsen, fremme demokrati og menneske-

rettigheder, kæmpe for levevilkår for de mange med en dagligdag i allerdybeste fattigdom, hvorefter man skærer 9½ pct., svarende til 90 mio. kr., på de folkelige organisationer som Dansk Røde Kors, Folkekirkens Nødhjælp, Red Barnet osv., hvis opgave netop er at hjælpe de allerfattigste.

Det, der selvfølgelig er pointen, er, at regeringen mangler det lederskab, der skal til i den verden, vi har foran os. Man kan tale til den lille, egoistiske side hos hvert menneske og gøre Danmark langt mindre menneskeligt, end vi behøver at være, eller man kan tale til det store i hvert menneske, vise lederskab og fremsyn for nuværende og ikke mindst kommende generationer herhjemme og i den fattige verden, som ønsker at leve i en tryk verden præget af et ordentligt miljø.

Kl. 15.30

Socialdemokratiet har valgt den sidste vej. Hvad regeringen har valgt, ved vi jo efter dagens debat, og det kan vi også høre på de udmeldinger, der har været. Vi er desværre overordentlig skuffede, men vi vil gerne deltage konstruktivt, hvis man lægger kursen om.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Det kan godt undre mig, at ikke bare Socialdemokratiets ordfører, men også Socialdemokratiet under valgkampen havde så travlt med at få at vide, hvor det var, vi ville spare på udviklingsbistanden, hvis vi nu fik regeringsmagten. Nu får vi så en kritik af den redegørelse og den gennemgang, vi har lavet, for den er ikke god nok, men hvad er det egentlig, Socialdemokratiet og hr. Jeppe Kofod går efter? Hvad er egentlig kritikpunktet for de landevalg, vi har foretaget i denne gennemgang?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Tak for spørgsmålet fra Venstres ordfører, som afstedkommer et meget simpelt og klart svar.

Vi mener overhovedet ikke, at der er nogen som helst sammenhæng mellem de ting, man siger, og de ting, man gør. Jeg nævnte tre eksempler i min ordførertale, og jeg kunne nævne talrige andre eksempler, men desværre tillader talletiden ikke dette. Derfor har vi også sammen med SF, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti fremsat et forslag til vedtagelse, hvor vi foreslår regeringen at lave en seriøs og kritisk

gennemgang af dansk udviklings- og miljøbistand.

Men det vil regeringen jo ikke være med til, og det forstår vi ikke – jo, man kan selvfølgelig forstå det på baggrund af, at der allerede er skrevet konklusioner. Konklusionerne er nemlig, at Danmark skal spare gigantisk på miljø- og udviklingsbistanden, og at man vil hente stemmerne for den besparelse på den yderste højrefløj, nemlig hos Dansk Folkeparti. Det synes vi er ærgerligt i en tid, hvor der er brug for mere Danmark og ikke for mindre Danmark, og derfor er Venstres og regeringens holdning fuldstændig uforståelig.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er meget interessant at følge den debat, vi har i dag om ulandsområdet.

Jeg synes, hr. Jeppe Kofod skruer sig voldsomt op på en måde, som om verden er ved at gå under. Det er jo ingenlunde tilfældet, men jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Jeppe Kofod om noget. Det nævnes i vedtagelsesforslaget fra bl.a. Socialdemokratiet, at der nu skal ske en kritisk gennemgang af den ulandsbistand, der gives, og det skal vel også gælde for landevalget, må jeg forstå. Kunne den kritiske gennemgang bestå i, at man også kiggede på, om det er rimeligt, at Danmark yder bistand til lande, der fører krig mod andre lande og undertrykker almindelige principper for lov og ret? Og ville det også være rimeligt for hr. Jeppe Kofod at se på, om det er fornuftigt, at vi giver bistand til lande, der prøvesprænger atombomber? Er det sådan nogle ting, man kunne forestille sig, at Socialdemokratiet nu vil kæmpe for?

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Skal det forslag, som bl.a. Socialdemokratiet nu har fremsat om, at der skal ske en anderledes gennemgang, vil jeg have lov at kalde det, af udviklingsbistanden, være eviggyldigt? Eller skal vi lave en gennemgang hvert år sammen med eksperter fra udlandet? Anerkender hr. Jeppe Kofod ikke, at der er tale om en løbende proces i udviklingen i de lande, vi samarbejder med, som vi udmærket godt kan klare selv, ligesom vi har kunnet tidligere? Og i forlængelse af det vil jeg gerne spørge hr. Jeppe Kofod direkte: Er hr. Jeppe Kofod uenig i det landevalg, som regeringen har foretaget i den seneste omgang?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Først til hr. Peter Skaarup: Vi mener, at det er enhver regerings opgave, uanset hvilken farve den har, løbende at vurdere, hvilke programsamarbejdslande vi skal have, set i lyset af den strategi, vi har vedtaget bredt her i Folketinget, altså »Partnerskab 2000«. Det mener vi, det står vi inde for, det er også det, vi har ment hele tiden, og det synspunkt burde Dansk Folkeparti jo også kunne tilslutte sig.

Kl. 15.35

Men når vi ser på det, der konkret er lagt frem, er der overhovedet ingen sammenhæng mellem det, man siger, og det, man gør. Det har der allerede været nævnt masser af eksempler på her fra talerstolen, så det skal jeg ikke komme så meget ind på nu.

Fru Pia Larsen spørger om lidt af det samme. Nu er det jo regeringens opgave at vurdere, men vi mener, at der ligger en usaglig begrundelse bag, når man f.eks. skærer to programsamarbejdslande som Eritrea og Malawi væk – to af de fattigste lande i Afrika – og ikke har en strategi for, hvordan man ellers hjælper de fattige befolkninger og de udstødte. Det eneste svar, man har til dem, er, at ngo'erne, altså de folkelige organisationer, som arbejder uden om regeringerne, skærer man søreme også på. Det er jo dem, som kunne levere demokrati og være fortalere for de allerfattigste, men dem skærer man også på. Det er jo inkonsekvent, det er dét, vi ikke kan forstå, og det er dét, vi synes er totalt usammenhængende.

Derfor dækker regeringens mange fine ord og løfter over gigantiske nedskæringer. Det synes vi er problematisk, og det er derfor, vi mener, at i forhold til tidligere ser vi, at man bryder en tradition for et bredt samarbejde i Folketinget på dette område, og det er vi kede af. Men jeg kan godt forstå, at Dansk Folkeparti er glad.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes, det var et lidt uklart svar, hr. Jeppe Kofod kom med her, så jeg vil godt lige spørge, hvor vi egentlig står i forhold til Socialdemokratiet.

Det er jo ret interessant, at vi lige har haft et folketingsvalg, hvor det var meget omdiskuteret, om der skulle kigges på ulandsbistanden eller ej. Ifølge Socialdemokratiet skulle der ikke kigges på den overhovedet, for den var helt fin, som den var. Det var nærmest en hellig sætning:

der skulle i hvert fald ydes den ene procent af BNI, ellers var alt fortabt.

Men nu kan jeg forstå af det vedtagelsesforslag, der er fremsat, at man skal foretage en kritisk gennemgang af Danmarks ulandsbistand for at opklare, om den er effektiv. Jeg vil sige, at det da er positivt, hvis Socialdemokratiet mener det, men jeg kunne godt tænke mig at høre, hvorfor man lige pludselig mener, der er grund til at kigge kritisk på den. Kan det være, fordi Ugandas præsident Museveni siger, at han er ligeglad med den bistand, der bliver givet? Kan det være, fordi Zimbabwe nu siger, at ulandsbistanden nærmest er økonomisk terrorisme over for Zimbabwe? Er det sådan nogle ting, der gør det, eller hvad er det, der gør det? Hvor er det, nyorienteringen kommer fra?

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Jeppe Kofod, hvordan hr. Jeppe Kofod definerer begrebet programsamarbejdsland, og hvordan hr. Jeppe Kofod opfatter det, at vi i Danmark har valgt at samarbejde intensivt med et forholdsvis begrænset antal lande, dvs. det, som jeg opfatter som værende kriterierne for valg af programsamarbejdslande.

Derudover er der jo mange andre måder at støtte de fattigste i verden på. Hr. Jeppe Kofod nævnte selv en af dem, nemlig ngo'er, der er også multilateral bistand, og der er også andre måder, den danske regering kan hjælpe på, men programsamarbejdslande er noget ganske særligt. Er hr. Jeppe Kofod enig i det?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Først til hr. Peter Skaarup: Vi mener og har hele tiden ment, at vi skal have mest mulig kvalitet og effektivitet ud af hver eneste bistandskrone, vi giver ud fra dansk side. Det er ikke noget nyt, det er ikke et hemmeligt budskab, det er noget, vi har kæmpet for altid, og heldigvis har det været sådan, at vi har haft bredt flertal for det her i Folketinget, så flest mulige partier og også ngo'er og uafhængige eksperter rundt omkring har bidraget til at kvalificere den danske udviklingsbistand.

En af de største farer ved det, der sker nu, er – som også udviklingsforskningen peger på – at hvis man beskærer udviklingsbistanden årligt på finansloven, får man ikke den langsigtethed, der er behov for, og som er forudsætningen for kvaliteten. Vi kan se af de sidste 30-40 års udvik-

lingsforskning, at det altså er forudsætningen for kvalitet, at man laver nogle langsigtede projekter. Men det er det, man laver om på, og dermed gør man faktisk det stik modsatte af det, man siger, og det synes vi er mærkværdigt.

Til fru Pia Larsen: Jeg er glad for spørgsmålet. Ja, vi bakker op bag »Partnerskab 2000«-strategien, og vi bakker op, at vi har programsamarbejdslande. Men jeg synes, der er en anelse selvmodsigelse, for at sige det lidt mildt, i regeringens politik på området. Man skærer Malawi væk, man skærer Eritrea væk, og samtidig siger man, at man ikke vil samarbejde med de korrupte regimer i de lande.

Kl. 15.40

Men samtidig skærer man i bistanden til ngo'erne i de selv samme lande. Det er dem, der arbejder uden om regimerne, arbejder for at styrke civilsamfundet og de fattige, arbejder som fortalere for demokrati i de selv samme lande, og derfor ville det kloge jo være, at man udlitciterede flere opgaver til ngo'erne og ikke sparede på dem, så de kunne arbejde for de allerfattigste mennesker. Derfor er der ingen sammenhæng i regeringens politik, og det er det, vi synes er dybt, dybt beklageligt.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes altså stadig, det virker mærkeligt, at Socialdemokratiet pludselig mener, der skal ske en kritisk gennemgang af dansk ulandsbistand, og jeg synes ikke, vi får nogen rigtige svar fra hr. Jeppe Kofod på, hvorfor man lige pludselig mener det her et par måneder efter folketingsvalget, hvor man mente, det var alvorligt, hvis nogen overhovedet rørte den med en lillefinger.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Jeppe Kofod: Kunne det måske være, fordi der trods alt har været en del kritiske røster, også fra fagkundskaben? Mener hr. Jeppe Kofod f.eks., at en af årsagerne til, at Socialdemokratiet nu vil kigge kritisk på ulandsbistanden, er, at den århusianske økonomiprofessor Martin Paldam faktisk har sagt meget klart, at der er et ret stort antal gram fedt i ulandsbistanden, som der kan kigges på, og som kan beskæres? Er det en af årsagerne til, at Socialdemokratiet mener, at der måske skal ses kritisk på ulandsbistanden? Eller hvad er årsagen? Jeg hører stadig ikke rigtig noget svar fra hr. Jeppe Kofod.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jeppe Kofod, og så tror jeg, vi er ved at være igennem rækken.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Enten vil hr. Peter Skaarup ikke forstå det, eller også hører hr. Peter Skaarup ikke efter mine svar.

Vi vil meget gerne deltage løbende i en kritisk gennemgang af dansk udviklings- og miljøbistand, for vi vil have mest muligt ud af hver eneste bistandskrone, vi giver, i forhold til de målsætninger, som vi har opsat i »Partnerskab 2000«. Det er meget simpelt, og derfor er det noget sludder, når hr. Peter Skaarup siger, at vi ikke vil være med til det. Vi har sagt det hele tiden, men vi undrer os over, at vi ikke er blevet indbudt til forhandling, og vi undrer os over, at også andre partier, der normalt arbejder seriøst på dette område, er blevet holdt fuldstændig udenfor.

Vi undrer os også over, at man ikke lytter til de eksperter, der trods alt er på området. Vi undrer os over, at man ikke lytter til ngo'erne og de folkelige organisationer som Dansk Røde Kors, Ibis og Red Barnet osv., som også har opstillet klare krav og kritiserer regeringen for dens politik. Det er dét, der er så paradoksalt, og det viser jo, at alle de flotte målsætninger og fine ord dækker over besparelser. Men så ville det være mere ærligt at sige, at det er dét, man vil, i stedet for at pakke det ind i al mulig retorik.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Peter Skaarup som ordfører.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti synes vi, det er godt, at vi får denne debat om dansk ulandsbistand i dag, for det er et påtrængende emne, som også har været diskuteret i valgkampen.

Der er kommet en række initiativer fra regeringen i forbindelse med finansloven, og der er nu indgået et finanslovforlig, der betyder, at der vil blive kigget kritisk på den ulandsbistand, som Danmark giver. Det er dog således, at den fortsat er på et niveau, hvor alle andre lande bliver udklassede og ikke kan være med.

Derfor skal vi altså lige huske på, at uanset at der bliver skåret lidt i forbindelse med den finanslov, vi har indgået forlig om, vil det stadig være sådan fremover, at den danske ulandsbistand nærmest tangerer verdensrekorden. Det

må vi huske på, og derfor kan vi slet ikke genkende den snak og den eufori, som jeg synes, der er lidt af hos både fru Margrete Auken, hr. Jeppe Kofod og hr. Jørn Jespersen og mange andre her i salen: det er så forfærdeligt, verden er ved at gå under. Det kan vi slet ikke genkende i Dansk Folkeparti.

Jeg synes, det er meget påfaldende, at Socialdemokratiet i dag kommer og siger, at nu skal vi kigge kritisk på bistanden. Der har siddet en socialdemokratisk-radikal regering i 9 år, og lige pludselig mener man i opposition her kort tid efter valget, at nu skal der kigges kritisk på bistanden. Skulle man ikke have brugt de 9 år på at gennemgå den ulandsbistand i stedet for at være så emsige her i dag? Jeg synes ikke, der kom noget svar fra hr. Jeppe Kofod på, hvorfor man lige pludselig som opposition efter 9 år i regering mener, at der skal kigges kritisk på ulandsbistanden, men det kan være, vi kan komme nærmere ind på det senere.

Vi synes som sagt, det er fint, at debatten er rejst, for det er et omdiskuteret emne. Der er mange borgere, der går op i, om det nu er fornuftigt at give ulandsbistand til lande, hvor der måske er korruption, hvor der er krig, og hvor der sker krænkelse af lov og ret. Der kan også være mennesker, der siger: Var det egentlig ikke fornuftigt, at vi i stedet for at give bistand de steder, hjælp lande, som har svært ved at komme på fode og er i en opbygningssituation, hvor bistanden virkelig kunne hjælpe? Eksempelvis Afghanistan er jo lige nu et meget godt eksempel. Efter en terrorssituation, krigssituation og borgerkrige gennem mange, mange år starter man nu på en frisk, det internationale samfund går ind og hjælper, og så er ulandsbistand måske en god idé på det sted.

Kl. 15.45

Derfor er Dansk Folkeparti ikke absolutte modstandere af at give bistand til sådanne lande. Sådant må det bestemt ikke forstås, men jeg synes, der er en tendens til ensporethed hos specielt de desavouerede regeringspartier. Man er så ensopret i sine betragtninger om den bistand, der gives, og i de holdninger, man har til det yderste højre. Det har vi hørt flere gange her under debatten, og det kan jeg altså slet ikke genkende. Jeg tror, at mange af de mennesker, der afgav deres stemme, slet ikke kan forstå, at de skulle befinde sig på det yderste højre eller det yderste venstre eller den yderste midte. Alle de ideer om, hvor det yderste højre og det yderste venstre og den yderste midte befinder sig, er

langt borte, og det synes jeg også Socialdemokratiet, De Radikale, SF og Enhedslisten bør erkende.

Der er flere eksempler på, at det er gået galt i forskellige lande, og udenrigsministeren og statsministeren har været inde på det i deres oplæg i dag. Der er eksempler på, at man kræver helt grundlæggende rettigheder og undertrykker lov og ret. Nogle lande er krigsførende, nogle producerer atomvåben, og hvad er det for noget, at Danmark skal være et af de lande, der giver bistand til områder, hvor man producerer og prøvesprænger atombomber? Hvorfor skal vi dog være med til at sige o.k. til den slags ting? Det kan da ikke være rigtigt.

Et af de helt aktuelle eksempler i øjeblikket er Zimbabwe, hvor vi hører, at det nærmest er en form for økonomisk terrorisme, der bliver udført af EU-landene og også andre bistandslande, fordi man tillader sig at give ulandsbistand og snakker om måske at skære i den i forbindelse med det kommende valg. Det er noget, der grundlæggende kræver mange mennesker her i landet, at man overhovedet accepterer og har accepteret, at Robert Mugabe har kunnet fortsætte sit terroriststyre dernede.

Vi er glade for det oplæg, der var i udenrigsministerens tale. Det er fornuftigt, at man kæder bistandspolitik sammen med flygtningepolitik. Repatriering af flygtninge kan meget vel være en mulighed, som vi kan få langt bedre resultater med, hvis vi giver aktiv bistand lokalt i de pågældende lande. En række lande er blevet diskuteret i dag, og det synes jeg vi måske skulle komme ind på senere i debatten, for vi kunne godt gennemgå de lande mere detaljeret.

Jeg skal slutte med at sige, at vi er fuldt tilfredse med den politik, der føres fra regeringens side i øjeblikket. Vi ser gerne, at man kigger yderligere på bistanden, og vi håber, at Socialdemokratiet og De Radikale vil være med, i hvert fald på sigt.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er foreløbig fem, der har bedt om korte bemærkninger, og jeg skal lige nævne de tre første, så man er klar over, at man er på listen. Det er først fru Pernille Rosenkrantz-Theil, derefter fru Margrete Auken og så hr. Jørn Jespersen.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Dansk Folkepartis ordfører siger, at Dansk Folkeparti slet ikke kan genkende, at det skulle

være så forfærdeligt, men den udtalelse siger simpelt hen alt om Dansk Folkepartis menneskesyn.

Dansk Folkeparti kan ikke se det forfærdelige i, at regeringen vil tage brødet ud af munden på nogle af de fattigste i verden. Dansk Folkeparti kan ikke se det forfærdelige i, at nedskæringerne i aids-programmerne vil give flere lig på bordet, end der er i forvejen. Det kan Dansk Folkeparti ikke se det forfærdelige i, så jeg tror vist ikke, at der behøves at siges mere i denne sammenhæng.

Hvis man mener, der er problemer med ulandsbistanden – og det er Dansk Folkeparti ved gud ikke ene om, det synes vi også i Enhedslisten – synes jeg, vi skal tage de dele af ulandsbistanden, der er problemer med, og omprioritere dem, så de penge kommer de fattigste i verden til gavn. Et godt eksempel på det ville være at tage nogle af de penge, der går direkte ned i dansk erhvervslivs lommer i forbindelse med ulandsbistanden, og i stedet lade de penge komme de fattigste i verden til gode.

Men for Dansk Folkeparti er der kun én løsning. Det er at tage pengene fra de fattigste i verden, hvis der er problemer, og hive dem direkte tilbage i den danske statskasse, så vi kan sidde og skumme fløden. Det siger alt.

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil lige fortælle hr. Peter Skaarup, at det ikke er nogen af os andre herinde, der har sagt, at verden er ved at gå under; det var faktisk Clinton, som sagde det på baggrund af CIA-redegørelsen, der blev lavet i december 2000.

Clinton sagde, at hvis man ikke her og nu virkelig hastigt øgede indsatsen mod den store fattigdom og truslerne mod miljøet, ville det hele løbe en af hænde, og man kunne ikke styre udviklingen. Men de midler, der skulle bruges, var udelukkende politiske, våben duede ikke. Det sagde CIA og med dem Clinton, og det blev gentaget i København i marts.

Så er der en anden ting, som jeg er nødt til at slå fast: Når vi i vores vedtagelse har foreslået en kritisk gennemgang, skyldes det minsandten ikke, at vi tror, at der er behov for yderligere undersøgelser, men at det hele tiden er blevet hævdet, at der manglede vurderinger af ditten, dytten og datten. Derfor har vi sagt: O.k., kom bare an. Hvis vi får gode folk til at kigge på det, kan vi godt gå med til det, for vi er ikke bange for en

sådan undersøgelse, og selvfølgelig kan alting gøres bedre. Men det, vi godt vil have stoppet nu, er den evindelige snak om, at der skal evalueres og evalueres og evalueres, og når der så endelig kommer noget fra regeringen, er det på baggrund af 3-måneders-ingenting.

Første næstformand (Svend Auken):

Og så er det hr. Jørn Jespersen og derefter hr. Jeppe Kofod, men først har hr. Peter Skaarup mulighed for at svare de tre første korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hr. Peter Skaarup spørger, hvorfor vi ikke har været indstillet på at lave en kritisk gennemgang tidligere. Det kan kun bero på manglende kendskab til dansk udviklingspolitik hos hr. Peter Skaarup.

Der har været en løbende diskussion om, hvordan man tilrettelagde arbejdet bedst, og der har været en markant omlægning af den måde, vi yder udviklingsbistand på. I starten af 1990'erne var man meget fokuseret på enkeltprojekter, men i løbet af perioden omstillede man til en langt højere grad af sektorindsats, fordi man fandt ud af, at en mere sammenhængende indsats, hvor man både arbejdede med enkeltprojekter, opbygning af kapacitet i civilsamfundet og styrkelse af regeringernes kapacitet i sammenhængende programmer, gav langt bedre resultater. Derfor er der slet ikke tale om, at man bare ukritisk har videreført en bestemt politik.

Det, der bliver lagt op til her, er at fortsætte dette arbejde og stadig sige: Kan vi gøre det endnu bedre, kan vi hele tiden blive ved med at øge kvaliteten? For at tage regeringen på ordet siger vi: Så lad os da lave den kritiske gennemgang, som er blevet nævnt. Vi tror nemlig, at udviklingsbistanden langt hen ad vejen, faktisk for langt hovedpartens vedkommende, vil stå sig utrolig godt. Til gengæld tror vi, at en sådan gennemgang vil vise, at til det, regeringen nu lægger op til – forhastede og kortsigtede nedskæringer på baggrund af enkeltepisoder – vil alle internationale eksperter sige: Sådan kan man ikke bedrive bistand.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Peter Skaarup og derefter hr. Jeppe Kofod, hr. Morten Helveg Petersen og hr. Søren Krarup.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil kom ind på det forfærdelige menneskesyn, som Dansk Folkeparti har. Det kan jeg simpelt hen ikke genkende, må jeg nok sige.

Det er jo rigtigt, at det kan komme til at ramme nogle af de fattige i verden. Men vi må bare huske, at der er millioner og atter millioner af fattige i verden, der bliver ramt af katastrofer, sult osv., og derfor er vi nødt til at prioritere vores indsats. Vi kunne ønske, at nogle af de andre lande også ville prioritere deres indsats på et højere og anderledes niveau, end de gør i dag, men vi kan ikke se nogen grund til, at Danmark skal ligge i front, især når vi tænker på de lande og de projekter, Danmark støtter, hvor det viser sig, at der er korrupsion, at der er problemer med demokratiet, osv. osv.

Fru Margrete Auken afviser, at SF og andre mener, at verden vil gå under. Jeg synes, at den eufori, jeg har mærket her i salen i dag – at det er så forfærdeligt, at det, der foregår, er helt uhyggeligt – kan jeg ikke genkende. Det er en kritisk gennemgang, som SF faktisk selv skriver i sin vedtagelse, regeringen har foretaget, og derfor er det da fornuftigt at gøre det.

Det sidste er egentlig også et svar til hr. Jørn Jespersen, som siger, at der *har* været en kritisk gennemgang. Jeg vil altså vove den påstand, at hvis vi fra Dansk Folkepartis og for så vidt også fra Venstres og De Konservatives side overhovedet havde dristet os til i den sidste regeringsperiode at opfordre regeringen til at foretage en kritisk gennemgang af Danmarks udviklingsbistand for at opklare, om den var effektiv, ville der have været nogle, der var kommet efter Dansk Folkeparti og havde sagt: Det er dog forfærdeligt, at I vil foretage en kritisk gennemgang. Det er jo en fantastisk god bistand, vi giver, så vi kan søreme ikke tillade os at gennemgå den kritisk.

Kl. 15.55

Men efter vores opfattelse er det altså fornuftigt med en kritisk gennemgang. Det har regeringen også vurderet, og derfor støtter vi den gennemgang. Det vil da være en dårlig virksomhed eller en dårlig regering, der ikke løbende vurderer, om den indsats, man yder, er effektiv eller ej.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jeppe Kofod og derefter hr. Morten Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Til hr. Peter Skaarup: Vi er ikke kede af det eller sure, vi er bare lidt bekymrede for, om der overhovedet er hoved og hale på den politik, regeringen fører, og vi må jo konstatere, at det er der ikke.

Hr. Peter Skaarup siger, at Dansk Folkeparti også er bekymret, men at man skal prioritere i forhold til verdens millioner af fattige, sultende, aids-ramte osv. Hr. Peter Skaarup skulle hellere have brugt ordet nedprioritering, for det er jo dét, der er tale om. Det er jo en nedprioritering, når man skærer milliarder af vores internationale indsats. Det er dét, der er sandheden.

Jeg tror – hav mig undskyldt – at hvis folk får sandheden at vide, er der nogle af dem, der har stemt på Dansk Folkeparti, der måske vil overveje at stemme anderledes næste gang. Det er ikke en kritik af Dansk Folkepartis vælgere, men det er en kritik af, at man ikke siger sandheden: Man siger ét og gør noget andet. Det er uærlig politik, det synes jeg vi skal påpege her i salen, og det er det, vi prøver at få opklaret.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Morten Helveg Petersen og derefter hr. Søren Krarup.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

I forløbet med vedtagelserne har vi klart fået demonstreret, at det er Dansk Folkeparti, der har det afgørende ord at skulle have sagt med hensyn til ambitionsniveauet, i hvert fald hvad angår kvantitet, og derfor må vi også stille dette spørgsmål til Dansk Folkepartis ordfører: Hvad er Dansk Folkepartis ambitionsniveau for dansk ulandsbistand? 1-pct.s-målsætningen er jo ved at skride ganske alvorligt, og jeg kan forstå på hr. Peter Skaarup, at det er der ikke noget problem i, men hvad er så den næste milepæl? Er det 0,7 pct. af BNI, Dansk Folkeparti sigter efter, eller skal vi endnu længere ned? Kan Dansk Folkepartis ordfører byde på det?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Søren Krarup og derefter hr. Peter Skaarup.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil spørge hr. Peter Skaarup, om han ikke er enig med mig i, at det har været utrolig opmun-

trende at høre denne debat. Når jeg hører denne eksalterede, umodne retorik fra SF's, Socialdemokratiets og Enhedslistens side, siger jeg til mig selv: Hvor er det dog pragtfuldt at se den frustration, der præger dem. De er klar over, at deres afmagt er total, og de kan ikke bære det.

Må jeg sige afsluttende, at når man påtaler det menneskesyn, der ligger bag, vil jeg udtale min glæde over, at vi har fået en regering, der faktisk ved – ja, fru Margrete Auken morer sig, for hun ved det ikke, men nu bliver hun klar over det – at dens opgave faktisk er at tage vare på de danske vælgere, den danske befolkning, og ikke frelse alverden, sådan som hr. Jeppe Kofod tror. Jeg synes, det er glimrende, at der her i dette land er kommet et menneskesyn til orde, som ikke dyrker globaliseringen og ikke vil frelse menneskeheden for at kunne træde på danskerne. Det er faktisk en dansk politikers opgave. Jeg ved ikke, om hr. Jeppe Kofod ved, hvad en dansk politikers opgave er, men nu håber jeg, han er blevet klar over det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Peter Skaarup, og efter hr. Peter Skaarup er det hr. Jann Sjursen, hr. Jørn Jespersen og fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes, det er nogle gode spørgsmål, hr. Søren Krarup stillede, og jeg er helt enig i det svar, der også lå implicit: det er jo desværre et af problemerne i dag, at der er nogle her i Folketinget, der bekymrer sig mere om, hvad der foregår alle mulige andre steder i verden, end om, hvad der foregår her i landet.

Det er igen Socialdemokratiet, der har problemet. Man bekymrer sig ikke om, hvad der foregår med hensyn til de gamle her i landet, de syge, ventelisterne. Nej, man bekymrer sig langt mere og alt for meget om, hvad der foregår i resten af verden, og det er egentlig hovedproblemet i denne debat.

Så vil jeg sige til hr. Morten Helveg Petersen, at vi da helt sikkert har et bud på, hvad der skal ske. Vi synes, det først og fremmest er Danida-bistanden, som skal gennemgås kritisk, og vi synes grundlæggende, at der er nogle græsrodsorganisationer, der gør det vældig godt. Når vi i fremtiden skal kigge på bistandspolitikken, er det derfor ikke sikkert, det er her, der skal lægges kræfter i, når det gælder om at kigge kritisk på den, for jeg tror, at den besparelse, der sker

nu, er noget, der koster dem hårdt. Det er altså, ud over hvad der står i vedtagelsen, vores bud på, hvad der skal foregå fremover.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jann Sjursen og derefter hr. Jørn Jespersen.

Kl. 16.00

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg vil gerne høre, om det sidste svar fra hr. Peter Skaarup skal forstås således, at Dansk Folkeparti og hr. Peter Skaarup er imod de nedskæringer, der sker på ngo'erne, som hr. Peter Skaarup kaldte græsrodsorganisationerne, for de bliver jo beskåret med den finanslovaftale, som Dansk Folkeparti har været med til at indgå. Det er jo ikke kun Danida, men det er også ngo'erne. Det er mange af de frivillige mennesker i Danmark, som faktisk yder en indsats også gennem ngo'erne, der dermed bliver påvirket af regeringens finanslovsforslag.

Ud over dette vil jeg godt spørge Dansk Folkeparti og hr. Peter Skaarup: Den kritiske gennemgang, som hr. Peter Skaarup nu synes er så fantastisk god fra regeringens side, er konklusionen, som regeringen har draget af den, nemlig at der skal spares 1,5 mia. kr. på miljø- og udviklingsbistanden, også Dansk Folkepartis konklusion? Eller hvilke andre programsamarbejdslande skal stryges af listen over programsamarbejdslande? Eller hvilke andre projekter skal udfases, fordi de ikke lever op til de kvalitetskrav, som Dansk Folkeparti har?

Jeg synes, at Dansk Folkeparti med den florumvundne retorik, der bliver præsenteret her i dag, skylder vælgerne et klart svar på, dels hvor meget bistand der skal gives, dels hvilke projekter og hvilke programsamarbejdslande der skal skæres bort ud over dem, regeringen har foreslået.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

I forlængelse af hr. Søren Krarups indlæg vil jeg gerne sige, at jeg i virkeligheden tror, at den frustration, som han taler om, i høj grad findes hos mange anstændige borgerlige vælgere, som forud for valget var imod – det viste meningsmålinger – at der kom store besparelser i udviklingsbistanden, men som af andre grunde valgte at stemme på Venstre og De Konservative, og de

tænkte, at så sker der nok ikke så meget ved at lave en mindre besparelse.

Men jeg tror, at disse mange anstændige borgerlige vælgere er skræmt ved tanken om, at regeringen nu har lagt sin udviklingspolitik i hænderne på Dansk Folkeparti, og at man nu skal høre hr. Søren Krarup udlægge linjerne for Danmark og vores relation til verden. Jeg tror, at der er mange anstændige borgerlige vælgere, der er dybt frustrerede over det.

Jeg synes også, at jeg må sige, at når man taler om danskerne kontra verden, som om det er to adskilte ting, så er det jo i virkeligheden her, den allerstørste forskel på os ligger. Jeg tror ikke, at Danmark opnår sikkerhed; jeg tror ikke, at vi får løst miljøproblemer; jeg tror ikke, at vi får en ordentlig og anstændig verden at leve i, heller ikke i Danmark, hvis ikke vi får udjævnet fattigdom og skabt et ordentligt samarbejde globalt.

Hr. Søren Krarup tror, at vi kan isolere Danmark. Jeg tror, at Danmark er en del af verden.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for en kort bemærkning og derefter hr. Skaarup.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg er så træt af, at man ikke kan få klar tale. Hvorfor ikke bare sige lige ud, at man ikke er så glad for det her ulandsbistand. Hvorfor stå og sige, at vi skal jo prioritere vores indsats og bla bla bla, samtidig med at man siger, at der ikke er nogen grund til, at Danmark skal ligge i front. Hvis det nu gik én så meget på, at der var fattige i verden, ville man så ikke synes, at det var en ganske udmærket ting at ligge i front?

Det synes Dansk Folkeparti åbenbart ikke, og det synes vores regering åbenbart heller ikke, og det synes jeg er et udtryk for et forfærdeligt menneskesyn. Det kan Dansk Folkeparti så ikke genkende, men man kan håbe på, at de vil tænke lidt over det.

Så synes jeg, at det er helt uhyggeligt at se hr. Krarup læne sig tilbage på denne her talerstol og glæde sig over at have fået magten – hold da helt fast! – og at vi skulle være frustrerede over ikke at have den. Jeg må altså blankt erkende, at jeg godt nok er glad for, at det ikke er mig, der sidder i samme båd som hr. Søren Krarup, og jeg er godt nok glad for, at det ikke er mig, der skal have magten sammen med ham.

Jeg gad godt vide, hvordan regeringen har det med at have magten sammen med Dansk

Folkeparti. Men når nu Venstre ikke vil indrømme, at de har gjort et knæfald for den yderste højrefløj, så synes jeg da, det er godt, at hr. Krarup kan fortælle os, hvad der foregår i kulissen, for det viser hans indlæg da med al tydelighed.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak, så er det hr. Peter Skaarup. Taletiden er 1 minut, og når den røde lampe lyser, skal man i hvert fald prøve at runde talen af.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes jo nok, at indlæggene efterhånden begynder at køre lidt i ring. Det er de samme ting, man kommer op og siger, men hr. Jann Sjursen skal jeg i hvert fald svare ved at sige, at vi altså synes, det er fornuftigt at lave denne her kritiske gennemgang.

Jeg kan også forstå, at Kristeligt Folkeparti nu er enigt i det her efter folketingsvalget. Vi har ikke sagt andet i hele valgkampen, end at det ville være rimeligt og fornuftigt at gennemgå det her kritisk. Vi synes egentlig, at den dans om den varme grød fra den tidligere regerings side f.eks. i forhold til Zimbabwe er et enestående bevis på, at den politik, som vi har ført frem, har været rigtig. Vi skal selvfølgelig ikke tillade lande på den måde at spille fandango med den bistand, vi nu gerne vil give.

Kl. 16.05

Mugabe har ikke lyttet til ét af de ord, vi har sagt fra dansk side, eller som EU har sagt gennem de seneste år. Alligevel har den danske regering hovedløst fortsat med at pøse penge af sted til landet. Det er jo grundlæggende det, der er problemet. Vi skal selvfølgelig ikke give bistand til sådanne lande, der knægter almindelig lov og ret, knægter almindelige principper for, hvordan man behandler sin egen befolkning og støtter en krig tæt på med krudt og kugler. Det kan ikke være rimeligt. Skal vores bistand gå til krudt og kugler? Nej. Og det er sådan set bare det, vi siger.

Så vil jeg sige til hr. Jørn Jespersen, at det her med de anstændige borgere tror jeg ikke hr. Jørn Jespersen har ret i, altså at Dansk Folkepartis vælgere eller en borgerlig regerings vælgere skulle være skeptiske over for det, der foregår her. Jeg tror, at der er utrolig mange mennesker, der har forståelse for, at vi først og fremmest giver de midler, som skatteyderne betaler – vi skal huske, at det er skatteydermidler – til lande og til styre, som er fornuftige, og som vil indrette

sig efter det, vi gerne vil, f.eks. i forhold til bekæmpelse af terrorisme, bekæmpelse af fattigdom, bekæmpelse af flygtningeproblemer.

Det ville være helt forkert, hvis vi giver bistand til lande, der på den måde undertrykker deres egne befolkninger, som Zimbabwe gør, som Uganda gør, ja, som en række af de lande, vi yder bistand, gør.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

De næste tre korte bemærkninger kommer fra hr. Jeppe Kofod, hr. Morten Helveg Petersen og hr. Jesper Langballe.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Dansk Folkepartis ordfører er jo inde på mange interessante betragtninger, såsom at dansk bistand går til våben osv. Jeg synes, at det er en fordrejning af sandheden, som ikke er dette Ting værdig.

Så vil jeg gerne spørge: En af de bedste måder at forebygge flygtningestrømme på i verden i dag, er det netop ikke at give bistand? Er det netop ikke at skabe betingelser for, at folk kan leve dér, hvor de nu bor? Det er sådan, at regeringen jo skriver i sin egen nye politik på det område her, at i løbet af de næste 25 år vil verden opleve en befolkningstilvækst på 2 milliarder mennesker hovedsagelig i udviklingslandene. 2 milliarder mennesker!

Hvis de ikke har mad, hvis de ikke har vand, hvis de ikke har skolegang, hvad er det så for en verden, vi får? Vi får en verden fyldt med flygtninge, også til Danmark og til Europa. Er det så ikke bedre, at vi investerer, forebygger og sikrer, at de mennesker kan få sig en anstændig tilværelse dér, hvor de bor, også i de fattige lande i dag?

Det er det, der er baggrunden også for vores syn på det her, og den anden udlægning, som blandt andre hr. Søren Krarup kommer med her, er fuldstændig vanvittig. Den må stå for hans egen regning. Men det er i direkte modstrid med fakta, når man bilder befolkningen ind, at man kan forebygge flygtningestrømme osv. ved at skære ned i bistanden. De to ting er hinandens modsætninger.

Det vil jeg bare høre om Dansk Folkepartis ordfører vil bekræfte.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg har såmænd blot to korte spørgsmål til hr. Peter Skaarup: Hvor høj skal dansk ulandsbistand være? Hvilke programsamarbejdslande skal i givet fald skæres væk?

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det er faktisk det sidste spørgsmål, som hr. Morten Helveg Petersen nu har gentaget et utal af gange, som har kaldt mig herop. Så jeg kunne jo rette mit spørgsmål til hr. Peter Skaarup på den måde, at jeg spørger, om han ville have noget imod, at jeg svarer på det.

Hr. Morten Helveg bliver ved med at spørge: Hvad er ambitionsniveauet, hvad er Dansk Folkepartis ambitionsniveau? Hvis ikke det er 1 pct. af bruttonationalindkomsten, hvad er det så? Sagen er jo, at dette er dybt afslørende for den fuldstændig udvendige og kultiske måde at betragte ulandsbistand på, hvor det bliver et spørgsmål om tal og procenter, fordi ulandsbistand er sådan noget, der på en eller anden kulturel måde er hævet op over alle mulige andre politiske spørgsmål.

Det peger jo hen på, at ulandsbistanden er sådan noget, man skal score point på en lystavle på, ligesom i Lykkehjulet, hvor man kan sige: Jeg giver flest bistandskroner, og derfor kan jeg pudse min glorie mest og føle mig mest retfærdig. I stedet for at stille spørgsmålet: Hvordan får vi nogle resultater for pengene?

Kl. 16.10

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg ved ikke, om der lå et spørgsmål i det, men det gjorde der måske. Hr. Peter Skaarup. Og de næste tre korte bemærkninger er fra hr. Søren Krarup, hr. Jørn Jespersen og hr. Jann Sjørnsen. Fru Margrete Auken kommer i en senere omgang.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg er helt enig i hr. Jesper Langballes betragtninger: Hvorfor er 1 pct. et helligt tal? Hvis man mener som fru Pernille Rosenkrantz-Theil, så kan det være, at det var 50 pct. af BNI, vi skulle give, eller 60 pct. af BNI, vi skulle give, hvis vi skulle hjælpe alle verdens fattige, men det kan vi jo ikke. Vi er nødt til at prioritere.

Derfor er det, at FN har sagt, at 0,7 pct. er det, de anbefaler. Det er foreløbig den vej, vi har sagt

til os selv at vi skulle gå, og det betyder altså, at der igen næste år efter vores opfattelse på finansloven skal kigges kritisk på, hvem det er, vi yder bistand til.

Vi har i den vedtagelse, som er blevet fremsat i dag, nogle meget gode sætninger med. Der fremgår det, at man skal vurdere programsamarbejdslandenes deltagelse i den internationale alliance mod terror og andre former for konstruktivt internationalt og regionalt samarbejde, herunder vedrørende tilbagetagelse af egne statsborgere.

Det skal også være et svar til hr. Jeppe Kofod: Vi anser det faktisk som værende vældig vigtigt, at vi sikrer, at man måske kunne yde noget bistand og hjælpe flygtningestrømme lokalt i nærområdet enten i hjemlandet eller tæt på det område, der er tale om. For det er sket mange gange, at der er kommet store flygtningestrømme.

Hvorfor bruger vi ikke en del af vores ulandsbistand til sammen med andre lande at sikre, at vi f.eks. har nogle flygtningelejre, som kan tage imod nogle af de afviste asylsøgere, som vi har her i landet? Vi er jo fuldstændig til grin her i landet, når vi accepterer, at afviste asylsøgere bliver her på ubestemt tid på tålt ophold, eller hvad man nu kalder det. Hvorfor da ikke bruge noget af vor bistand sammen med andre lande, som er interesseret i det samme, på at hjælpe de flygtninge lokalt i nærområdet.

Det er sådan nogle ting, vi kunne forestille os at man skulle bruge bistanden til. Her kunne det godt være, man skulle bruge flere penge til gengæld for, at man måske kigger kritisk på andre dele af den danske bistand.

Svaret til hr. Morten Helveg Petersen er, at 0,7 pct. da i hvert fald er den vej, vi skal gå set med vores øjne. Det er FN's anbefaling. I øjeblikket ligger den altså på 1 pct. Så det er i hvert fald i den retning, vi grundlæggende mener den skal være.

Når vi kigger på de frivillige organisationer, kan vi godt se fordele i – for der er en meget, meget stor opbakning til f.eks. Folkekirkenes Nødhjælp – at Danmark fortsat hjælper de organisationer på den ene eller den anden måde.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er selvfølgelig et spørgsmål til hr. Peter Skaarup for at høre, om ikke han er enig. Men jeg er fremkaldt af hr. Jørn Jespersens bemærkninger om de anstændige danskere.

Nu ved jeg ikke, om hr. Jørn Jespersen læser bøger, men jeg har i sin tid skrevet en ganske fortræffelig bog, der hedder »Begrebet Anstændighed«, som jeg vil anbefale ham meget at læse, som netop gør klart, at begrebet anstændighed hænger sammen med, at du har en næste, og næste betyder faktisk den nærmeste.

Det vil sige, at du er moralsk, etisk, menneskeligt forpligtet på den, der her og nu er dig nærmest. Og det er det, der bestemmer en kristen forståelse af tilværelsen i kald og stand. Det er det, der siger, at et dansk Folketing, en dansk regering er forpligtet på den danske befolkning og ikke på menneskeheden.

Hvis hr. Jørn Jespersen kalder det at isolere sig, er det kun ensbetydende med, at han har forskrevet sig til en fuldstændig abstraktion, hvor han ikke ved, hvem han selv er, og hvad hans opgave er.

Må jeg så lige sige til sidst: Enhedslistens ordfører talte om, at det var den yderste højrefløj. Det er jo egentlig et udtryk for, hvordan hele debatten er et forsøg på her i deres frustration er forsøget på at genoplive en for længst afdød problemstilling, nemlig højre/venstre.

Nej. Det, der var det lykkelige ved det sidste valg, som hensatte en del af de ærede medlemmer i total afmagt, var, at den problemstilling blev ophævet. Til gengæld opstod der en problemstilling, som har relevans, og som nemlig har at gøre med, hvad den danske befolkning ønsker.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jørn Jespersen for sin sidste korte bemærkning til hr. Skaarup. Det er nummer tre.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg bliver spurgt: Hvorfor er 1 pct. sådan et vigtigt tal? Men det skyldes jo, at der rent faktisk er nogle, der har opsat nogle målsætninger for, hvordan verden skal udvikle sig. FN's årtusindtopmøde fastsatte nogle udviklingsmålsætninger om at halvere antallet af fattige mennesker i verden, om at skaffe rent drikkevand, om at mindske spædbørnsdødelighed osv. Man har lavet økonomiske overslag over, hvor meget det koster, og det viser sig, at det er nødvendigt, at man mere end fordobler verdens samlede udviklingsbistand for at kunne løse disse opgaver. Det betyder, at alle som minimum skal op på 0,7 pct. Det er en minimumsmålsætning.

Dér har Danmark spillet en utrolig vigtig rolle ved at holde fast i 1 pct. og dermed udvise internationalt lederskab. Vi er nogle, der ønsker, at vi skal fortsætte med det, og derfor er det et ekstremt uklogt og usympatisk træk, at man afskaffer 1-pct.s-målsætningen og dermed sender et internationalt signal om, at nu er det land, der hidtil har været det gode eksempel, også begyndt at skære ned. For det vil jo blive brugt af dem, der ønsker at skære ned alle mulige andre steder, til at sige: Se bare på Danmark. Derfor er det så uheldigt, at vi går fra at være nr. 1 til at være et godt stykke nede i rækken.

Statsministeren signalerer heroppe, at vi stadig væk er oppe omkring at være nr. 1, men derfor er det så vigtigt at få at vide, hvad Dansk Folkeparti vil, og de vil altså ned på 0,7 pct. Er det ikke rigtigt? Det er det parti, som regeringen baserer sin udviklingspolitik på, og det med den argumentation, som vi lige har hørt fra hr. Søren Krarup. Jeg siger bare velbekomme til Venstre og De Konservative.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nu signalerer jeg, at tiden er udløbet til den rigtig gode side.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Nu fik vi før svar fra hr. Peter Skaarup på, hvor stor en procentdel af vores bruttonationalindkomst vi skal bruge på ulandsbistand. Det skal være sådan ca. 0,7 pct. Mit spørgsmål til hr. Peter Skaarup er: Hvordan kan vi overhovedet bruge 0,7 pct., hvis dem, vi skal hjælpe, er vores næste, og det er vores nærmeste, det er danskheden, og det er ikke menneskeheden? Hvordan kan man så overhovedet med fornuft og med den argumentation, som hr. Søren Krarup redegjorde for før fra Dansk Folkepartis side, foreslå, at vi skal bruge 1 krone på ulandsbistand?

Det andet spørgsmål, som vi endnu ikke har fået svar på fra hr. Peter Skaarup, er: Hvilke programsamarbejdslande ud over de tre, som regeringen nu stryger, skal vi stryge fra listen over programsamarbejdslande, for at man opfylder de kriterier, som Dansk Folkeparti vil give ulandsbistand efter?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det var jo mange spørgsmål, vi fik her til sidst, men for at svare hr. Søren Krarup, så er jeg helt enig i det, der blev fremført dér.

Med hensyn til det, hr. Jørn Jespersen sagde, så synes jeg ikke, at jeg sagde – og det er også svar til hr. Jann Sjørnsen – at det partout skulle være 0,7 pct. Jeg blev spurgt om, hvad vej vi går, og der er det, at jeg siger: Jamen FN har en målsætning, der hedder 0,7 pct. Det er den vej og den retning, vi fra Dansk Folkepartis side godt mener at vi kan gå, til gengæld for at bistanden bliver lavet om, sådan at vi f.eks. yder en højere grad af vores bistand til lande, der effektivt bekæmper deres egne problemer som f.eks. flygtningesituationer. Vi skal selvfølgelig ikke give bistand til lande, der fører krig, og som prøvsprænger atombomber.

Det er da fuldstændig galimatias at yde bistand til sådan nogle lande, og der er det, at jeg efterlyser: Hvor har den kritik været, der dukker lidt op i dag? Hvor har den kritik været fra SF, fra Enhedslisten, fra Socialdemokratiet i den forløbne periode? Jeg har ikke hørt den kritik.

Man har blåstemplet alt, hvad de ministre er kommet med i den forløbne periode, og man har været ligeglad med, at der har været lande, der i den grad har knægtet almindelig lov og ret og demokrati; de ting, som vi i vores verdensdel gerne vil have skal opfyldes.

Så vil jeg sige til hr. Jann Sjørnsen: Jeg synes, at det er svært på det her tidspunkt, hvor vi lige er forbi en finanslovforhandling, at svare præcist på, hvad det er for nogle lande, vi i fremtiden ikke skal give bistand. Der er flere modeller for det, og det er noget af det, Folketingets partier, også Kristeligt Folkeparti, selvfølgelig skal være med til at drøfte i det kommende års tid: Hvor skal vi ende henne med de ting? Men jeg synes da, at der er nogle af de lande, vi i dag giver bistand til, som påkalder sig opmærksomhed. Jeg tror også, at andre, der vil se på det her kritisk, vil mene det. I Egypten f.eks. har man stadig væk undtagelsestilstand siden 1981. Er det rimeligt at give bistand til det land? Det kan være af nogle bestemte årsager, det ved jeg ikke, men det er noget af det, vi må drøfte i folketingskredsen her i den kommende periode. Der er rig lejlighed til at forberede det frem til den kommende finanslov.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

De tre næste korte bemærkninger: Fru Pernille Rosenkrantz-Theil, fru Margrete Auken og hr. Jeppe Kofod. Hr. Morten Helveg Petersen kommer senere nede på listen.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nu er vi simpelt hen i den heldige situation, at vi fik fastsat et princip. Dansk Folkeparti har et princip for, hvem der kan få penge og ikke kan få penge af den danske stat. Det princip går ud på, at dem, der knægter lov og ret, ikke skal have penge af den danske stat.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge Dansk Folkeparti, om de vil være med til at fjerne bloktilskuddet til Farum, hvis det viser sig, at hr. Peter Brixtofte har haft fingrene en lille bitte smule for dybt nede i klejnekassen, vel vidende at dem, det ville gå ud over, ville være ældre i Farum, og det ville være børnefamilier i Farum. For det er jo det, der er parallellen til at skære i bistandshjælpen til Zimbabwe.

Mugabe bryder også lov og ret, ganske vist værre end hr. Peter Brixtofte, men dem, man fjerner pengene fra, er ikke ældre eller børnefamilier i Danmark, men tværtimod fattige og aids-ramte i Zimbabwe.

Jeg vil gerne spørge Dansk Folkeparti, om det princip også gælder i Danmark, eller om det kun gælder for andre lande end Danmark.

Dansk Folkeparti sagde, at Enhedslisten havde ligget fladt ned for den tidligere regering og dens ulandspolitik, men det vil jeg blot sige ikke er rigtigt. Vi var faktisk imod, at man fjernede ulandsbistanden til Zimbabwe fra start af, idet vi mener, at det går ud over den fattige befolkning og ikke Mugabe. Så det er ikke helt korrekt.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

At hr. Peter Skaarup ikke indimellem har hørt kritikken af den tidligere regering skyldes, at man ikke har hørt efter, for f.eks. var hr. Per Stig Møller og jeg fuldstændig enige om at kritisere regeringen for at stoppe bistanden til Indien, fordi vi sagde, at den der stop-go-bistand var dum. Men det fremgår af debatten i dag, at det mildt sagt, for nu at sige det pænt, er en novice inden for bistandshjælp – skal vi sige det sådan – som regeringen har fået at lege med her.

Så brugte hr. Peter Skaarup på et meget tidligt tidspunkt ordet eufori, og jeg blev lidt forbløffet, for det betyder, at man er i mægtig godt humør, hvis vi skal oversætte ordet til dansk, og det var vi ærlig talt ikke, for vi var ret bestyrte.

Man kan jo godt sige, at det sådan set er skadefryden – det er jo ikke nogen særlig køn fryd – som har taget os her på det sidste, ved at formanden har tilladt, at både hr. Jesper Langballe

og hr. Søren Krarup er kommet op og har vist Venstre og De Konservative, hvad det er for nogle legekammerater, de har fået nu. Jeg skal dæmpe min skadefryd om lidt, for den er ikke pyntelig, men det er selvfølgelig en anelse frydefuldt at se, hvor ilde de nu er faren i denne her sag.

Jeg er sikker på, at hjemme i min konservative menighed på Frederiksberg er det ikke den tone, man bryder sig om at høre. Nu er det en lidt anden kristendom, vi prædiker ude på Frederiksberg, end den, som jeg kan forstå, at Dansk Folkeparti har lagt sig op ad, men den, som min konservative menighed har, er ikke en, som hylder, at vi bare ikke tager os af resten af verden. Det kalder vi faktisk hedenskab.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jeppe Kofod for sin sidste korte bemærkning til hr. Skaarup.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Hr. Peter Skaarup svarede jo ikke rigtig på mit spørgsmål. Dog sagde hr. Peter Skaarup noget med, at vi skal hjælpe flygtningelejre osv., og at vi skal give humanitær bistand. Det er vi hundrede procent enige i, men det allervigtigste er jo at hjælpe via bistand til at undgå, at der kommer flygtningelejre. Det er jo det allerallervigtigste, og det bruger vi vores udviklingsbistand til i dag, og det er den udviklingsbistand, Dansk Folkeparti vil skære mange milliarder ned.

Og jeg spurgte hr. Peter Skaarup, hvad Dansk Folkepartis svar er på den udfordring, verden står over for: De næste 25 år kommer der 2 milliarder flere mennesker, primært i den fattige, underudviklede verden. Hvordan tror hr. Peter Skaarup, at de mennesker skal kunne leve i denne verden, hvis ikke de har vand, hvis ikke de har mad, hvis ikke de har uddannelse?

Det er et simpelt spørgsmål, men det har man ikke noget svar på. Og hvis man tror, at det er en god måde at beskytte sin egen befolkning på og sikre, at danskerne også overlever i denne verden, så tror man fejl. I virkeligheden kan man tage argumentet og vende det fuldstændig om: Hvis vi vil en verden, hvor vi lever i harmoni med hinanden, så er det da vigtigt, at vi giver bistand mere end nogen sinde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Peter Skaarup.

Og de næste tre korte bemærkninger er fra hr. Morten Helveg Petersen, hr. Jann Sjørnsen og hr. Søren Krarup.

For alle tre gælder det, at det er den tredje og sidste korte bemærkning til hr. Skaarup.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Hr. Jeppe Kofod mener, at det er utrolig vigtigt at hjælpe, også for at imødegå flygtningestrømme, og der er vi jo fuldstændig enige.

Man kan så sige, at det niveau, bistanden har været på gennem de seneste år under den socialdemokratisk-radikale regering, i hvert fald ikke er et, der har hjulpet særlig meget. Det er jo ikke lykkedes at begrænse flygtningestrømmen. Tværtimod er den blevet stadig større til Europa. Så det er jo i hvert fald ikke dér, at den store effekt har kunnet ses, må jeg sige.

Kl. 16.25

Så siger både fru Pernille Rosenkrantz-Theil og fru Margrete Auken, at man faktisk har været kritiske, og jeg er da glad for, at man har været lidt kritiske over for visse ting. Fru Rosenkrantz-Theil siger, at med hensyn til Zimbabwe har Enhedslisten været kritisk, idet man var imod at fjerne støtten. Og fru Auken siger, at man i forhold til visse situationer har været kritisk. Jeg synes bare, jeg vil sige, at man så ikke har været kritisk nok. For det kan jo konstateres, at Zimbabwe har leget kispus med Danmark og den støtte, vi har villet give gennem alle årene.

Hvor var f.eks. SF henne, da det kom frem, at dansk bistand gives til palæstinensiske politibetjente på Vestbredden, hvor det viser sig, at en række personer i politibetjentenes varetægt forsvinder sporløst og ikke er fundet endnu? Human Rights Watch har gentagne gange gjort opmærksom på, at det ikke er rimeligt at give bistand til et selvstyreområde på den måde, som det er sket, når folk forsvinder i politiets varetægt. Der har vi i øvrigt været flere, der har været kritiske, men jeg har ikke hørt, at SF har været kritisk over for det.

Det er jo det, man skulle have været, hvis man seriøst skulle kunne tale om i dag at være kritisk over for en bistand, som gives af Danmark – hvis man seriøst skulle kunne sige det. Det er useriøst, at fru Auken og andre siger, at der har været en kritisk gennemgang af dansk ulandsbistand. Den kritiske gennemgang er kommet nu, og den skal vi fortsætte med at have, så vi får en rigtig og fornuftig bistand og ikke

den fuldstændig uacceptable måde, man har kørt dansk bistandspolitik på hidtil.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg må sige, at jeg synes, det er en meget, meget nyttig diskussion, vi har i dag.

Jeg skal selvfølgelig allerførst spørge hr. Peter Skaarup, om hr. Søren Krarups udlægning af Dansk Folkepartis ulandsbistandspolitik er den, som vi andre skal tage for pålydende, og om den er den, som den nye regering i givet fald er helt og aldeles afhængig af i de kommende år.

Er det et udtryk for menneskesyn og for ulandsbistand, som vi andre skal tage for pålydende nu? For i givet fald får man meget svært ved overhovedet at nå op på 0,7 pct. af bruttonationalindkomsten. Hvis det kun er ens næste i geografisk forstand, man skal yde ulandsbistand til, hvordan i alverden skulle man så komme helt op på 0,7 pct.?

Nu kan jeg også forstå, at hr. Peter Skaarup jo ikke svarer på det her med 0,7 pct. Jeg troede først, at vi havde fået et klart svar, nemlig at Dansk Folkepartis politik var 0,7 pct. af bruttonationalindkomsten, jf. FN's målsætning. Men det renoncerede hr. Peter Skaarup jo på, og vi har stadig ikke fået et svar på: Hvad er Dansk Folkepartis målsætning for dansk ulandsbistand? Kan hr. Peter Skaarup give et svar på det, eller skal det også overlades til hr. Søren Krarup?

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg kan nu forstå af et svar fra hr. Peter Skaarup tidligere, at hr. Søren Krarups udlægning af Dansk Folkepartis næstebegreb var den autoritative tolkning, for hr. Peter Skaarup erklærede sig fuldstændig enig i det, hr. Søren Krarup sagde.

Derfor må jeg også spørge hr. Peter Skaarup: Hvis ens næste er ens nærmeste, og det er for os at forstå danskheden og ikke menneskeheden, sådan som hr. Søren Krarup sagde det tidligere, hvorfor skal vi så overhovedet yde en rigtig og fornuftig ulandsbistand, som hr. Peter Skaarup sagde før, da han svarede?

Hvorfor skal vi yde ulandsbistand overhovedet, hvis ens nærmeste også er ens næste? Er den procentsats, vi skal have frem her i dag, så ikke 0,00 pct. af BNI i ulandsbistand?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Allerførst vil jeg sige, at når fru Margrete Auken ærgres sig over de legekammerater, regeringen har fået, så fornemmer jeg jo tydeligt ærgrelsen over, at det ikke er hende, der er legekammerat. På ny fornemmer man den surhed over, at afmagten har bredt sig til dem, der tidligere troede, at det var dem, der bestemte.

Med hensyn til det saglige vedrørende ulandsbistand vil jeg lige sige til hr. Morten Helveg Petersen, at det jo ikke er næsten, vi giver ulandsbistand. Det er faktisk en misforståelse. Næsten hjælper vi. Ulandsbistand er selvfølgelig politik. Det betyder, at man selv har en interesse i at hjælpe dem, der er fattige.

Kl. 16.30

Altså det er så karakteristisk med hele denne abstrakte idealisme, hvorefter man tror, at det er den sande gode gerning. Nej, politik – men det ved disse politikere åbenbart ikke – det handler om interesse, det handler om magt.

Og når der er en del af verden, der er meget fattig, og en der er rig, så er det i den rige verdens egen interesse at søge at udjævne det skel, der er mellem rig og fattig, fordi det sikrer en stabil verden. Det er meget enkelt. Men det er karakteristisk, at det er sagligt, det er konkret, og det er derfor ikke noget, som disse abstrakte idealismer overhovedet forholder sig til. De forholder sig kun til det rent abstrakte.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Hr. Morten Helveg er inde på det med de 0,7 pct., og jeg synes egentlig, jeg har sagt det mange gange, men jeg kan godt sige det igen: 0,7 pct. er ikke et helligt tal. Jeg nævnte 0,7 pct., fordi FN har anbefalet det, og derfor synes jeg, det var interessant at nævne det, i og med at Danmark jo ligger langt højere end de 0,7 pct. i dag. På den baggrund mener jeg, at der er mulighed for også med meget stor enighed i Folketinget i virkeligheden, at man inden for de rammer kan finde noget fornuftigt omkring ulandsbistanden – hvis ellers de her legekammerater overhovedet vil ud af deres skur, de er jo lidt svære at få på banen, må jeg nok sige, både Socialdemokratiet og De Radikale og SF, men lad det være.

Det skal vel at mærke være på en måde, hvor man hjælper demokratier, hvor man hjælper lande, f.eks. Afghanistan, som er i en opbygningsfase. Alle må da have en interesse i, at vi sikrer, at der nu forhåbentlig kommer fred og ro

i Afghanistan, og at der ikke kommer de her store flygtningestrømme, som vi har set tidligere fra krigsområder.

Hr. Jann Sjursen polemiserer lidt omkring det, som hr. Søren Krarup siger. Jeg vil sige, at jeg er fuldstændig enig med hr. Søren Krarup, og jeg forstår egentlig ikke rigtigt, hvorfor man skal forsøge at sige, at der skulle være nogen form for uenighed her. Vi er fuldstændig enige i den linje, der er lagt, og vi mener faktisk, at der vil være god grund til, at man fra Folketingets partier på venstrefløjen, hvis vi endelig skal sige det, prøver på at gå aktivt ind i noget konstruktivt her. At man bruger det, man bl.a. skriver i sit forslag til vedtagelse i dag til at gå kritisk til værks, når vi ser på den ulandsbistand, der bliver givet.

At man tager udgangspunkt i, at der findes nogle folkelige organisationer, som gør et bravt stykke arbejde også i forhold til normal ulandsbistand, f.eks. Folkekirkens Nødhjælp, der samler penge ind, og hvor mange, mange mennesker rundt omkring i landet giver deres bidrag til forhåbentlig at få en bedre verden. Jeg tror, der er mange familier, der har det med at give en tyver eller en halvtredser eller en hundredkrone-seddel, når der kommer et girokort ind ad døren fra de organisationer. Det er jo i virkeligheden det folkelige engagement, vi gerne skulle have frem, i stedet for at det er statsstyring, program-samarbejdslande og Danida, statslige termer det hele.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Den sidste, jeg har på min kalender her for en kort bemærkning, er fru Margrete Auken.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Da Dansk Folkeparti åbenbart både har flere ordførere og flere programmer, kan det jo være svært at forholde sig til, hvad det er for nogle legekammerater, regeringen har allieret sig med.

Jeg vil så lige sige af hensyn til historikken, at nedskæringerne på Zimbabwe kom massivt for længe, længe siden, og det sidste, der blev skåret i, var faktisk noget ngo-bistand til aids-programmer, hvor man kan spørge sig selv om, om det er og var rigtigt. Det er faktisk en meget sørgelig historie, og jeg vil sådan set bede statsministeren genhøre udsendelsen om »Agenda 2000« fra i søndags om aids, hvor netop lederen af programmet i Harare, som altså er et rent ngo-program, fortæller, hvad der sker, når man ram-

mer det. Men det kræver altså lidt hjerte, for man bliver ked af at høre om den sag, men det vil jeg bede om. Men faktisk var Zimbabwe noget af det, vi skar væk længe inden.

Lad mig så sige til sidst om den diskussion, der har været her, at der var et lille bitte lyspunkt til sidst, nemlig at høre hr. Søren Krarup sige – skidt med om man kalder det »næsten«, eller hvad man kalder det – som også Clinton sagde, og som jeg sagde, at det af hensyn til sikkerheden i verden vil være godt, at vi får gjort noget ved bistanden. Det er det, der har været pointen her. Jeg er fuldstændig hamrende ligeglad med, hvad for et teologisk fortegn vi har for det, bare pengene falder og det gøres kvalificeret.

Men det er ikke det, jeg har hørt fra Dansk Folkeparti i øvrigt i dag og heller ikke fra hr. Søren Krarup før til sidst.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Peter Skaarup, og derefter regner jeg helt bestemt med, at vi går over i ordførerrækken til fru Gitte Seeberg, hvis det går, som jeg håber på.

Kl. 16.35

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes faktisk, at fru Auken er helt nede i et menneskeligt leje nu, hvor vi kan diskutere tingene stille og roligt. Hvor der ikke er denne her verden går under-holdning, som har karakteriseret i hvert fald en del af debatten.

Jeg synes, det er helt fornuftigt, det, som fru Auken siger, og som også USA er inde på, med bistand i forhold til nogle af de krisesituationer, vi ser i øjeblikket i Afghanistan, Pakistan, så man på en eller anden måde yder sit bidrag til, at de ting kommer op at stå.

Lad mig også lige minde om, at der fra dansk side gives meget, meget store midler til internationalt militært arbejde, som også under en eller anden form kan lægges ind som en slags bistandspolitik. Det er jo det, der er karakteristisk ved forsvarrets rolle igennem de senere år, at man netop på mange punkter yder bistand til områder, der sikrer, at nødhjælp kommer frem, der sikrer, at planlægning, struktur er i orden i visse lande, der har det svært. Så lad os dog lade være at have de Berlinmure, der siger, at vi altså skal have 1 pct. af BNI, når vi giver en masse midler på anden vis, som ikke er omfattet af den ene procent af BNI, til de samme lande.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Gitte Seeberg som ordfører.

Gitte Seeberg (KF):

Det var lige før, jeg selv var blevet i tvivl om, om det var en tale for eller imod ulandshjælp. Nu er det jo heldigvis ikke det, vi skal diskutere i dag, for det er der jo heldigvis ingen uenighed om.

Men vi har i Det Konservative Folkeparti noteret os regeringens skriftlige redegørelse, som blev offentliggjort i forbindelse med finanslovsforslaget. Vi synes, at udenrigsministeren og ministeriet fortjener anerkendelse for redegørelsen. Danmark skal være et af de lande, der yder mest bistand til den tredje verden. Det er vi enige i.

Af regeringsgrundlaget er fremgået, at der vil blive tale om en besparelse på 1,5 mia. kr. i forhold til det forslag, den tidligere regering fremlagde i august måned sidste år. Det betyder nogle ændringer i både miljøbistanden og ulandsbistanden.

Med den tidligere regerings forslag ville bistanden være kommet op på knap 1,1 pct. af BNI. Med den nuværende regerings forslag vil bistanden blive i omegnen af 1 pct. af BNI. Danmark vil altså fortsat indtage en førsteplads, når det gælder udviklingsbistand.

Ser man på de samlede udgifter til miljø- og ulandsbistand, er disse steget med omkring 50 pct. siden 1993. Målt i år 2002-kroner er miljø- og ulandsbistanden således steget fra 11,4 mia. kr. i 1993 til 17,1 mia. i år 2002. Det er altså en stigning på 5,7 mia. kr.

Der er således ikke tale om, at regeringen vil skære kraftigt ned. Der er derimod tale om at tage toppen af udgiftsstigningen de sidste 10 år. Derfor er vi godt tilfreds med Danmarks indsats og Danmarks placering som et af de lande, der yder mest.

Af regeringsgrundlaget fremgår det også, at der i tilrettelæggelsen af vores ulandsbistand skal tages hensyn til menneskerettigheder og demokrati. Det har betydning, at samarbejdet med Malawi, Eritrea og Zimbabwe nu vil ophøre. Det støtter vi. Det skal have en konsekvens for samarbejdet, at man blæser på menneskerettigheder. Tænk blot på situationen i Zimbabwe og de reportager, vi har set i medierne herfra.

Som et væsentligt led i fokuseringen på fattigdomsbekæmpelse vil der blive lagt yderligere vægt på at fremme kvinders rolle i fattigdomsbekæmpelsen. Allerede i år er der afsat penge på finansloven hertil. Vi ser også frem til, at rege-

ringen fremlægger en ny strategi for kvindeaspektet i dansk bistand.

Erhvervsudviklingen skal fremover inddrage langt stærkere i de danske bistandsprogrammer. Her er også en oplagt mulighed for at få kvindeaspektet med ved inddragelse af kvinders rolle i erhvervsudviklingen.

På det multilaterale område har regeringen foretaget nogle tilpasninger. Samarbejdet koncentrerer om de organisationer, der viser vilje til at effektivisere og fokusere deres indsats.

Bidrag til en række FN-organisationer vil således blive reduceret, mens andre institutioner vil modtage stort set samme bidrag som tidligere, f.eks. Verdensbanken, som er inde i en god udvikling.

Selv med den besparelse, regeringen har lagt ind i finansloven på miljøbistanden, betaler vi fortsat et meget stort bidrag til den globale miljøindsats, faktisk i størrelsesordenen 2 mia. kr. Miljøindsatsen er steget meget de senere år, og det har simpelt hen været svært at få brugt pengene.

Gennemgangen af dansk bistand har skullet omfatte alle hjørner. Det har også betydet, at bistanden til ngo'erne er blevet gennemgået. Bistand til ngo'erne er reduceret med knap 10 pct., men det skal også ses i lyset af, at i anden halvdel af 1990'erne er støtten til ngo'erne faktisk vokset med 70 pct.

Kl. 16.40

Regeringen har udmeldt tre hovedområder for den fremtidige bistand. For det første en skærpet indsats for de fattige, for det andet kvindernes rolle som særligt fokus i udviklingsprocessen, og for det tredje god regeringsførelse, menneskerettigheder og demokrati.

Det er mål, Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig. Og vi kan naturligvis også tilslutte os det forslag til vedtagelse, som vi er medforlagsstillere på.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jeppe Kofod for en kort bemærkning, derefter hr. Jørn Jespersen.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne takke fru Gitte Seeberg for en meget fin ordførertale og vil derfor spørge til nogle ting for at få en afklaring af, hvad Det Konservative Folkeparti mener på det område her.

For det første kan man se, at fru Gitte Seeberg til Ritzaus Bureau udtalte her den 15. februar i

år, at man afviser ethvert krav fra Dansk Folkeparti om, at ulandsbistanden skal reduceres yderligere fra 1 pct. af bruttonationalindkomsten til 0,7 pct. Det synes jeg er fantastisk fornuftigt.

Jeg vil derfor også spørge, om den beskæring, der nu er midlertidigt af udviklingsbistanden, betyder, at Det Konservative Folkeparti også på længere sigt vil fastholde en målsætning på 1 pct. af BNI i udviklingsbistand, efter man har gennemgået udviklings- og miljøbistanden. Det er utrolig vigtigt at få svar på, sådan at vi har noget at forholde os til; men jeg vil som sagt takke for en fin ordførertale.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jørn Jespersen for en kort bemærkning, og derefter fru Margrete Auken. Og jeg har også noteret fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fru Gitte Seeberg nævnte, at vi stadig væk yder temmelig meget i miljøbistand, selv efter de beskæringer, der har været. Men er det ikke rigtigt, at det, der er sket på miljøbistanden – bare sådan at vi forstår hinanden – er, at der er røget godt og vel 500 mio. kr. under Mifresta-rammen, at der dertil kommer ca. 200-300 mio. kr. under ulandsrammen på miljø, som også er sparet væk, plus at hele Øststøtten på 668 mio. kr. foreløbig er indsat på en spærret konto? Er det ikke i det omfang, vi taler om, miljøbistanden er reduceret samlet set?

I forbindelse med Øststøtten er det jo et problem, at der er en lang række projekter, der er i gang, hvor danske virksomheder og ngo'er er involveret, og hvor man nu skal i gang med nye faser af projekterne, som i bedste fald bliver forsinket og udskudt og i værste fald falder til jorden. Vil Det Konservative Folkeparti arbejde for, at en del af den reserverede konto, f.eks. 150 mio. kr., bliver frigivet meget hurtigt, sådan at der ikke kommer unødvendige afbræk i de projekter, der er i gang, når man skal i gang med en ny fase?

Så er jeg også meget spændt på, om Det Konservative Folkeparti ønsker at fastholde målsætningen om 1 pct.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Margrete Auken for en kort bemærkning, og derefter fru Seeberg.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Selv om man føler sig trygget ved, at det er fru Gitte Seeberg, er jeg knap så begejstret som hr. Jeppe Kofod, for der kom jo stort set bare støtte til de der forfærdelige nedskæringer, vi har set, og de er jo slæmme.

Jeg vil godt spørge fru Gitte Seeberg, om hun synes, at det er bagatelagtigt, at f.eks. Folkekirkenes Nødhjælp nu er banket tilbage til niveauet fra 1991-1992 – 1989 i tal, men hvis det er indekseret så 1991-1992? Er det bare småting? Er det bare småting, at man har brugt den der grønthøster, hr. Jørn Jespersen nævnte, over for miljøet?

Jeg kunne så sige, at når kvindeaspektet bliver nævnt, så er det, man har lavet både i Eritrea og Malawi forfærdeligt. I Eritrea er det kvinder, der arbejder med landbruget. Der har været så meget krig, og nu kommer man og ødelægger gode samarbejder, der har været i gang, og som er meget roste. Det bliver ødelagt, og det er kvinderelateret.

Lad mig så endelig sige om aids-programmerne: Der bliver jo skåret meget, meget mere, end der bliver givet i den der lille aids-pose til sidst. Så skærer man bare i en masse programmer, og det gælder f.eks. i denne her sammenhæng Malawi.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Og så er det fru Gitte Seeberg. Og den næste fru Pernille Rosenkrantz-Theil, og hr. Jann Sjursen har jeg her.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg vil lige tage det sidste først med hensyn til fru Margrete Aukens spørgsmål, eller var det måske snarere en kommentar:

Jamen Folkekirkens Nødhjælp må ligesom andre organisationer leve med den besparelse og den reduktion, men som nævnt i min ordførertale er det jo sådan, at under ét har der i de sidste 5 år været en 70-pct.s-stigning i ngo'ernes og organisationernes bidrag til dem, og der har regeringen valgt den såkaldte grønthøstermetode, og der er det jo op til den enkelte organisation at prioritere inden for den ramme.

Kl. 16.45

Så skal jeg skynde mig at svare hr. Jeppe Kofod og takke for de venlige ord, jeg fik med på vejen. Vi håber, at det også vil holde efter det, jeg nu siger.

Men det er rigtigt, at jeg den anden dag har sagt til Ritzau som en kommentar til Dansk Folkepartis ønske om, at ulandsbistanden skulle ned på 0,7 pct., at det afviser vi, og det vil sige, at det afviser vi fortsat.

Men jeg vil ikke her give noget tilsagn om, at det skal være et mål i sig selv, at vi skal ligge på 1 pct. af BNI. Der kan sagtens ske justeringer af det, men det, vi er gået til valg på, og det, regeringen har sagt, er, at der vil blive sparet 1,5 mia. kr. Det er det, der er sket nu, men som vi ser det, er det ikke et mål i sig selv at reducere.

Men det er klart, at Udenrigsministeriet, organisationerne osv. jo ligesom alle andre i samfundet må være med til at bære tingene, og det er så også det, vi har set her.

Derfor vil jeg ikke her give noget tilsagn, andet end at jeg kan sige, at vi synes, det ser fornuftigt ud dér, hvor vi ligger nu. Men om det skal være 1 pct., eller om det skal være en kvart procent mere eller mindre, vil jeg ikke lægge mig fast på her.

Men med hensyn til det med procenterne vil jeg gerne sige til hr. Jeppe Kofod, at vi har jo diskuteret det her spørgsmål masser af gange, og den nuværende regering har nu fremlagt noget, hvor vi ligger på 1 pct. Men sidst, vi diskuterede det, var det jo et stort problem, hvis vi skulle gå under den ene procent. Den tidligere regering har fremlagt noget, hvor der blev sagt 1,1 pct. Dengang diskuterede man, hvorvidt vores krav var urimelige, om ... undskyld, jeg skal holde op her.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nej, nej – nå, o.k.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil og hr. Jann Sjursen og fru Margrete Auken, og nu kommer hr. Jørn Jespersen på også.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal se, om jeg kan nå begge mine to spørgsmål.

Jeg vil høre den konservative ordfører, om det er korrekt, at man i fremtiden ønsker at anvende en del af Mifresta-rammen til at købe sig fri af sine forpligtelser i forhold til begrænsningen af CO₂-udslip i henhold til Kyotoaftalen.

Det er jo sådan, at formelt set er det i orden at anvende Mifresta-midler til at købe sig fri af de forpligtelser, men det er også klart, at det på den anden side er et problem, at man på den måde ikke vil være med til at begrænse forureningen i

verden, og at de nuværende meget gode projekter under Mifresta-rammen så skal vige pladsen for, at vi kan få lov til at have et større CO₂-udslip.

Så jeg vil gerne bede den konservative ordfører bekræfte eller afkræfte, at man i fremtiden vil tage midler fra Mifresta-rammen til at købe sig fri af sine internationale forpligtelser for.

Den anden ting, jeg gerne vil spørge om, er, om det ikke er korrekt, når man tæller sammen, at det er 1 pct. af BNI, og så har man taget den ene milliard til modtagelse af flygtninge med ind i sine beregninger, hvilket vil sige, at man i realiteten i forhold til beregningerne fra sidste år og forrige år ligger 1 mia. kr. fra at være nået 1 pct. af BNI.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg vil godt høre, om det ikke fortsat er konservativ politik, at man i virkeligheden ønsker endnu større besparelser på ulands- og miljøbistanden end det, som kommer til udtryk i det finanslovforslag, regeringen har lagt frem, og som snart bliver færdigbehandlet her i Folketinget.

Går man tilbage til tiden, da vi havde en SR-regering, og til de finanslovudspil, Det Konservative Folkeparti fremkom med, så var de konservative sparekrav jo endnu hårdere end det sparekrav på 1,5 mia. kr., som har præget den nuværende regerings politik.

Så mit spørgsmål er: Kan vi forvente, at De Konservative vil stå fast på tidligere tiders synspunkt om, at der skal spares endnu mere på ulands- og miljøbistanden end det, som den nuværende VK-regering har lagt op til? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål går på selve »Partnerskab 2000«-strategien, og det, at strategien jo baserer sig på, at vi påtager os forpligtelser fra dansk side, men at også modtagerlandene i Syd f.eks. påtager sig forpligtelser.

Mener fru Gitte Seeberg ikke, at vi egentlig groft bryder med hele tankegangen bag »Partnerskab 2000« ved stort set med et pennestrøg at fjerne nogle af partnerskaberne, dels med nogle programsamarbejdslande, Eritrea og Malawi især, som vi ser det fra Kristeligt Folkepartis side, men også ved, at en lang række projekter vil lukkes eller direkte udfases, projekter, som gennemføres ikke kun af Danida, men måske i nok så høj grad af ngo'er, som har indgået partnerskaber med ngo'er i Syd? Er det ikke et kæmpe problem?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg kan sådan set godt forstå, hvis fru Gitte Seeberg har haft meget lidt lyst til at høre efter i debatten, for den har haft mange grimme momenter for et hæderligt menneske, som jeg betragter fru Gitte Seeberg som.

Kl. 16.50

Men hvis man havde hørt efter eller havde læst nogle af de breve, der er kommet til os, så er påstanden om 70 pct.s øgning til ngo'erne altså meget fordrejet, for der er ikke nogen, der per se har fået den stigning, men der er kommet mange flere ngo'er til, eller man kan sige, at man har udliciteret meget mere af bistanden.

Det, der er sket, er, at f.eks. Folkekirken Nødhjælp og Ibis og Mellempfolkeligt Samvirke så vidt jeg ved – vil fru Gitte Seeberg være sød lige at høre efter – i de sidste 3 år, altså før den nye regering kom, har været sat på standby; de har ikke fået en krone ekstra.

Så er der kommet en masse nye til, og det vil altså sige, at der har været nul, ikke engang prisreguleringer, ikke engang lønstigninger, intet. Det har været nul de foregående 3 år, og nu er der så kommet denne her grove nedskæring. Så det med 70 pct.'s øgning er altså i sammenhæng med, at regeringen har lavet en i øvrigt fornuftig udlicitering til en masse ngo'er. Der er kommet masser af små ngo'er til bl.a. i forbindelse med partnerskabsdiskussionen, men også inden.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Gitte Seeberg, og de næste to korte bemærkninger kommer fra hr. Jeppe Kofod og hr. Jørn Jespersen. Det er dem, jeg har noteret.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg beklager, at jeg ikke fik svaret hr. Jørn Jespersen før, men det vil jeg så gøre nu, og der vil jeg samtidig tage en besvarelse med til fru Pernille Rosenkrantz-Theil omkring Mifresta og miljøbistanden.

Den samlede miljøbistand i år vil være lige så stor, som den var sidste år, men det er rigtigt, at de besparelser, som hr. Jørn Jespersen nævnte, er med i regeringens forslag.

Hvad angår Mifresta, er det rigtigt, som hr. Jørn Jespersen også siger, at der i øjeblikket i Finansministeriet på reserverne er deponeret de her penge. Men det er klart, at vi fra konservativ side lægger meget vægt på, at de penge går til

det, de er beregnet til, og i løbet af kort tid – det tilsagn har jeg i hvert fald fået – vil man fremkomme med forslag til, hvordan pengene skal bruges. Det udelukker naturligvis heller ikke, at pengene går til CO₂-reduktioner, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil nævnte, men om de går til det, tør jeg ikke her i dag svare på. Vi må se, hvilke forslag der kommer på bordet.

Til hr. Jann Sjursen vil jeg sige, at principperne i »Partnerskab 2000« – det var også det, udenrigsministeren sagde i sin tale, og det fremgår i al fald af den redegørelse, regeringen har givet til Folketinget – står vi ved, og dem mener vi fortsat skal gælde. Men vi mener også godt, at det kan gælde, selv om nogle programsamarbejdslande udgår.

Men hensyn til størrelsen af ulandsbistanden og Mifresta kan jeg kun sige det, jeg har sagt før: Vi synes, det ser vældigt fornuftigt ud, det som regeringen nu har fremlagt, men jeg vil ikke på forhånd afvise, at der kan blive tale om andre justeringer.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jeppe Kofod for en kort bemærkning og hr. Jørn Jespersen og fru Pernille Rosenkrantz-Theil og nu også hr. Jann Sjursen.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg prøvede at tale til fru Gitte Seebergs positive sider, kan man sige, ved at stille det spørgsmål, jeg gjorde før, for regeringen påstår jo, at man holder denne her 1-pct.s-målsætning i 2002, selv om man har fillet med tallene.

Man får et svar, men desværre viser det sig, at vi i år 2003 kan være sikker på, nærmest uanset hvilken opgørelsesmetode man bruger, at vi kommer under 1 pct., ellers ville man jo gerne have skrevet i sit forslag til vedtagelse, at man fastholdt 1-pct.s-målsætningen.

Men desværre må man konstatere, at også på det her punkt bevæger Det Konservative Folkeparti sig væk fra tidligere tiders politiske markeringer. Det er rigtigt, at der i finanslovsforslaget er lagt op til store besparelser, men vi kunne jo håbe på, at man efter den 11. september, hvor der trods alt i verden er kommet en øget erkendelse af behovet for udviklingsbistand, havde gjort noget andet.

Når vi ser på landene omkring os, så øger Sverige bistanden, Norge øger bistanden, England øger bistanden, den finske statsminister Paavo Lipponen var til World Economic Forum i

New York, hvor han lovede at fordoble bistanden. Hvad gør Danmark? Vi skærer ned i bistanden. Hvilket signal er det? Det er det mest tosede signal på det mest dumme tidspunkt.

Det var bare det, jeg prøvede at appellere til, om man ikke kunne revurdere sin tidligere opfattelse i lyset af, hvad der er sket i verden i dag.

Kl. 16.55

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg takker for bekræftelsen af, at der er skåret godt og vel 500 mio. kr. i miljøbistanden til Syd under Mifresta-rammen, ud over at der ligger ca. 200-300 mio. kr.s besparelse på miljø inden for ulandsrammen, og at hele Østmiljøstøtten foreløbig er parkeret på en spærret konto. Det er altså de reelle tal: 700 til Syd og så en ukendt skæbne for 668 mio. kr. til Østmiljøstøtten.

Men så siger fru Gitte Seeberg, at vi bruger lige så meget i år på miljøbistand, som vi gjorde sidste år. Det forstår jeg simpelt hen ikke. Hvordan kan man skære 700 mio. kr. plus 668 væk og så bruge lige så meget? Det trænger til en forklaring. Det er flere gange i dag fra regeringens side blevet nævnt, at vi vil bruge ca. 2 mia. kr. Det synes jeg kunne være nyttigt fra fru Gitte Seeberg eller fra en af de ministre, der er til stede, at få oplyst, hvordan de fordeler sig.

Så spurgte jeg om de 150 mio. kr. til at frigive. »Kort tid« fik jeg at vide, hvad er kort tid? Vil Det Konservative Folkeparti være med til at sikre, at der ikke er projekter, der lider midlertidigt afbræk med tab af troværdighed for danske firmaer og for Danmark som land ved at få de penge sat i arbejde nu?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil for en kort bemærkning, og derefter kommer fru Seeberg ind, og så har jeg tre andre korte bemærkninger efterfølgende.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg kan så konstatere, at De Konservative og Venstre altså er åbne over for at slagte gode miljøprojekter i ulande, gode miljøprojekter i ulande for at få lov til at forurene mere, for at få lov til at Danmarks CO₂-udslip kan være større end den ramme, der er fastsat under Kyotoaftalen.

På den måde rager man ikke uklar med internationale organisationer, for det er jo indopereret, at man skal kunne købe sig fra den slags,

hvis man er et rigt land. Det er så den måde, De Konservative og Venstre har tænkt sig at prioritere på, det synes jeg er sørgeligt.

Jeg fik så ikke svar på mit andet spørgsmål, nemlig om jeg har ret i, at den ene procent af BNI, vi taler om, beror på nogle andre beregninger end dem, der har været i de to foregående år, nemlig at man i år har beregnet 1 mia. kr. til arbejdet omkring modtagelse af flygtninge. Den milliard har man taget med ind for at nå op på den ene procent af BNI. Hvis vi altså havde sidste års og forrige års beregninger, jamen så ville vi ligge 1 mia. kr. under 1 pct. af BNI.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Gitte Seeberg, og de tre næste korte bemærkninger: hr. Jann Sjursen, fru Margrete Auken og hr. Jesper Langballe.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Nej, jeg kan ikke bekræfte, at der er fiflet med beregningerne, for der er ikke fiflet med beregningerne. Jeg kan heller ikke bekræfte den anden del af fru Pernille Rosenkrantz-Theils kommentarer omkring CO₂-reduktionerne.

Hvis jeg må bede fru Pernille Rosenkrantz-Theil om at høre efter, hvad jeg siger, så vi ikke behøver at tage det spørgsmål to gange, så sagde jeg jo netop, at der endnu ikke er taget konkret stilling til, hvordan de penge skal udmøntes.

Men måske skulle vi rette spørgsmålet til andre, som kan fortælle, hvornår præcis vi får at vide, hvordan man har tænkt sig at bruge de penge, der står ovre på Finansministeriets konto, for jeg er da enig med hr. Jørn Jespersen i, at det skal jo ikke være sådan, at projekterne bliver nødlidende, og man ikke kan gennemføre dem. Men det er heller ikke det, regeringen har lagt op til.

Til fru Margrete Auken: Jeg fik heller ikke svaret på spørgsmålet tidligere omkring de private organisationer, men det er rigtigt, at der er kommet flere organisationer til, og det kan betyde, at nogle organisationer – jeg kan ikke sige noget med hensyn til Folkekirkens Nødhjælp alene af den grund, at jeg ikke ved det helt præcis – får mindre bidrag, fordi der er kommet flere til.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg er for så vidt enig med fru Gitte Seeberg i, at det er relevant at videregive spørgsmålet om, hvornår man kan begynde at udmønte de midler, som nu er sat på en spærret konto i Finansministeriet, og det må jo være et spørgsmål, der skal rettes til udenrigsministeren. Det håber jeg da vi kan få svar på her i dag.

Så vil jeg godt følge op på det spørgsmål, som jeg stillede til fru Gitte Seeberg tidligere i debatten omkring »Partnerskab 2000«-strategien og i virkeligheden om selve partnerskabsbegrebet, for det, jeg synes er bekymrende ved den hurtige gennemførelse af nedskæringer, som regeringen har lagt op til, er, at forudsætningerne for at indgåelse af partnerskaberne simpelt hen brister ikke bare her i Danmark i forhold til erhvervslivet og ngo'er og andre interessenter, men så sandelig også i Syd. Jeg synes ikke, jeg fik noget svar på, hvordan fru Gitte Seeberg og Det Konservative Folkeparti ser på lige præcis det spørgsmål.

Kl. 17.00

Det andet, når vi taler om partnerskab og det at skære hurtigt ned, som regeringen lægger op til, er jo faktisk, at der sker et enormt stort spild af både menneskelige ressourcer og økonomiske ressourcer, så man har investeret i forberedelse af projekter – og måske også i nogen grad i gennemførelse af projekter – som man må lukke ned nu.

Bekymrer det ikke fru Gitte Seeberg og Det Konservative Folkeparti, at man nu spilder både menneskelige og økonomiske ressourcer ved at lukke ned på den måde, som man gør over én kam?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Altså lige kort: Nu siger jeg ikke mere om de der 70 pct., jeg vil bare lige slå fast, at der altså ikke er nogen, der har fået 70 pct.s øgning, men der er kommet mange flere til, og de er blevet skåret brutalt ned.

Men der er en anden sag, der slet ikke er polemisk, som jeg godt vil have ind, som jeg ikke har nået før, og som jeg egentlig synes, vi skulle have med, for der er bestemt punkter, hvor man kan være kritisk.

I Ghana er det meget svært at få skattebetalinger hjem, og hvis man ikke får lavet et skattesystem, så kommer der jo aldrig en formue, som

vil gøre, at man er i stand til at blive selvstændig.

Da vi var der med Præsidiet, spurgte jeg til det adskillige gange, og det var altså folk, der virkelig var ved muffen, og de fnisede, når man spurgte, om de ikke skulle betale minimum kostprisen for deres energiforbrug. Der er en stor dansk virksomhed dernede, der hedder Fanmilk, der laver is, og is i Ghana er altså noget, der bruger energi, kan jeg godt sige, og de betaler under kostprisen for den energiproduktion, der er.

Der blev sagt flere gange fra min side, da vi var der, at det ikke kan være rigtigt, vi skal betale bistandshjælp til disse mennesker, som bestemt ikke er i den fattigste ende.

Vi har ikke rørt ved det før for alvor, men vi burde begynde at tage det med ind, hvordan man laver et retfærdigt system på samme måde, som jeg jo altså også tidligere har nævnt, at det måske var meget godt at kigge på færdselssikkerheden, så det ikke alt sammen handlede om minerydning, for det kunne godt være, at der var ret mange flere mennesker, man kunne få reddet ved at have sådan lidt færdselssikkerhed.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg vil gerne spørge fru Gitte Seeberg, om Det Konservative Folkeparti har gjort sig nogen tanker om den myte vedrørende begrundelsen for at give bistandshjælp, som jeg vil trække frem her i anledning af hr. Jeppe Kofods bemærkning.

Der er en række gode grunde til at give ulandsbistand, men der er én grund, som ikke duer, selv om den bliver anført tidligt og silde, sidst af hr. Jeppe Kofod, og det er, at det skulle virke terrorbekæmpende. Det er der ingen som helst grund til at tro. Tværtimod tyder alt på, hvis vi tager en trosretning som de saudiarabiske wahabitter, og det er dem, der er den åndelige platform under Al-Qaida-netværket, at de bestræber ulandsbistand som et led i den vestlige kolonisering af de arabiske områder.

Jeg synes, der er grund til at mane den myte i jorden, at terrorisme skyldes fattigdom. De folk, der fløj ind i World Trade Center, var ikke fattige. De var tilsyneladende velhavende, naturaliserede amerikanere. De var troende muslimer, og derfor gjorde de det.

Der er ingen grund til at tro, at ulandsbistanden fremmer terrorbekæmpelse – snarere tværtimod. Derfor kan det stadig væk godt være, man skal give ulandsbistand, men ikke af den grund.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Det er klart, vil jeg sige til hr. Jann Sjørnsen, at når man trækker sig ud af nogle lande, kan der jo hurtigt risikere at blive noget spild. Men jeg er fuldstændig enig i, at de lande, som vi trækker os ud af nu, er lande, vi *må* trække os ud af. Det er også det, vi har sagt i valgkampen.

Jeg må tilstå, at jeg ikke helt forstod fru Margrete Aukens spørgsmål. Jeg forstod det dog sådan, at vi skulle være parat til at diskutere, om der var andre elementer, man skulle tage ind i sine overvejelser, når man diskuterer ulandsbistand.

Nu har jeg i øvrigt selv besøgt den konkrete virksomhed i Ghana, og det er klart, at man selvfølgelig altid skal være parat til at diskutere forskellige elementer af udviklingsbistanden, og hvordan man kan gøre det bedre. Det skal vi ikke være afvisende over for. Men det konkrete kan jeg ikke svare på lige nu og her.

Kl. 17.05

Hr. Langballe spørger omkring terrorisme og om, hvorfor vi giver ulandsbistand. Sådan som vi ser på det, er der mange grunde til, at man giver ulandsbistand.

Jeg blev bedt om at forholde mig konkret til det, hr. Jeppe Kofod sagde: Jeg vil da tro, at i nogle tilfælde kan dårlig behandling af folk og stor fattigdom medføre, at der udbreder sig ekstremisme, men det er klart, at vi ikke fra dansk side har mulighed for at løse alle problemerne her i verden. Vi kan hjælpe til, og den bedste måde, vi i virkeligheden kan hjælpe til i øjeblikket på, tror jeg er, når vi kommer til næste punkt på Folketingets dagsorden her på et eller andet tidspunkt, hvor vi kan diskutere, hvordan vi også får andre lande til at være med til at bidrage med et større beløb.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Ritzaus Bureau citerede den 15. februar fru Gitte Seeberg for at sige under overskriften »Konservative afviser at skære mere i ulandsbistanden«, at Det Konservative Folkeparti nu mener, at der er skåret nok, at man ikke vil være med til at skære mere. Det kan jeg forstå ikke er helt korrekt. Der kan godt ske yderligere besparelser f.eks. på finansloven for 2003.

Når jeg synes, det er meget trist, er der to grunde. Den første er, at det på konferencen om udviklingsfinansiering i Mexico her til marts og på verdenstopmødet i Sydafrika til september

vil spille en stor rolle, hvilke målsætninger på bistandsområdet de enkelte lande har, og hvis ikke Danmark kan sige, at vi har en bestemt høj målsætning, så vil det svække vores indflydelse, og det vil give et dårligt signal til resten af verden.

Den anden grund er, at med den nedskærmingsmekanisme, regeringen har sat i gang nu, siger man totalt vilkårligt og uden objektive kriterier, at når der er et problem med menneskerettigheder eller korruption, er det i sig selv argument for, at så stopper vi samarbejdet, og så skærer vi i bevillingerne. Så kan man jo stort set skære hele den bilaterale indsats væk, og derfor har vi altså brug for, at der kommer en indsats mod det og nogle faste målsætninger. Det håber jeg at Det Konservative Folkeparti på et tidspunkt vil bidrage til.

Det sidste er: Er det ikke i strid med Kyotoaftalen at finansiere nedbringelse af CO₂ med udviklingsbistandsmidler? Er De Konservative ikke enige i, at det faktisk er i strid med Kyoto-protokollen?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg er ked af, hvis fru Gitte Seeberg synes, jeg lagde hende ord i munden, det var ikke min mening.

Fru Gitte Seeberg sagde, at det endnu ikke er klart, hvordan pengene skal bruges, og det var også derfor, jeg formulerede mig på den måde, at De Konservative var åbne over for det, i og med at fru Gitte Seeberg ikke afviste, at man ville bruge en del af Mifresta til at sikre et større CO₂-udslip i Danmark.

Hvis det ligger fru Gitte Seeberg meget på sinde, vil jeg meget gerne omformulere mit spørgsmål, så kan det være, at svaret kan blive lidt mere klart. Jeg vil gerne formulere det på den måde, om fru Gitte Seeberg vil garantere, at der ikke vil blive brugt penge fra Mifresta-rammen til at købe ekstra CO₂-kvoter.

Det lød lidt for mig før, som om jeg fik det svar i første omgang, at De Konservative var åbne over for, at man gik ind og anvendte pengene på den måde. Dermed ikke sagt, at De Konservative mener, at sådan vil det være, men at de er åbne over for at gøre det, og det synes jeg selvfølgelig er yderst, yderst beklageligt, idet det selvfølgelig vil betyde mere forurening på verdensplan, og at man skal ind og slagte gode miljøprojekter, som er i gang for nuværende.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Ja, der udvikler sig sådan en sjov praksis i dag om, at folk, der er oppe at stille spørgsmål til ordførerne, også stiller spørgsmål til andre, der stiller spørgsmål til ordføreren; det er en ny parlamentarisk praksis.

Jeg vil gerne spørge fru Gitte Seeberg, den konservative ordfører, om det ikke er rigtigt, at der kan være mange gode grunde til at give udviklingsbistand, og at fundamentalisme og ekstremisme trives bedst i undertrykte miljøer, i fattige miljøer?

Hvad var ræsonnementet efter Anden Verdenskrig for, at USA gav f.eks. Marshall-hjælp til Europa? Det var da for at dæmme op for kommunistiske, totalitære tendenser, som vi så i Europa. Det er jo lykkedes meget godt, og nu har vi heldigvis et forenet Europa. Hvorfor engagerer vi os globalt i udviklingen? Det gør vi for at dæmme op for dem, der er antidemokratiske, dem, der er terrorister, dem, der undertrykker, dem, der undertrykker befolkningen og holder den i fattigdom, og dér kan udviklingsbistand godt være med til at hjælpe, bl.a. ved at sikre uddannelse, ved at sikre adgang til vand, ved at sikre ordentlige levevilkår.

Jeg vil bare spørge fru Gitte Seeberg, om det ikke er rigtigt, at der er sådan en sammenhæng, og at Danmark ved at skære 326 mio. kr. til FN's programmer, den vigtigste organisation til at bekæmpe terrorisme i dag, sender et forkert signal. Når selv USA i dag betaler gælden til FN, så er det da lidt i modstrid med, hvad andre lande i øvrigt gør.

Kl. 17.10

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jeg synes altså, at man nogle gange glemmer målet her, og det er, at Danmark stadig væk bidrager med et meget, meget, meget stort beløb i forhold til andre lande, og så synes jeg ærligt talt, at det er underligt, at Det Konservative Folkeparti og regeringen skal være på anklagebænken her. Vi bidrager faktisk med 1 pct. af BNI, og det synes jeg lige må være udgangspunktet for de angreb, som man skal høre på her i Folketingsalen.

I øvrigt vil jeg erklære mig helt enig i det, hr. Jeppe Kofod ellers sagde, før han kastede sig ud i den, synes jeg, lidt ubehagelige tone, for hr. Jeppe Kofod ved jo lige så godt som jeg, at Det Konservative Folkeparti går ind for en fornuftig

støtte til ulandene – punktum – længere er den jo ikke, og det ved man jo også godt. Jeg synes ærligt talt, at det er ved at udvikle sig lidt uheldig.

Til hr. Jørn Jespersen: Jeg bliver spurgt, om det er i strid med Kyoto. Jeg må tilstå, at jeg ikke kan svare på spørgsmålet, men jeg synes, det vil være relevant at afklare spørgsmålet og stille det til rette minister, for hvis det er tilfældet, og det tør jeg jo som sagt ikke at svare på, for jeg har ikke fulgt Kyoto så tæt, så siger det selvfølgelig også sig selv, at det giver svar på andre spørgsmål samtidig. Jeg beklager ikke at være parat til at svare på det i dag, men det skal vel rettelig stilles til miljøministeren, ville jeg næsten sige.

Ja, undskyld, formand, jeg glemte lige et svar til hr. Jørn Jespersen om Ritzautelegrammet den anden dag. Det er rigtigt, at der står, at De Konservative ikke vil skære yderligere, men det, jeg forholder mig til, og som også fremgår af telegrammet, er, at nu bliver der sparet 1,5 mia. kr., og jeg synes ikke, man bare skal gå ud hvert halve år og komme med meget store besparelser. Men jeg siger jo samtidig til Ritzau, at jeg altså ikke vil lægge mig fuldstændig fast på, om det skal være præcis 1 pct., eller det skal være en lille smule mindre eller en lille smule mere næste år. Jeg synes, at der skal være den fleksibilitet i det, og jeg vil bare sige: Jeg synes, at tingene skal varsles i god tid, hvis der skal være ændringer, så organisationer, Danida og andre operatører på området, danske virksomheder, har mulighed for at indrette sig, hvis der sker noget i enten opadgående eller nedadgående retning.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg takker fru Gitte Seeberg for svaret, og jeg vil gerne medgive, at spørgsmålet jo er meget komplekst, for det er jo sandt, at fattigdommen selvfølgelig er med til at cementere en fundamentalisme, som er terrorfremmende, men en fattigdom, som man så skal huske igen, og det gør det så ekstra komplekst, i meget høj grad er afledt af en religion, som holder samfundet i en skruestik og forhindrer det i at udvikle sig.

Jeg synes, det er meget væsentligt at få sagt, at den der idé om, at fattigdomsbekæmpelse i form af ulandsbistand på direkte vis er med til at forhindre terror, altså er en myte. Der er langt mere grund til at tro det modsatte, at netop på det åndelige lag af islam, som står bag Al-Qaida-netværket, virker ulandsbistanden direkte pro-

vokatorisk og snarere terrorfremmende end hæmmende.

Det gør jo ikke noget, at vi her i Folketinget også ved lidt om, hvad vi taler om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Og så er det hr. Jørn Jespersen som ordfører.

Jørn Jespersen (SF):

Danmark yder stadig 1 pct. i udviklingshjælp, har mantraet fra regeringen været i dag, og det er jo sandt under den forudsætning, at man nu indregner en del af miljøindsatsen under Mifresta, og at man indregner en større udgift til flygtninge. På den måde kan man stadig lige holde sig på 1 pct. Det vil sige, at vi er gået fra en situation, hvor vi plejede at have en målsætning om 1 pct. i fattigdomsorienteret udviklingsbistand og 0,5 pct. i Mifresta til miljø, fred og stabilitet, til et ambitionsniveau nu på 1 pct., og vi ved ikke, om det er et fortsat ambitionsniveau, eller om det kun er et trin i en nedadgående proces. Det har vi ikke kunnet få at vide af partiernes ordførere, det kan være, at de to ministre kunne oplyse lidt om, hvad regeringens planer er.

Kl. 17.15

Jeg vil gerne sige noget yderligere om miljøbistanden, for det første, fordi det største parti i regeringen, Venstre, jo intet har sagt under valgkampen eller før valgkampen om, at man ønskede at lave beskæringer i miljøbistanden til Syd eller til Øst. Tværtimod har Venstre nuværende miljøminister sagt det modsatte til Ritzau 2. september 2001, nemlig at Venstre ingen planer havde om at skære ned på miljøbistanden, tværtimod havde den fundet et fornuftigt leje.

Hvordan kan det være, at Venstre ikke sagde til vælgerne, hvad man agtede at gøre på det her område? Det spørgsmål er stadig ubesvaret.

Når man så for det andet efter valget ikke alene skærer lidt ned i miljøbistanden, men lader miljøbistanden bære halvdelen af nedskæringerne på Syd – og det er jo det, der er realiteten, halvdelen rammer nu miljøet – så må man spørge: Hvorfor det? Hvad er meningen med, hvad er begrundelsen for, at miljøbistanden til verdens fattigste mennesker skal beskæres så hårdt i en situation, hvor man har sagt det modsatte før valget?

Når man så oven i købet ser på, hvad det er for nogle internationale opgaver, der ligger foran os, så bliver det ekstra ubegribeligt. Vi har et topmøde om verdens bæredygtighed i Johan-

nesburg i Sydafrika til september. Det er 10-års-evalueringen af Rioprocesen. Her lovede de rige lande at yde ekstra midler til at samarbejde med ulandene om at forbedre miljøet, fordi de fattige lande havde den helt naturlige opfattelse, at hvis de skulle påtage sig yderligere forpligtelser i form af en miljøindsats i et samarbejde med os, så ville de også have hjælp til at gøre det fra de lande, som har erfaringer, viden, teknologi og midler til at gøre det. Og vi lovede dem faktisk ekstra nye midler ud over det, vi gav i forvejen.

Det kan Danmark ikke længere leve op til. Vi gav også allerede dengang 1 pct., nu er vi begyndt at gøre miljøbistanden til en del af den ene procent, der er ingen ekstra midler. Det er en meget dårlig forhandlingsposition for regeringen at skulle have, oven i købet i en situation, hvor man har formandskabet for EU, og det viser en regering uden visioner, uden udsyn, uden internationale ambitioner.

Så påstår man en gang imellem, at det her ikke rammer fattige mennesker, og at mindre miljøbistand heller ikke gør det. Det passer ikke. Man kan bare gennemgå, hvad det er der bliver ramt af nedskæringerne.

Det er f.eks. den opfølgning, som vi var i gang med på Cheminovaskandalen i Mellemamerika, hvor vi hjalp med at rydde op efter vores egen virksomhed og begrænse overforbrug og forurening med pesticider. Det bliver nu beskåret.

Det er vandressourceforvaltningen i det sydlige Afrika, som er meget højt prioriteret i det område, og det bliver et centralt emne i Johannesburg. Nu skærer vi ned. Hvordan kommer det til at påvirke forhandlingerne og Danmarks troværdighed, kan man spørge.

Det er Mekongprojektet i Sydøstasien, hvor vi har et flodsystem, der er levegrundlag for 60 millioner af verdens fattigste mennesker. Nu bliver det skåret ned.

Det er tørkeproblemerne i det sydlige Sahara, hvor man har sult, underernæring. Der bliver skåret ned.

Dermed rammer vi i høj grad både miljøet og fattige menneskers levevilkår og ikke nok med det. Den nye strategi er også udtryk for spild af penge og ressourcer både i Danmark og i modtagerlandene. Lad os bare tage Laos som et eksempel. Her har man forberedt et miljøprojekt gennem flere år. Nu er 50 mio. kr. spildt, fordi det bare med et pennestrøg bliver sløftet. Men vi har også – og det er endnu værre – spildt tiden for laoterne, der har brugt en meget svag miljøad-

ministrations tid på at forberede projektet i tillid til, at Danmark var en seriøs og troværdig samarbejdspartner. Det har vi nu vist os ikke at være, og de har så spildt deres tid, deres kræfter, tingene kan ikke overtages af andre, hele indsatsen ligger på gulvet.

Det sætter Danmarks troværdighed i hele den fattige verden på spil.

Så er der Øststøtten oveni, Øststøtten, som i allerhøjeste grad har vist sig som en kæmpe succes på alle områder: bedre miljø, miljø for pengene, mest muligt miljø for pengene, danske arbejdspladser, dansk eksport, politisk indflydelse, samarbejde om konventioner. Nu parkerer man hele beløbet på en spærret konto i Finansministeriet. Det er der ikke meget logik og ræson i, der er ingen internationale visioner, der er en regering med snæversyn, indadvendthed og manglende udsyn bag.

Kunne vi da i det mindste ikke i dag få et tilsgagn om, at man nu frigør de midler fra den spærrede konto, som er nødvendige for, at ingen af de projekter, som er sat i gang i tillid til, at vi var troværdige samarbejdspartnere, skal stoppe?

Så det allerværste: Det er hele den procedure, der har været brugt, det er hovedkulds, det er forhastet, det er løftebrydende. Kort sagt ser vi her på bistandsområdet en regering uden udsyn, en regering uden fremsyn. Det er trist.

Kl. 17.20

Morten Helveg Petersen (RV):

Regeringens politik på området er udtryk for snæversyn, indadvendthed, mangel på udsyn. I finanslovsforslaget svinges den store sparekniv, 1 mia. kr. på ulandsbistanden. Dertil 0,5 mia. kr. på den såkaldte Mifresta-ramme, der især vedrører miljøbistand til ulande og Østeuropa.

Regeringen mener, at bevillingen kan beskæres, men det kan Danmarks internationale ansvar ikke, og Det Radikale Venstre vender sig derfor kraftigt imod denne politik, der på centrale punkter er afgørende forkert. Nedskæringen går ud over nogle af verdens allerfattigste mennesker. Tre lande mister støtten helt. Flere andre lande beskæres eller igangværende projekter opgives, miljøbistanden beskæres kraftigt. Alt sammen får det alvorlige konsekvenser for de mennesker, som det berører, mennesker, der i forvejen lever i yderste fattigdom, og hvis levevilkår overhovedet ikke tåler sammenligning med de i den store sammenhæng relativt beskedne hjemlige velfærdsproblemer.

Regeringen baserer derfor sin politik på indadvendthed og en snæversynet dansk holdning på et tidspunkt, hvor andre lande diskuterer en forøgelse af ulandsbistanden. Hvor FN's generalsekretær, Kofi Annan, opfordrer til en fordobling af ulandsbistanden, så sætter vi den ned.

Det signal, vi dermed sender til omverdenen, er, at vi har nok i os selv, at det ikke længere er så vigtigt for Danmark at udjævne kløften mellem rige og fattige i denne verden, og at klodens miljøproblemer ikke er så alvorlige som først antaget. Det er og bliver et helt forkert signal at sende.

Hvordan regeringen vil overtage EU's formandskab og dermed lede EU-delegationen til FN-topmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg i år og argumentere for, at andre lande skal hæve bistanden, samtidig med at man skærer bistanden i Danmark, er en gåde for Det Radikale Venstre. Det er uforståeligt, at fokus er så snævert. Vi efterlyser udsyn.

Jeg har lyst til her at citere en tale, som Venstres daværende formand, Uffe Ellemann-Jensen, holdt på John Hopkins Universitetet i Washington tilbage i september 1995:

»Vi må gøre det klart for vores skatteydere, at de har et valg. Enten accepterer de rundhåndet bistand og handelsbegunstigelser til de fattige lande, eller også skal de bruge flere og flere penge på at forsvare grænserne, beskytte gader og stræder, behandle asylansøgere og huse og brødføde indvandrere, og disse sidstnævnte omkostninger kan måske i sidste ende blive meget større end omkostningerne for at forhindre en sådan udvikling.«

Spørgsmålet er, om partiet Venstre lytter. Spørgsmålet er: Hvor er den borgerlige anstændighed i den her sammenhæng? Jeg synes, debatten i dag har været fantastisk nyttig og meget illustrativ. Vi har fået illustreret, at det parlamentariske grundlag, som regeringen benytter sig af, har en indfaldsvinkel til det her spørgsmål, som fundamentalt adskiller sig fra den tradition og den konsensus, der ellers har præget dansk ulandsbistand gennem flere årtier.

Lad mig erindre om, at målsætningen om 1 pct. jo er en målsætning, som man fastholdt op igennem 1980'erne, på trods af at den danske økonomi var i en væsentlig anderledes og forværret situation, end den er i dag. I dag har vi rekordagtigt overskud på handels- og betalingsbalancer, og det er vi glade for; dengang var det udtryk for en reel prioritering.

Hvad er det så for et signal, man sender i dag? Det er et kedeligt signal, det er et trist signal, som Det Radikale Venstre er uenig i.

Afslutningsvis skal jeg sige, at vi selvfølgelig stemmer for det forslag til vedtagelse, vi selv har været med til at fremsætte.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører, derefter hr. Sjørnsen.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):
Regeringens redegørelse for Danmarks udviklings- og miljøsam arbejde med udviklingslandene indledes med nogle vældig sympatiske ord. Vi får at vide, at Danmark skal være blandt de absolut førende i verden, når det gælder om at bekæmpe fattigdommen i udviklingslandene.

Men det er jo ikke just det, der slår en, når man gennemgår regeringens forslag til finanslov. Der skal skæres, og der skal oven i købet skæres mange steder, hvor det går ud over de allerfattigste. Særlig to af de tre lande, som bistandssamarbejdet afbrydes til, hører til verdens allerallerfattigste, nemlig Eritrea og Malawi.

Begrundelsen for at afvikle bistanden har regeringen ikke brugt meget krudt på, og jeg synes, at måske fortjener i hvert fald Eritrea lidt særlig opmærksomhed. Her har regeringen lukket et par aviser, og det synes vi i Enhedslisten er dybt alvorligt, men vi synes ikke, at det skal være begrundelsen for at udfase en lovende indsats f.eks. på uddannelsesområdet i et af verdens fattigste lande. Jeg synes ikke, det er til at forstå, at det er den konklusion, man drager. Tværtimod skal man jo netop ind og give noget mere uddannelse, give befolkningen nogle ressourcer til at kæmpe imod en regering, der kan finde på at lukke den fri presse.

Kl. 17.25

Sundhed er jo et af de områder, der fremhæves af regeringen som et prioritetsområde i en fattigdomsorienteret udviklingsbistand, men linjen gennem nedskæringerne i programsamarbejdslandene tyder snarere på en nedprioritering af sundhed. Selv når bortfald af bevillinger til Eritrea, Zimbabwe og Malawi ikke tages med, foretages der en nedskæring på 20 mio. kr. inden for det område.

Også nedskæringer på andre landeprogrammer rammer de fattigste. I den pulje er det lande som Vietnam, Nicaragua og Bangladesh, der må holde hårdest for, mens flere mellemlandslande klarer skærene med en ubetydelig reduktion.

tion, ubetydelig selvfølgelig set i forhold til den betydelige reduktion de allerfattigste bliver udsat for.

I forslaget til finanslov får en række FN-organisationer vældig rosende ord med på vejen. Fem FN-organisationer får f.eks. vældig gode karakterer for deres fokus på fattigdom, som jeg også tidligere har været inde på i dag. Konsekvensen af det er bare, at tilskud til dem reduceres, så også de steder, hvor regeringen anerkender en klar fattigdomsorientering, bliver der skåret ned, og jeg forstår simpelt hen ikke, hvordan det harmonerer med målsætningen om en klar fattigdomsorientering i ulandsbistand. Det hænger overhovedet ikke sammen. De her besparelser bliver foretaget med et eneste formål, nemlig at spare, og i bedste fald er besparelserne foretaget med skyklapper og ørepropper.

Jeg synes, ordet fattigdomsorientering er et fattigt ord i regeringens mund, og rent bortset fra, at det er umådelig usympatisk og det er en dårlig idé at skære i ulandsbistanden, er besparelserne også foretaget fuldstændig uden skelen til fattigdomsorientering.

Konsekvenserne af regeringens nedskæringer er omtrent det omvendte. På nogle punkter vil forslaget til finansloven endda føre til øgede indirekte bevillinger til dansk erhvervsliv, som vel må siges at være relativt vel stedt sammenlignet med fattige i ulandene. De blandede kreditter går eksempelvis fri for nedskæringer, og det går jeg ud fra de er temmelig glade for i dansk erhvervsliv. Privatsektorprogrammet bliver styrket, og det er de sikkert også ganske glade for i det danske erhvervsliv. Netop det her privatsektorprogram er blevet evalueret for nylig, som vi har talt om i dag, og har fået relativt dårlige karakterer. Men konklusionen bliver hurtigt fejlet af bordet, for tilsyneladende bliver der lyttet til erhvervslivet, men ikke til dem, der sørger for at sikre en fattigdomsbekæmpelse i den tredje verden.

Der er samlet set ingenting, der tyder på, at regeringen tager fattigdomsorienteringen i ulandsbistanden alvorligt. Ikke bare har regeringen vist, at nedskæringer i bistand rammer nogle af verdens fattigste, den har også foretaget nedskæringer nogle steder, hvor det kan komme til at gøre særlig ondt.

Enhedslisten skal på denne baggrund opfordre regeringen til at begynde at tage bladet lidt fra munden. De nedskæringer, der er foretaget på det her område, har ingenting at gøre med fattigdomsorientering. Alle mulige andre hen-

syn har vundet frem på bekostning af fattigdomsorientering, først og fremmest hensynet til den danske statskasse. Jeg ville ønske, at denne her regering kunne kalde en spade for en spade, så vi kunne få en indholdsrig debat i stedet for det her, der går på procentsatser og ikke på indhold af bistanden. Hele tiden ligger sparekravet som grundlaget for hele debatten.

Jeg synes ikke, at regeringen har præsteret nøglen til en ny original form for fattigdomsorientering; det havde jeg håbet. I og med at man fortsat ønsker at fokusere på fattigdomsorientering og samtidig skærer, havde vi håbet på, at det var, fordi regeringen havde fundet en ny og effektiv form for fattigdomsorienteret bistandshjælp. Det er ikke sikkert, vi ville have været enige i det, men så havde der i det mindste været en vision, så havde der i det mindste været noget ud over bare at ønske at føre sparekniven.

Regeringen foretager nedskæringer. Det går ud over de fattigste i verden. Pengene ryger ind i den danske statskasse. Det er jeg ked af.

Jeg vil sige, at Enhedslisten kan støtte det forslag til vedtagelse, som er fremsat af SF, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti. Jeg er ked af, at de partier ikke er gået en lille bitte smule længere i deres krav. Ikke desto mindre ser jeg det som et skridt i den rigtige retning, og derfor får det Enhedslistens stemmer.

Jann Sjursen (KRF):

Fattigdom og miljødelæggelser truer livsgrundlaget for millioner af mennesker i verden, og det skaber grobund for konflikter og krige. Derfor er det utrolig forstemmende og uhyre kortsigtet, når regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti vil gennemføre store besparelser på ulands- og miljøbistanden, og det er fattigt, hvis velfærdsforbedringer i vort eget rige samfund skal finansieres ved at skære i bistanden til de fattigste lande, hvor behovet for hjælp til en langsigtet og bæredygtig udvikling er enormt. Ikke desto mindre er det det, regeringen vil, og den gør det på trods af, at der er en total mangel på sammenhæng mellem dette politikområde for regeringen og andre ting, som man ønsker at sætte på dagsordenen.

Kl. 17.30

Det giver ikke nogen mening, når regeringen på den ene side siger, at den vil hjælpe i nærområderne, for at vi skal undgå yderligere flygtningestrømme, at den så vil skære i bistanden til ulandene. Det giver ikke mening, når man taler

om, at vi skal have mere miljø for pengene, og man så i øvrigt skærer i miljøbistanden, som faktisk giver ufattelig meget miljø for pengene.

Den kritiske gennemgang af ulandsbistanden, som regeringen har lagt til grund for de besparelser på ulands- og miljøbistanden, som er foreslået i finansloven, er ikke båret af det kvalitetskrav, som regeringen forsøger at sælge hele øvelsen med, men den er båret af én ting, nemlig ønsket om at finde 1,5 mia. kr., der kunne bruges til at lave forbedringer inden for den danske sundhedssektor.

Vi har ikke noget imod fra Kristeligt Folkepartis side, at man laver et kritisk kasseeftersyn, at man fokuserer på kvalitet i udviklingsbistanden. Det har vi faktisk selv sat på dagsordenen her i Folketinget, endda for flere år siden, hvor vi rejste en forespørgselsdebat om netop kvalitet i udviklingsbistanden og også fik vedtaget et forslag i Tinget med Venstres og De Konservatives stemmer i øvrigt.

Vi er optaget af kvalitet, men vi er også optaget af, at vi som en af verdens rigeste nationer fortsat går foran og viser vejen i forhold til at mindske ulighed i en verden, hvor kløften mellem rige og fattige lande bliver stadig større.

Vi må undre os over det beslutningsgrundlag, regeringen selv har fået tilvejebragt i form af den redegørelse, som udenrigsministeren har fremlagt. Malawi og Eritrea bliver sløftet som programsamarbejdslande, på trods af at det er nogle af de fattigste lande i Afrika, og i hvert fald er blandt de lande, som vi giver bistand til i form af et programsamarbejde. Egypten derimod går stort set fri, på trods af at man i høj grad dér kan løfte pegefingern i forhold til menneskerettighedssituationen.

De nedskæringer, som regeringen har foreslået, skader Danmarks troværdighed først og fremmest i forhold til partnerne i Syd, som for manges vedkommende faktisk har investeret store menneskelige ressourcer i netop at indgå forpligtende partnerskab med Danmark og ikke mindst med de danske partnere, ofte i form af ngo'er, som er aktive i de forskellige lande, men hvor der også er investeret økonomiske ressourcer for at nå dertil.

Sådan behandler man efter Kristeligt Folkepartis opfattelse ikke partnere, og det er i strid med intentionerne bag hele »Partnerskab 2000«-strategien.

At der er tale om store ressourcer, der også er investeret, og nu spild af menneskelige og økonomiske ressourcer, der er investeret, er der alle-

rede fremkommet eksempler på. Jeg kan henvise til, at Politiken den 11. februar i år i en artikel redegør for, at man i Laos faktisk skønner tabet til ca. 53 mio. kr., hvis man stopper de programmer med bistand, som ellers har været igangsat fra dansk side. Det er en dårlig måde at afvikle på, hvis det endelig er det, man vil.

Det skader også Danmarks troværdighed i det internationale samfund, at vi nu tager fat på nedskæringerne, og vi har faktisk ikke fået regeringens tilsagn om, at det er så det, men tværtimod et løfte om, at man ikke kan udelukke, at der også på det næste finanslovsforslag vil være besparelser at finde på ulands- og miljøbistanden.

Det skader også Danmarks muligheder som EU-formandskabsland, ikke mindst i forbindelse med FN-topmødet i Johannesburg om bæredygtig udvikling, hvor vi ikke med samme troværdighed kan hæve stemmen i forhold til de andre lande.

Det er på den baggrund, at vi fra Kristeligt Folkepartis side klart afviser regeringens besparelser på ulands- og miljøbistanden, som vi finder, som jeg sagde, både forstemmende og utrolig kortsigtede. Vi finder ikke, at regeringens argumentation for disse besparelser er i orden i den forstand, at man prøver at iklæde den begrebet kvalitet, og det, at man stiller krav til partnerne. Det har ikke en pind med det at gøre. Det er en ren nedskæringsøvelse.

Kl. 17.35

Vi støtter selvfølgelig det forslag til vedtagelse, som vi er medforlagsstillere til. Det er i virkeligheden en udstrakt hånd til regeringen til en saglig og åben proces, hvor aktører både herhjemme og udenlands bliver inddraget i det, man kunne kalde et kasseeftersyn af den danske ulands- og miljøbistand, sådan som det har ligget regeringspartierne så meget på sinde.

Men man må konstatere på baggrund af debatten i dag, at der er ikke meget, der ser ud til, at det er det, regeringen egentlig vil. Det, man vil, er at få nogle penge i den danske statskasse, så man kan lave velfærdsforbedringer i Danmark. Vi synes, det er en sølle politik og et sølle udsyn, regeringen viser med forslagene.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for debatten. Jeg synes, det på mange punkter har været en spændende debat, en debat, der ud over det sædvanlige også har drøftet tingene eksistentielt og langsigtet, og det synes jeg har været godt.

Det er helt tydeligt, at der er uenighed. Der er også polemik. Der er også en frustreret opposition, som har glemt, hvad den selv gjorde som regering. Det skal jeg vende tilbage til, for det er jo ret underholdende.

Men jeg vil godt starte med det overordnede, for jeg syntes, det var rigtig godt, at vi fik en overordnet debat. Jeg synes, det er rigtigt set, både fra højre og venstre og midten her i salen, at ulandspolitik og bistandspolitik også er sikkerhedspolitik, og det er fremtidssikringspolitik. Så vidt er vi enige.

Jeg ser foran os her i verden tre meget store problemer, som vil vokse de næste 20 år.

Det ene er befolkningstilvæksten. Hvis ikke vi får den under kontrol, så kan vi stort set ikke løbe fattigdommen ned. Den er så kraftigt eskalerende, at der skal en kolossal masse nye arbejdspladser til, så mange, at det næsten overgår fantasien for, hvor mange arbejdspladser man kan skabe, hvis ikke befolkningstilvæksten sættes ned.

Hvis det så lykkes os at skabe alle disse arbejdspladser, som er nødvendige, for at man ikke får yderligere fattigdom, altså mere fattigdom, end man har i dag, så skal der altså skabes meget arbejde, så skal der skabes megen produktion, og så skal den produktion jo kunne sælges til ilandene, for ellers bliver disse ulande jo ikke rigere, og så får de ikke eksporteret sig ud af fattigdommen. Det kræver en Global Deal, som vi skal drøfte under næste punkt på dagsordenen, hvor både ilandene og ulandene går ind i det. Så er der det tredje punkt. Hvis det virkelig lykkes os at få skabt al den produktion og alle de arbejdspladser, som skal til, for at fattigdommen ikke vokser, men tværtimod bliver mindre og mindre, samtidig med at befolkningstilvæksten ikke tager til, så får vi nogle økologiske problemer, for så kommer produktionen jo til at betyde, at der bliver mere træk på jordens ressourcer og mere forurening, hvis ikke vi får lavet den øgede produktion i form af en bæredygtig udvikling og med mere overførsel af renere teknologi fra den rige verden til den fattige verden.

Det er de tre store problemer, og hvad gør vi så ved det? Ja, der gør vi jo faktisk det, at vi koncentrerer vores indsats, og vi udpeger nogle nye indsatsområder, fordi vi har set, at dette er de tre store problemer, som hænger sammen, og som skal løses i sammenhæng. De kan ikke løses for en, f.eks. det ene problem det ene årti, eksempelvis befolkningstilvæksten, og produktio-

nen det andet årti og økologien det tredje årti, for så går en af de der ting galt.

Derfor vil man se, at det, regeringen har arbejdet med her, er en sammenhængende politik, hvor vi sætter ind efter den analyse, vi har lavet. Danmark er et lille land. Vi har ikke 150 mia. kr. til rådighed til det, som verden mindst har brug for, måske er det 400 mia. kr., der er brug for. Det har vi ikke, men så kan vi lægge vores lod ind og formulere en politik og skabe en politik, som går ind i disse tre områder, og det gør vi så.

Men befolkningstilvæksten, hvad gør vi der? Ja, der ved vi jo, at hvis kvinderne kommer med i udviklingsprocessen, hvis kvinderne får uddannelse, så sænkes befolkningstilvæksten, så fødes der færre børn, så kan vi få dæmpet den tilvækst, som ellers løber af sted med fattigdommen og gør den større og større.

Det er derfor, man vil se i det her arbejde, regeringen har fremlagt, og som vi diskuterer i dag, at der sættes ny fokus på kvindepolitikken, og der skabes en ny pulje til bekæmpelse af fattigdom med særlig henblik på kvindernes plads i den situation, og at vi sætter fokus på udvikling.

Det vil sige, at vi i stedet for at sprede os over en kolossal masse ting, som man har gjort før i tiden, fordi man har haft automatisk voksende beløb hele tiden – man har spredt sig over en masse ting, hvor man ikke rigtig har kunnet se indflydelsen, og den ene rapport efter den anden har jo også har sagt, at der har været mange mislykkede projekter undervejs – så koncentrerer vi.

Kl. 17.40

Rigsrevisionen har jo også sagt, at der er for meget, der er umåleligt, at Udenrigsudvalget ikke får tilbagemeldinger på, om målene også nås. Det skærper vi også, for ellers går det, som jeg plejer at sige her: Hvad er indflydelsen af denne finger på dette vandglas? Ja, den er meget tydelig lige nu, men når man tager fingeren op, så kan vi ikke se, at den overhovedet har været der. Og sådan skal det ikke gå med den danske bistand, at man ikke kan se, den har været der.

Det næste, vi gør, er, at vi omkring produktion, arbejde, kapital siger: Hvis man følger Kofi Annans forslag, så kan man nå op på 50 mia. i bistand fra verden. Og hvis man så indfører frihandel, så sætter han beløbet til 100 mia. dollar årligt. Se, det batter noget. Hans tal er i øvrigt lavt i forhold til en masse andre beregninger for, hvad frihandel vil give, som jeg har set.

Derfor satser regeringen kraftigt på WTO-forhandlingerne på Johannesburgtopmødet for at få indskærpet frihandelen som vejen til, at man kan producere sig ud af verdensfattigdommen. Selv om Enhedslisten morer sig meget over, at den private sektor er inde i billedet, så er det faktisk noget af det vigtigste, og det er også noget af det, som altså er med i Kofi Annans beregninger, at den frihandel jo ikke baserer sig på statsproduktion, for den har ikke været særlig heldig i verdenshistorien, den baserer sig på privatproduktion. Og derfor har vi præcis – og det var jo noget, den gamle regering også udviklede, og det udvikler vi videre – privatsektorprogrammerne, hvor vi har sat flere penge af, fordi de har skabt tusinder af arbejdspladser de senere år i Afrika. Det er da ikke noget at kimse ad, det er jo det, det drejer sig om.

Derfor giver vi stadig væk penge til infrastrukturen, således at præcis fattigdommen blandt kvinder bliver bekæmpet, fordi de ofte befinder sig i de mindre landdistrikter, hvor de har meget vanskeligt ved med deres småproduktion at komme i forbindelse med de større markeder, de skal til, og derfor vil man se, at bivejsindsatserne hovedsagelig er dem, der er blevet bevaret inden for infrastrukturen.

Og derfor satser vi på et retssamfund, demokrati og menneskerettigheder og god regeringsførelse, for der kommer ikke kapital, de 100 mia. kr., som de har brug for, hvis ikke der er et investeringsklima, hvor man kan være sikker på, at tingene ikke beslaglægges som i Zimbabwe, når det passer en regeringsleder. Derfor er god regeringsførelse noget af det mest afgørende. Dårlig regeringsførelse er jo det, man har set i Malawi, som er blevet forsvaret så kraftigt her. Det kommer overhovedet ikke de fattige til gavn, for hvad betyder dårlig regeringsførelse? Det betyder, at pengene forsvinder på vejen fra os til de fattige, som skulle have haft dem. Det er en dårlig regeringsførelse.

Med god regeringsførelse kan man følge pengene, og jeg skulle hilse og sige, at jeg har meget svært ved at følge pengene, som er i omløb, fra Danmark til Malawi, på trods af de forsvarstaler, jeg har hørt her. Pengene kommer ikke de fattige til gavn, hvis ikke vi kan følge dem. Penge, vi kan følge, når frem til modtageren. Penge, vi ikke kan følge, kan vi ikke regne med, når frem til modtageren. Så derfor er retssamfundet, god regeringsførelse, altså forudsætningen for, at der kommer kapital og derved produktion og arbej-

de og eksport. Og det er så det, der også skal indgå i The Global Deal, som vi har bagefter.

Det tredje punkt, jeg nævnte, var økologien, den bæredygtige udvikling, som skal fange op, at produktionen ikke ødelægger verden med forurening. Det er hr. Jørn Jespersen og jeg sikker ganske enige om. Der vil man også se, at vi satser på renere teknologi, og at vi f.eks. sætter flere penge af til GEF'en, miljøfaciliteten i verden, det, den gamle regering gjorde.

Så vi har set på de overordnede perspektiver her, og der sætter vi så målet ind. Det er også derfor, at jeg har meget svært ved at forstå, at oppositionen her har haft så svært ved vores forslag til vedtagelse, fordi det er fremadrettet. Deri siger vi, at vi vil fremme bæredygtig udvikling gennem fattigdomsorienteret økonomisk vækst, og at vi vil fortsætte det gensidigt forpligtende samarbejde på basis af landenes nationale fattigdomsstrategier; thi de skal jo være med til selv at bekæmpe fattigdommen. Vi kan jo ikke komme og bekæmpe den for dem og fortælle dem, hvad de skal gøre. Det er det, der hedder partnerskab, og det var man også imod i oppositionen, herunder med fokus på kvindernes rolle i udviklingsprocessen, sådan som jeg præcist sagde her. Det var man også imod i oppositionen.

På basis af god regeringsførelse og respekt for menneskerettigheder og demokrati, står der her. Det kan oppositionen heller ikke stemme for. Det er forudsætningen for, at der kan komme kapital og arbejde til de lande. Og at Danmark i WTO, EU og på Johannesburgtopmødet medvirker til at fremme udviklingslandenes integration af verdensøkonomien, er da også det, der er forudsætningen for, at man kan få skabt en bedre verden, sådan som vi alle vil.

Må jeg så tage fat i nogle af de konkrete påstande, for nu har jeg givet det overordnede billede af, hvad det er, vi arbejder med, og hvorfor vi gør, som vi gør.

Fru Margrete Auken siger: De store organisationer har ikke fået en stigning, det er bare, fordi der er blevet flere af dem. Men så har fru Margrete Auken meget svært ved at læse finansloven, for hvis man læser finansloven, kan man se – og det er jo en stor bog, det erkender jeg – at rammeorganisationerne i 1995 fik 239 mio. kr., og at rammeorganisationerne i 2001 fik 391 mio. kr. Der er ikke kommet mere end en til imellem 1995 og 2001. Det var CARE, der kom til i 1996. I 2002 kommer en ny ind under rammeorganisationerne. Det er Red Barnet. Men det vil sige, at

det ikke har haft nogen indflydelse på udviklingen fra 1995 til 2001, sagt til fru Margrete Auken. Fru Margrete Aukens påstand har altså simpelt hen været forkert.

Kl. 17.45

Så er der blevet sagt en hel del ting om Malawi og Eritrea. Der er jo så nogen, der har hukommelsestab – det er dem, der sidder i oppositionen i dag – fordi den gamle regering standsede faktisk bevillingerne til Eritrea på grund af den politiske udvikling i Eritrea. Det er blevet glemt. Den gamle regering tilbageholdt budgetstøtten til Malawi på grund af udviklingen i Malawi. Det er blevet glemt. Eritrea fik advarselsslamperne af den gamle regering, og det er jeg ikke uenig i at de skulle have. Malawi fik advarselsslamperne af den gamle regering, og det er jeg ikke uenig i at de skulle have. Men når man så ikke respekterer advarselsslamperne, er man altså nødt til at lade lyset gå op i rødt, når det har været på gult, og når der ikke sker noget.

Der er jo ikke sket forbedringer i Eritrea og Malawi, siden den gamle regering standsede nye bevillinger til Eritrea og tilbageholdt budgetstøtte på grund af den politiske udvikling. Der er jo ikke sket fremgang. Der er sket tilbagegang.

Skulle den danske regerings meldinger, som sikkert har haft tilslutning fra Kristeligt Folkeparti, SF osv. på det tidspunkt, være til grin? Ja, det ville de da være, hvis ikke vi havde taget konsekvensen af, at det kun gik værre til.

Det er ikke rigtigt, at det specielt er nogle kvindepogrammer, der er blevet skåret i Malawi og Eritrea. De findes i hvert fald ikke i vores programsamarbejde med dem, som fru Margrete Auken var inde på. Det er ikke med i nogen af de projekter, man kan læse om i bogen. Så jeg ved ikke, hvor de er blevet fundet henne. De er ikke blevet fundet i det, som Danida arbejder med.

Så siges det også, at der skæres i aids-bistanden. Der er der også nogle, der har hukommelsestab. Jeg kan oplyse Folketinget om, at den daværende regering i året 2001 udbetalte 35 mio. kr. i multilaterale hiv- og aids-midler. Det var, hvad det blev til.

I 2002 kommer vi op på 165 mio. kr. Det, jeg har set nogle har talt om, er de tematiserede midler, man havde tænkt sig at give frem til 2007 osv. Det kan man jo altid sige og lægge dem sammen og komme oven på osv. Der er bare det ved det, at de tematiserede midler havde den daværende regering aldrig bestemt udelukken-

de skulle være til aids. Fint, det har Socialdemokratiet ikke sagt. Det er det indtryk, man har fået i hvert fald i den offentlige debat. Det havde man ikke besluttet sig til.

Det eneste konkrete, vi kan se, er altså, at aids-indsatsen stiger fra 35 mio. kr. udbetalt. Til fru Margrete Auken vil jeg sige, at det afgørende jo er, hvor mange penge der kommer i lommen, og ikke hvad der står på et papir. Det afgørende er jo, hvor mange penge der kom ud til den tredje verden til aids-bekæmpelse. Der kom 35 mio. kr. gennem de multilaterale organisationer, mens der kommer 165 mio. kr. i 2002. Det er det, det drejer sig om. Det vil sige, vi styrker altså den aids-bekæmpelse via det multilaterale arbejde.

Så spørger hr. Morten Helveg Petersen, hvordan vi kan lede EU under formandskabsperioden, når vi skærer ned. Må jeg sige, at jeg respekterer totalt hr. Morten Helveg Petersens ret til at komme med den kritik, for den kritik kom hr. Morten Helveg Petersens parti også med, da Socialdemokratiet, som jo i dag har været lidt højt oppe, ville skære ned. Vi fik jo at vide af fru Marianne Jelved på Nyborg Strand den 7. januar 2001, at Socialdemokratiet adskillige gange har foreslået en reduktion af Danmarks bistand til verdens fattigste lande.

Det vil altså sige, at Socialdemokratiet havde forberedt en nedskæring, som Det Radikale Venstre forhindrede. Der er nemlig sket det, at ulandsbudgettet efterhånden var nået op på 1,1 pct., hvad det ville nå i 2002. Det er så dér, at vi gør det samme, som Socialdemokraterne altså ville, men som Det Radikale forhindrede på det tidspunkt, nemlig at vi sætter den på 1 pct. ved den besparelse, vi har lavet. Så det adskiller os altså ikke fra Socialdemokratiet i regeringsposition.

Vi kan naturligvis lede, fordi vi er nummer et i EU. Vi er det land, der har arbejdet mest for dette område og er det fortsat. Det betyder, at vi kan trække de andre lande frem og vi kan vende os imod Kommissionen, som nu har sat som målsætning, at man skal nå 0,33 pct. Det er hr. Poul Nielsons sidste melding, at de lande, der ikke har nået 0,7 pct., bare kan nå 0,3, og det skal de alle sammen så nå. Det er vi imod. Vi vil have dem op på 0,7 pct., og det har vi al ret til.

Så det er hovedpointerne i forbindelse med de bemærkninger, der er faldet her. Den røde lampe lyser, så jeg lader småbemærkningerne ligge.

Kl. 17.50

Formanden:

Jeg beder om, at de ordførere, der ønsker ordet i anden omgang, markerer af hensyn til ringning til afstemning.

Jeppe Kofod (S):

Det er ikke for at forlænge en debat, men jeg synes, at når man direkte bliver kommenteret i forhold til det, man har sagt og også bliver citeret ukorrekt, skal man korrigerer det fra talerstolen.

Jeg sagde, at regeringen i sit finanslovsforslag under det, der hedder den tematiserede multilaterale bistand, har lagt op til en besparelse i indværende år og de næste 3 år på 760 mio. kr. i forhold til den forrige regerings finanslovsforslag for år 2002, som blev fremsat i august måned. Der står 760 mio. kr. Hvis man tjekker finanslovs teksten står der, at de penge skulle gå til hiv/aids-bekæmpelse og til konfliktforebyggelse.

Det nævnte jeg her, og jeg synes, det er forkert, når udenrigsministeren går op og siger, at der ikke er tale om en nedprioritering af området. Der er tale om en nedprioritering af området netop med 760 mio. kr., som skulle være brugt til de indsatser her.

Det runger lidt hult, når man så går op og siger, at man giver penge til den globale sundhedsfond. Ja, det gør man. Det synes vi er godt. Men de næste par år er der lagt op til en gigantisk nedskæring i forhold til den indsats, som den forrige regering havde lagt op til på hiv/aids-området. Det rammer tusindvis af uskyldige børn, kvinder og mænd i den produktive alder i mange udviklingslande, de, der skal sikre, at samfundet kan køre videre, hvis ikke vi forebygger hiv/aids-epidemien, som er så altomfattende og åltdelæggende.

Derfor synes jeg, man skulle kigge på tallene én gang til og genoverveje, om det her er særlig klog politik.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, det er smadderægerligt og noget deprimerende, at udenrigsministeren på den ene side udfører en analyse af situationen i verden, som jeg har al mulig sympati for og er meget enig i.

Det handler om befolkningstilvækst, om sammenhængen mellem fattigdom og befolkningstilvækst. Uden bekæmpelse af fattigdommen får vi heller ikke bremset befolkningstilvæksten. Det handler om at skabe rimelige levevilkår for en lang række mennesker i den tredje verden. Det kræver arbejde, produktion, forbrug, og

dermed har vi det tredje problem, nemlig alle miljøproblemerne, som bliver afledt. Det er et meget stort samlet problemkompleks.

Det gode ved det er jo, at vi godt ved, hvordan vi skal håndtere det. Det er muligt at lave en politik, som løser alle de tre store problemer i sammenhæng, hvis der er den politiske vilje til det. Det drejer sig om politisk vilje.

Det, der er deprimerende, er, at en så god analyse fører til så dårlige konklusioner. Udenrigsministeren nævner selv, at Danmark er et lille land, som ikke har ubegrænsede midler til rådighed. Det er rigtigt. Derfor er det stærkeste politiske våben, vi har, det gode eksempel. Det er vores lederskab i kraft af det gode eksempel.

Derfor er det deprimerende, at man i denne situation med et verdenstopmøde nært forestående, hvor Danmark har formandskabet, i stedet for at sende signalet om, at vi holder fast i vores flotte position, sender det modsatte signal, nemlig at nu begynder vi at skære ned. Hidtil har det været sådan, at når man i hele den rige verden diskuterede bistandssamarbejdet, var det Norge, Sverige, Danmark, Holland og Luxembourg, der blev fremhævet, fordi vi levede op til vores forpligtelser. Fremover vil det hedde, at Danmark er begyndt at skære ned. Det ødelægger vores mulighed for at påtage os det nødvendige lederskab.

Omkring Malawi og Eritrea vil jeg gerne spørge udenrigsministeren, når han siger, at vi jo har diskuteret og vi har fastfrosset, om det hjælper, at vi nu afskaffer hele vores samarbejde. Er der nogen som helst dokumentation eller argumentation for, at det at afbryde samarbejdet over night rent faktisk hjælper på demokrati, på korrupsion? Alle udviklingsforskere siger det modsatte.

Det er ikke det, der hjælper. Det, der hjælper, er at have dialogen, fordi man er der. Hvordan kan man så fra den danske regerings side sige, at nu vil man bruge en total afbrydelse af samarbejdet til at fremme menneskerettigheder, til at imødegå korrupsionen?

Så er der spørgsmålet omkring miljøbistanden. Jeg har adskillige gange forsøgt at få statsministeren til at forklare, hvordan det kan være, at Venstre forud for valgkampen intet sagde om, at man havde planer om at ville skære ned på miljøbistanden. Tværtimod var de eneste signaler, man fik fra Venstre, det modsatte. Man ville ikke fra Venstres side skære ned på miljøbistanden. Det havde fundet et fornuftigt leje, man ville opretholde det hidtidige niveau, sagde Ven-

stres ordfører, som nu er miljøminister. Ikke desto mindre sker der nu det, at den regering, hvor Venstre er det største parti, gør det modsatte og skærer det ned til det halve. Ville det ikke være på sin plads at få en forklaring på det?

Kl. 17.55

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren for forespørgerne, fru Margrete Auken.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil også gerne takke for debatten, som i hvert fald har været umådelig interessant. Hvis ikke jeg havde hørt det sidste indlæg her fra udenrigsministeren, havde jeg også kunnet have haft en vis tøvende optimisme ved at sige, at det jo godt kunne være, at man ikke ville gå længere, og at man ville opretholde det, vi faktisk har lavet i »Partnerskab 2000«; at man ville stå ved det, der er blevet sagt fra det store flertal i Folketinget tidligere; at man ville have glædet sig over, at OECD har givet Danmark topkarakter igen og igen; og at man sagde: O.k., nu stopper vi så nedskæringerne her, og så er der altså grund til at sige, at nu kommer vi måske tilbage igen i form, sådan at Danmark kan gå ind om ikke ligefrem at genindtage sit lederskab – det tror jeg ikke at der er ambitioner om i regeringen – så dog at komme væk fra den der vej mod det skamfulde, som der er tegn på.

Så har den her debat givet os noget uklarhed, fordi regeringen markant har afskåret det gamle samarbejde, vi har haft i Folketinget om ulandsbistand, hvor der på trods af spareraserier fra De Konservative, udflippinger fra Venstre osv. har været konsensus om vores ulandsbistand, hvor kun Dansk Folkeparti har været imod den, fordi de ikke ville give noget syndeligt.

Nu fik vi i dag en klar tilkendegivelse af, at det er slut med det samarbejde. Man taler ikke. Man taler slet ikke med SF, på trods af at vi dog tidligere har talt med hinanden om de her ting. Man taler selvfølgelig heller ikke med Enhedslisten. Man taler måske med Socialdemokratiet, det kan jeg ikke finde ud af, men man tager i hvert fald ikke noget af det, der bliver sagt, ad notam. Så laver man altså en dagsorden, som Dansk Folkeparti får lov til at sætte betingelserne for, hvilket selvfølgelig gør det fuldstændig umuligt at gøre andet end at stemme lodret imod den, fordi vi ved, at den dækker over disse brutale nedskæringer.

Når vi så har hørt debatten i dag fra Dansk Folkepartis side, og hvad Dansk Folkeparti har sagt, er der jo klare meldinger om, at det her bare skal gå nedad og nedad. Vi har ikke fået en tilkendegivelse fra regeringen om, at det ikke er den linje, man vil køre. Tværtimod har vi jo fået en klar tilkendegivelse af, at Dansk Folkeparti nu er grundlaget for Venstres og De Konservatives ulandsbistand og ulandsarbejde fremover, og det ser virkelig meget nedslående og meget sort ud.

Man kan stadig væk have et vist håb, for de har jo heller ikke sagt det så tydeligt. Det er altså åbent endnu. Når udenrigsministeren går op og siger, at nu vil man endelig til at gøre noget ved kvindearbejde, aids osv., kan vi måske håbe, at det skyldes, at han ikke har fået sat sig ind i, hvad der er vedtaget tidligere. Det kan jo skyldes det. Men faktisk er »Partnerskab 2000« meget klar på en række af de ting, som vi nu arbejder med, og når man laver de nedskæringer, man gør, vil jeg sige til udenrigsministeren, så rammer man jo.

Når vi f.eks. lukker for Eritrea, er det landbrug, er det kvindearbejde, der ryger. Når vi lukker for Malawi, er det aids-bekæmpelse, der ryger. Når vi lukker for den sidste lille rest i Zimbabwe, er det den ngo-baserede aids-bekæmpelse, der ryger. Det er den generelle nedskæring over hele feltet. Det er præcis de områder, som hedder kvinder, som hedder uddannelse, som hedder sundhed, som hedder menneskerettigheder, good governance. Der er en række menneskerettighedsprojekter, der nu beskæres eller ligefrem ødelægges ved den generelle nedskæring, også i de lande, hvor man opretholder programsamarbejdet.

Så sagde udenrigsministeren nu, at det var forkert, hvad bl.a. jeg havde påstået, at der ikke var sket en 70 pct.s øgning af ulandsbistanden i de sidste 5 år. Det vil jeg gå hen og undersøge nu. Jeg har fået min oplysning ganske klart fra alle bistandsorganisationerne, som gør opmærksom på, at de store organisationer har været sat på 0 de sidste 3 år og nu altså er blevet skåret tilbage til 1991, og at den samlede øgning drejer sig om de mange organisationer, der er kommet til. Men det kan da være, at de har løjet for os. Vi vil få opklaret, når vi nu kommer tilbage, om det simpelt hen ikke er rigtigt, men at disse organisationer faktisk har fået en meget stor stigning. Det er først og fremmest Folkekirkens Nødhjælp, der har gjort opmærksom på, at det så anderledes ud, men det kan da være, at de er nogle

værre løgnhalse, og det skal jeg så komme efter dem for. Det vil vi bore i med spørgsmål i sagen.

Kl. 18.00

Det ville være godt, hvis vi her og nu fik en tilkendegivelse fra udenrigsministeren eller statsministeren: O.k., det var så det, det var denne runde, og nu kommer vi tilbage på sporet. Nu tager vi lederskabet igen, nu lytter vi til det, vores partnere ude i verden har sagt til os, og nu glæder vi os over støtten fra OECD. Nu glæder vi os over den store støtte, vi kan få i det danske Folketing, og nu vil vi igen være dem, der får en helt uforholdsmæssig stærk placering internationalt, fordi vi har været så ufedtede over for de fattigste i verden. Men jeg kan høre på det hele, og jeg tror også, jeg kan se på både statsministeren og udenrigsministeren, at her gør jeg mig nogle forhåbninger, der intet hold har i virkeligheden.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det skal blive kort.

Jeg er fuldstændig enig i det, der er blevet sagt om, at vort lederskab er vigtigt. Det lederskab har vi også påtaget os, det har vi fastholdt, og når hr. Jeppe Kofod taler om gigantiske besparelser, vil jeg minde hr. Jeppe Kofod om, hvad Socialdemokratiets statsminister sagde den 8. januar 2001 til Jyllands-Posten:

»Socialdemokratiets politik er, at ulandsbidstanden er på 1 pct. af BNP.«

Det er også, hvad den er i vores forslag, så hvorfor kan Socialdemokratiet være så utrolig uenig i, at vi lander på 1 pct.? Det er, hvad den socialdemokratiske statsminister gik ind for, og det er altså også, hvad den er nu.

Vort lederskab skyldes, at vi er i spidsen, og vi forbliver blandt de lande, der er i spidsen. Vi er det også i 2002, sådan som vi har lagt det frem i finanslovsforslaget, og vi vil trække de andre EU-lande og andre lande frem, samtidig med at vi, som jeg sagde tidligere, vil arbejde for det inden for frihandelsområdet.

Så vil jeg sige lidt om disse tal, hr. Jeppe Kofod kom med om de tematiserede midler. Hr. Jeppe Kofod præciserede i anden omgang, at det var til aids, men det er altså ikke tilfældet, og hr. Jeppe Kofod kan ikke dokumentere det nogen steder. Det har ikke på noget tidspunkt været tanken, at de tematiserede midler, de 760 mio. kr., udelukkende skulle gå til hiv/aids, sådan som hr. Jeppe Kofod nu pludselig sagde.

Det korte af det lange er: Hvad afleverede regeringen i multilateral hjælp til aids-bekæmpel-

se i 2001? 35 mio. kr.! Hvad har vi afsat? 165 mio. kr.! Alt det andet er jo tanker, som overhovedet ikke kan dokumenteres for andet end overordnede tal. Vi igangsætter et nyt projekt i Mozambique til bekæmpelse af aids, vi igangsætter et nyt projekt i Burkina Faso til bekæmpelse af aids, og vi igangsætter et nyt projekt i Zambia til bekæmpelse af aids. Der bliver rent faktisk også arbejdet med nye ting dér, så jeg synes, at alt i alt må man sige, at nogle af de kritikpunkter, oppositionen er kommet med, har den ikke ret meget at have i, eller også har den glemmt, at den også førte den politik, dengang den sad med regeringsmagten.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Igen er jeg nødt til at korrigere, at det simpelt hen er ukorrekt, når jeg siger, at de midler kun skal gå til hiv/aids-bekæmpelse.

Det, jeg siger, har jeg fra finanslovs teksten under det punkt, der hedder »Tematiserede multilaterale bidrag«, hvor vi i vores forslag til finanslov fra august 2001 havde sat 100 mio. kr. af i 2001 og 200 mio. kr. i 2002, stigende til 500 mio. kr. i 2005. I regeringens forslag fra januar 2002 er det ændret til, at man foreslår 160 mio. kr. i 2002 og i årene frem til og med 2005. Hvis man lægger de tal sammen, kan man se en besparelse på 760 mio. kr., og hvad står der i teksten? Der står, at de penge skulle gå til hiv/aids-bekæmpelse og til konfliktforebyggelse, og derfor er det simpelt hen ukorrekt, når udenrigsministeren påstår noget andet.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Der er lige en sætning til, vi heller ikke helt har fået fordybet os i over for udenrigsministeren og for den sags skyld også statsministeren. Det er den udeblevne indledning til det forslag til vedtagelse, som V, K og Dansk Folkeparti nu stemmer igennem, nemlig den, hvor man sagde i præamblen, at man ville blive i det absolutte førerfelt.

Vi hørte fru Pia Larsen sige, at grunden til, at det var røget ud, var, at der var for mange ord. Nu er det altså sin sag at sige, at det var skylden, for så kunne man jo have fundet noget, der var mindre væsentligt, ligesom vi andre måtte gøre, da vi sad og friserede vores forslag. Men præambelen var altså det mindst væsentlige, så den tog man ud.

Men det ville alt sammen være i orden, hvis udenrigsministeren gik herop og sagde: Vi mener, at vi skal blive i det absolutte førerfelt. Vi opgiver at ligge i spidsen, men vi skal være i det absolutte førerfelt. Det er regeringens politik fremover, og vi vil selvfølgelig ikke opnå det ved, at andre lande skærer ned. Jeg vil meget bede udenrigsministeren om at gå herop og sige, at der i hvert fald ikke står i vedtagelsen, at vi ikke længere skal være i det absolutte førerfelt, selv om det lykkedes Dansk Folkeparti at få den sætning ud.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil ikke fortsætte med hr. Jeppe Kofods talgymnastik, det kan vi klare i udvalget.

Det korte af det lange er, at den gamle regering har afleveret 35 mio. kr. i 2001, når det kommer til stykket, og vi har afsat 165 mio. kr. Men det er korrekt – det medgiver jeg hr. Jeppe Kofod – at det er til konfliktforebyggelse og hiv og aids, og de 140 mio. kr. er direkte møntet på hiv og aids, så hr. Jeppe Kofod har fået 20 mio. kr. Men 140 mio. kr. er direkte møntet til hiv og aids, hvorimod den gamle regering har afleveret 35 mio. kr. – 35 mio. kr.! Så man må jo sige, at det kommer an på udførelsen, det kommer ikke an på de smukke tanker.

Så til fru Margrete Auken: Det er altså mærkeligt, at fru Margrete Auken ikke kunne høre, hvad vi sagde i talerne. Her sagde vi jo højt og tydeligt, både statsministeren og jeg, at Danmark ville bevare førertrøjen. Det var det udtryk, jeg brugte i min tale, så det behøver jo ikke at stå i alle mulige andre tekster, for i teksterne står de ting, som er de grundlæggende for ulandspolitikken. Men de ting, som statsministeren og jeg sagde, er altså regeringens politik; der står i vedtagelsen, at Danmark vil være i førerfeltet, og jeg sagde i min tale, at vi har førertrøjen.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jamen det var ikke det, der stod i den udeblevne sætning. Der stod, at man ville forblive i førerfeltet, og det er jo derfor, vi sidder og er uklare med hensyn til, hvad der sker fremover.

Når jeg har sagt, at debatten slutter i uklarhed, er det, fordi vi ikke kan få at vide, i hvilken retning det går videre. Vi kan godt medgive, at det er usselt, hvad der foregår i verden med hensyn til ulandsbistand, når man ikke engang er

oppe på FN's minimumsnormer, og derfor kan man slippe nogenlunde godt fra at lave de nedskæringer, som regeringen laver. Men hvad med fremtiden? Det, der lå i regeringens vedtagelse, som kunne gøre, at den trods alt havde et vist interessant perspektiv, var, at der stod, at man ville forblive i det absolutte førerfelt. Men det var den sætning, som Dansk Folkeparti fik ud, og forklaringen om, at det skyldtes, at der var for mange ord, holder altså ikke, for det var kun ét ord, der skulle ud, har hr. Jørn Jespersen talt op.

Forklaringen må altså være, at man ikke har det mål at forblive i førerfeltet, og når nu udenrigsministeren er blevet tændt på sagen, vil jeg godt lige høre, om det er dét, der er meningen. Så bliver vi dog lidt trøstet.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Når der ikke er nogen konkret målsætning i det forslag til vedtagelse, som Venstre og De Konservative har fremsat, er det jo vigtigt at høre den mest autoritative udlægning af vedtagelsen, som man overhovedet kan få, for at vide, hvad der er meningen med den.

Jeg forstår nu, at udenrigsministeren, som vel er den, der kan komme med den mest autoritative udlægning, siger, at det, der står i forslaget til vedtagelse fra Venstre og De Konservative, er, at Danmark skal være i det absolutte førerfelt, og at de, der stemmer for den, dermed også har forpligtet sig til, at vi skal vedblive at være i det absolutte førerfelt. Hvis jeg ikke bliver modsagt, tillader jeg mig at konkludere, at sådan er det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 19 af Pia Larsen (V) og Gitte Seeberg (KF) (*se foran*) vedtoges med 62 stemmer (V, DF og KF) mod 46 (S, SF, RV, EL og KRF); 1 (Tórbjörn Jacobsen (TF)) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 18 af Margrete Auken (SF), Jeppe Kofod (S), Morten Helveg Petersen (RV) og Jann Sjursen (KRF).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om Danmarks og EU's forhandlingslinje frem til og under konferencen om udviklingsfinansiering (Financing for Development) i Mexico i marts 2002?«

Af Jørn Jespersen (SF), Margrete Auken (SF), Aage Frandsen (SF) og Anne Grete Holmsgaard (SF).

(Forespørgslen anmeldt 7/12 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 13/12 2001).

Formanden:

Jeg skal oplyse Tingets medlemmer om, at eventuelle afstemninger ved denne forespørgsel vil blive udsat til Tingets møde torsdag den 21. februar 2002.

Kl. 18.10

Begrundelse

Jørn Jespersen (SF):

På FN's årsmøde i år 2000, altså på tusindårsmødet, blev der vedtaget en lang række ambitiøse udviklingsmål. Det drejede sig om målsætningen om at halvere antallet af mennesker i verden, som lever i ekstrem fattigdom, om at fremme ligestillingen af kvinder, om at nedsætte dødeligheden for spædbørn til en tredjedel af, hvad den er i dag, om at nedsætte dødeligheden for nybagte mødre med tre fjerdedele, om at stoppe spredningen af hiv/aids, om at stoppe de nuværende tab af naturressourcer og om at halvere andelen af mennesker uden adgang til rent drikkevand – altså en lang række meget ambitiøse udviklingsmålsætninger, som alle sammen skulle være gennemført inden år 2015.

Det var godt, at man fik vedtaget disse mål som nogle sigtelinjer for verdenssamfundet i den kommende tid. Men det, der jo er helt afgørende for, om målsætningerne bliver realiseret, er, om det også lykkes for FN's generalsekretær Kofi Annan og for verdenssamfundet at skaffe midlerne til at finansiere den indsats, der skal til for at nå målene.

I den forbindelse er den konference, der skal være om udviklingsfinansiering i Mexico i næste måned, helt afgørende. Her vil det vise sig, om verdenssamfundet, og det vil først og fremmest sige verdens rige lande, er indstillet på og har den politiske vilje til at yde den indsats af fi-

nansiel karakter, der skal til for at nå udviklingsmålene.

Det er klart, at det er en mangeartet indsats, der skal til. Vi skal have forbedret handelsforholdene og skaffe de fattige ulande adgang til vores markeder, og vi skal have håndteret deres gældssituation, som i mange tilfælde er så fortlivende, at man bruger flere penge på at afdrage sin gæld, end man bruger på sundhed og uddannelse i det pågældende land. Det er naturligvis ikke bæredygtigt.

Vi skal diskutere udviklingsbistand og de målsætninger, som vi har berørt i den forrige debat, om 0,7 pct. af BNI, og vi skal også diskutere alle de institutionelle spørgsmål om, hvilke globale organisationer som kan løfte de forskellige indsatser, der skal til.

Det er afgørende, at Danmark og EU igen påtager sig rollen som globalt lederskab og går i spidsen for, at de nødvendige indsatser bliver gjort, og at den rige verden påtager sig sine forpligtelser. Derfor er det vigtigt i denne debat at få en melding om, hvordan den danske regering vil håndtere konferencen om udviklingsfinansiering, og hvordan man vil skabe en sammenhæng mellem konferencen i Mexico og topmødet i Johannesburg, så Mexico bliver startskudtet til at indgå en effektiv og virksomhedsfuld Global Deal i Johannesburg.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

På FN's generalforsamling i 1997 blev der på initiativ af udviklingslandene og med aktiv støtte fra EU besluttet at indlede en dialog om finansiering af udvikling, FFD. Dialogen skulle føre til afholdelse af et møde på højt niveau i 2001, senere udskudt til 2002.

Den internationale konference om finansiering afholdes den 18.-22. marts i Monterrey, Mexico, og den vil omfatte en ministerdel med rundbordsdiskussioner samt et topmødesegment de sidste 2 dage. Målet med konferencen er at drøfte alle aspekter af udviklingsfinansiering ud fra en bred tilgang og med deltagelse af alle relevante aktører, herunder Bretton Woods-institutionerne, WTO, erhvervssektoren og civilsamfundet. Konferencens underemner er mobilisering af hjemlige ressourcer, private internationale kapitalstrømme, handel, udviklingsbistand, gæld og systematiske spørgsmål vedrørende det internationale finansielle system.